

บทบาทของทหารสังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย
ในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ร้อยเอกปิยะเชษฐ์ หนูผึ้ง

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
วิชาเอกการเมืองการปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2560

**Roles of 15th Infantry Division (Camp Queen Suriyothai) on the Insurgency
Problem in Three Southernmost Provinces of Thailand**

Capt. Piyachet Noochong

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Political Science in Politics and Government

School of Political Science

Sukhothai Thammathirat Open University

2017

หัวข้อการศึกษาคั่นคว้ออิสระ บทบาทของทหารสังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย
ในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
ชื่อและนามสกุล ร้อยเอกปิยะเชษฐ หนูฉิ่ง
วิชาเอก การเมืองการปกครอง
สาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนศักดิ์ สายจำปา

การศึกษาคั่นคว้ออิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2561

คณะกรรมการสอบการศึกษาคั่นคว้ออิสระ

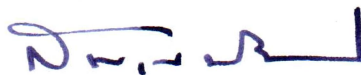
ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนศักดิ์ สายจำปา)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. วรณธรรม กาญจนสุวรรณ)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมปฤณ นิยมไทย)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์

ชื่อการศึกษา คั่นคว้าวีอิสระ บทบาทของทหารสังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย ในการแก้ไข
ปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ผู้ศึกษา ร้อยเอกปิยะเชษฐ หนูฉิ่ง รหัสนักศึกษา 2578000248 **ปริญญา** รัฐศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธนศักดิ์ สายจำปา **ปีการศึกษา** 2560

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ตั้งแต่ปี 2547 – 2560 (2) ศึกษาบทบาทของทหารสังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัยในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (3) เสนอแนะแนวทางการพัฒนาบทบาทของทหาร สังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย ในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 10 คน ประกอบด้วย ผู้บังคับการกรมทหารราบที่ 153 กองพลทหารราบที่ 15 รองเสนาธิการ กองพลทหารราบที่ 15 ผู้บังคับกองพันทหารช่างที่ 15 กองพลทหารราบที่ 15 หัวหน้าฝ่ายยุทธการ กองพลทหารราบที่ 15 ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายกิจการพลเรือน กองพลทหารราบที่ 15 ผู้บังคับกองร้อย กองบังคับการ กองพลทหารราบที่ 15 ผู้บังคับกองร้อย ลาดตระเวนระยะไกล กองพลทหารราบที่ 15 นายทหารบำรุงความรู้ กองพลทหารราบที่ 15 นายทหารส่งกำลังบำรุงฝ่ายพลาธิการ กองพลทหารราบที่ 15 และจำกองร้อย กองร้อยทหารสารวัตรที่ 2 กองพันทหารสารวัตรที่ 41 เครื่องมือวิจัยใช้แบบสัมภาษณ์และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า (1) ปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เกิดจากความขัดแย้งทางด้านการเมือง กลุ่มอิทธิพลท้องถิ่นและธุรกิจผิดกฎหมาย ความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรม รวมถึงการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐบางกลุ่มบางองค์กรและบางคน (2) บทบาทของทหารสังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัยในการแก้ไขสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มี 3 บทบาทสำคัญ คือ 1) บทบาทผู้ไกล่เกลี่ย พบว่า ได้ปฏิบัติตามพระราชกำหนด และดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และดำเนินการชี้แจงปัญหาและข้อข้องใจในประเด็นปัญหาต่างๆของทางราชการให้ประชาชนในพื้นที่ทราบ 2) บทบาทผู้พิทักษ์ พบว่า มีการพิทักษ์ประชาชนและทรัพยากร โดยจัดสรรกำลังพลและมาตรการในการรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ ให้การช่วยเหลือในการบรรเทาสาธารณภัย และให้การช่วยเหลือประชาชนในการซ่อมแซมอาคาร บ้านพักและที่อยู่อาศัย 3) บทบาทผู้ปกครอง พบว่า มีการแสดงบทบาทตามระเบียบและกฎหมาย รวมถึงการปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลโดยมี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี (3) ทหารสังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย ควรจะเข้าไปปฏิบัติการจิตวิทยากับประชาชนในพื้นที่ให้ใกล้ชิดและต่อเนื่อง สร้างความปลอดภัยให้กับประชาชนและผู้ให้ข้อมูลข่าวสาร มีการเชิญกลุ่มบุคคลในพื้นที่มาพูดคุยเจรจาเพื่อสันติสุข และนำแนวคิด “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” มาใช้ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้นในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

คำสำคัญ บทบาท ทหาร ปัญหาความไม่สงบ สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

An Independent Study title: Roles of 15th Infantry Division (Camp Queen Suriyothai) on the Insurgency Problem in Three Southernmost Provinces of Thailand

Author: Capt. Piyachet Noochong; **ID:** 257000248;

Degree: Master of Political Science;

Independent Study advisor: Dr. Thanasak Saijampa; **Academic year:** 2017

Abstract

The objectives of this research are (1) to study the insurgency problem in three southernmost provinces from 2004 to 2017, (2) to study the roles of 15th Infantry Division (Camp Queen Suriyothai) on the solutions of insurgency in three southernmost provinces and (3) to propose the guideline for 15th Infantry Division (Camp Queen Suriyothai) to solve the insurgency problem in three southernmost provinces.

The qualitative approach was used to apply in this research. Data collection was gathered from literature review and interview. Purposive samplings were a Commanding Officer of 153rd Infantry Regiment and 15th Infantry Division, a Deputy Chief of Staff of 15th Infantry Division, a Commander of 15th Engineer Battalion - 15th Infantry Division, a Chief of Operation Branch of 15th Infantry Division, an Assistant Chief of Staff for Civil Affairs of 15th Infantry Division, a Company Commander of 15th Infantry Division, a Long-Range Reconnaissance Patrol Commander of 15th Infantry Division, an Educator Staff Officer of 15th Infantry Division, a Logistic Staff Officer of Quartermaster Branch of 15th Infantry Division and a Company First Sergeant of 2nd Military Police Company and 41st Military Police Battalion (10 interviewees in total). Then, the data were analyzed using a content analysis method and a descriptive analysis method.

This research found that (1) the cause of insurgency problem in three southernmost provinces were political conflict, local influences, illegal business, social differences, cultural differences and activities of some government official. (2) There were three main roles of 15th Infantry Division (Camp Queen Suriyothai) on the solutions of insurgency in three southernmost provinces as follows. Firstly, the role of the mediator was an implementation of the Emergency Decree and the Criminal Procedure Code and clarifying the problem of government issues to people in the area. Secondly, the role of conservator was a protection of people and resources by allocating troops, security measures, assistance and repairing of building. Thirdly, the role of the guardian was an implementation of regulation, law and policy of Prayut Chan-o-cha (Prime Minister). (3) The 15th Infantry Division (Camp Queen Suriyothai) should provide the psychological activity, security, information and public participation with people closely and continuously. Moreover, the concept of “Understanding, accessing and developing” should be implemented in order to solve the insurgency problem in three southernmost provinces.

Keywords: Roles, 15th Infantry Division, Insurgency Problem and Three Southernmost Provinces

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยความเมตตาความกรุณา และความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจากอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนศักดิ์ สายจำปา ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำแนะนำปรึกษา ให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ รวมทั้งชี้แนะแนวทางในการปรับปรุงข้อบกพร่องต่างๆ ในทุกขั้นตอนของการทำการศึกษา ค้นคว้าอิสระ จนกระทั่งเนื้อหาสาระบรรลุตามวัตถุประสงค์และถูกต้องตามหลักวิชาการ ผู้วิจัยรู้สึกประทับใจ และซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชทุกท่าน ที่ได้กรุณาประสิทธิประสาทวิชาความรู้ให้กับผู้ศึกษา รวมทั้งขอขอบคุณเจ้าหน้าที่สาขาวิชา รัฐศาสตร์ ที่ได้อำนวยความสะดวกในด้านต่างๆเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ ผู้บัญชาการกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี และกลุ่มตัวอย่าง ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีค่าอย่างยิ่ง สำหรับการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณมารดา ญาติพี่น้อง เพื่อนร่วมงาน และเพื่อนร่วมหลักสูตรมหัศจรรย์ิตต แขนงวิชาการเมืองการปกครอง สาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชทุกท่าน ที่คอยให้ความช่วยเหลือ และคอยให้คำปรึกษา จนทำให้ผู้วิจัยทำการศึกษานประสบความสำเร็จด้วยดี

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ จึงเป็นผลงานที่สำเร็จอันเกิดจากความร่วมมือและการสนับสนุนจากทุกๆท่านที่ได้กล่าวมาแล้ว ผู้ศึกษาจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

ปิยะเชษฐ์ หนูนั่ง

มกราคม 2561

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	8
กรอบแนวคิด	8
ขอบเขตการวิจัย	9
นิยามศัพท์การวิจัย	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	10
บทบาทของทหาร	10
บทบาททหารสังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย ในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้	29
แนวคิดในการดำเนินการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	41
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	44
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	44
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	45
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและจัดระบบข้อมูล	46
การวิเคราะห์ข้อมูล	47

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	48
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์	49
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุปัญหาสถานการณ์ ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จากความคิดเห็นของทหาร สังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย	51
ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของทหารสังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย ในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้	52
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทาง ในบทบาทของทหารสังกัด กองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย ในการแก้ไขปัญหา สถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้	55
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	57
สรุปการวิจัย	57
อภิปรายผลการวิจัย	61
ข้อเสนอแนะ	69
บรรณานุกรม	70
ภาคผนวก	76
ก แบบสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง	77
ข ผลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง	81
ประวัติผู้ศึกษา	100

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 ประเภทบทบาททางการเมืองของทหาร	18
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์	49

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เหตุการณ์ความขัดแย้ง ความรุนแรง และความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เมื่อ 13 ปีที่ผ่านมา (ปี 2547 - ปี 2560) มีเหตุการณ์รุนแรงเกิดขึ้นรายวันอย่างต่อเนื่องใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ ยะลา ปัตตานีและนราธิวาส 3 จังหวัดนี้ถูกจัดให้เป็นพื้นที่ “พิเศษ” จากฐานข้อมูลของศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ (Deep South Incident Database-DSID) พบว่า ในระหว่างเดือนมกราคมปี 2547 ถึงเดือนเมษายน 2560 มีเหตุการณ์ความไม่สงบรวมทั้งสิ้น 19,279 เหตุการณ์ ในช่วงเวลาดังกล่าว มีผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์ความไม่สงบ 6,544 ราย มีผู้บาดเจ็บ 12,963 ราย การเปลี่ยนแปลงของผลกระทบที่มีต่อความสูญเสียในด้านชีวิตของผู้คน ถึงแม้ว่าในรอบ 13 ปีที่ผ่านมาจะมีผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์ความไม่สงบจังหวัดชายแดนใต้มากกว่า 6,000 คน แต่จำนวนผู้เสียชีวิตรายปีนับตั้งแต่ปี 2556 มีแนวโน้มลดลงจาก 521 คน ในปี 2556 มาเป็นจำนวน 309 คนในปี 2559 การลดลงของจำนวนผู้เสียชีวิตรายปีสอดคล้องกับระดับความถี่ของเหตุการณ์รายปีที่ลดลงตั้งแต่ปี 2556 ซึ่งอาจจะสรุปได้ว่าการลดลงของเหตุการณ์ในปี 2551 นั้นเป็นผลจากปฏิบัติการทางทหารที่ เข้มข้นขึ้นตามนโยบายรัฐในช่วงนั้นเรื่องการเพิ่มกำลังทหารมาในพื้นที่ จุดนี้ทำให้ลักษณะทั่วไปของสถานการณ์เปลี่ยนไป และธรรมชาติของความรุนแรงชี้ให้เห็นจากการแยกประเภทของเหตุการณ์ทั้งหมดในรอบ 13 ปีที่ผ่านมา นับตั้งแต่ปี 2547-2560 เหตุการณ์ความรุนแรงส่วนใหญ่คือการยิง (ร้อยละ 40.19) การโจมตีด้วยระเบิด (ร้อยละ 16.24) นอกจากนี้ยังบังคับใช้กฎหมายด้วยการปฏิบัติการปิดล้อม (9.17%) และการวางเพลิง (9.17) เมื่อพิจารณาจากพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ของการเกิดเหตุการณ์ ตั้งแต่ปี 2547-2559 มีเหตุการณ์มากที่สุดที่จังหวัดนราธิวาส คือ 6,959 เหตุการณ์ (36%) รองลงมาคือจังหวัดปัตตานีมี 6,279 เหตุการณ์ (33%) และจังหวัดยะลามี 5,357 เหตุการณ์ (28%) ส่วนที่จังหวัดสงขลา 683 เหตุการณ์ (3%) โดยเฉพาะในปี 2559 จังหวัดปัตตานีมีเหตุการณ์สูงสุด 310 ครั้ง รองลงมา คือจังหวัดนราธิวาส 276 ครั้ง จังหวัดยะลา 176 ครั้ง และจังหวัดสงขลา 53 ครั้ง ซึ่งมีการลดลงอย่างมากเป็นหนึ่งในห้าตัวของระดับความรุนแรงในปี 2551 (จังหวัดยะลา มีเหตุการณ์สูงสุด 926 ครั้ง รองลงมา คือจังหวัดนราธิวาส 808 ครั้ง จังหวัดปัตตานี 565 ครั้ง และจังหวัดสงขลา 100 ครั้ง) เป็นผลจากการปรับตัวทั้งทางทหารและในทางการเมืองอย่างขนาน

ใหญ่ของรัฐที่ใช้ทั้งการเมืองและการทหารในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในนามของ “การเมืองนำการทหาร” ผลที่เกิดขึ้นก็คือการลงทุนงบประมาณจำนวนมากในการพัฒนาพื้นที่ การระดมกำลังทหารและกองกำลังของรัฐจำนวนมากเข้ามาในพื้นที่ และประการที่สำคัญคือ “การเปิดพื้นที่ในทางการเมือง” ให้แก่ภาคประชาสังคมกลายเป็น “พื้นที่กลางของคนใน” (Insiders Platform) ซึ่งเริ่มเติบโตและขยายตัวมาตั้งแต่ปี 2553 เหตุการณ์ในปี 2555 มีความรุนแรงกลับสูงขึ้นมาอีก (1,851 เหตุการณ์) อย่างไรก็ตาม ก็มีปัจจัยใหม่เกิดขึ้นคือ นโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปี 2555 - 2557 ที่ได้จัดทำขึ้นตามพระราชบัญญัติการบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปี 2553 มาตราที่ 4 โดยสภาความมั่นคงแห่งชาติ เพื่อที่จะสร้างสถานะแวดล้อมที่เหมาะสมและเอื้อต่อการพูดคุยในการแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งในกระบวนการเสริมสร้างสันติภาพ การลดลงของเหตุการณ์เป็นลำดับตั้งแต่ปี 2556 มาจนถึงปัจจุบัน (2560) เป็นผลต่อเนื่องที่ตามมาจากการพูดคุยสันติภาพที่เริ่ม ดำเนินการที่กัวลาลัมเปอร์ ซึ่งเริ่มต้นในเดือนกุมภาพันธ์ปี 2556 ตัวอย่างที่เห็นอย่างเป็นรูปธรรม คือ การพูดคุยสันติภาพระหว่างรัฐบาลกับขบวนการบีอาร์เอ็นในห้วงขณะนั้นมีผลต่อการหยุดยิงเดือนธันวาคมในปี 2556 และการลดลงของเป้าหมายการโจมตีก่อเหตุต่อกลุ่มเป้าหมายที่เป็นพลเรือนในปีดังกล่าว เป็นภาพสะท้อนที่แสดงให้เห็นว่าการลดลงของความรุนแรงมีสหสัมพันธ์กับการพูดคุยสันติภาพ ต่อมาหลังการรัฐประหารในปี 2557 คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ก็ได้มีประกาศ ที่ 98/2557 ให้มีการดำเนินนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อไป ในเวลาต่อมารัฐบาลทหารก็ได้ออกคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 230/2557 เพื่อจัดตั้งคณะพูดคุยเพื่อสันติสุขขึ้น แสดงให้เห็นว่ารัฐบาลหลังการยึดอำนาจที่นำโดยพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ประกาศดำเนินการพูดคุยสันติภาพภาคใต้ต่อไปโดยเปลี่ยนชื่อเรียกเป็นการพูดคุยสันติสุข ความต่อเนื่องของนโยบายสันติภาพ/สันติสุขนี้ทำให้แนวโน้มความรุนแรงลดลงอย่างเห็นได้ชัดในสามปีให้หลัง คือ ในปี 2557 ปี 2558 และปี 2559 (ศรีสมภพ จิตรภิมย์ศรี, 2560, น. 1-20) ซึ่งมีสาเหตุการก่อเหตุความรุนแรงในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังปรากฏเหตุการณ์ กล่าวคือ เมื่อวันที่ 4 มกราคม 2547 กลุ่มโจรก่อการร้ายจำนวนนับร้อยคนมีอาวุธครบมือบุกเข้าปล้นปืน กองพันทหารพัฒนาที่ 4 ค่ายกรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ซึ่งตั้งอยู่ที่ ตำบลมะรือโบออก อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส ได้นำอาวุธปืนและเครื่องกระสุนหลบหนีไปอาวุธที่คนร้ายปล้นไปจำนวน 368 กระบอก ต่อมาเมื่อวันที่ 28 เมษายน 2547 ได้เกิดเหตุการณ์รุนแรงที่มีสยิดกรือเซะ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี โดยกลุ่มคนร้ายจำนวนหลายสิบคนมีอาวุธครบมือ เข้าโจมตีป้อมยามตำรวจในตอนเช้ามีด คนร้ายได้เผาป้อมยามและรถจักรยานยนต์ของตำรวจจำนวน 4 คัน มีตำรวจเสียชีวิต จำนวน 1 นาย กำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เหลือได้ติดต่อขอความช่วยเหลือ ต่อมาได้มีการส่งกำลังทหารและตำรวจเข้ามาในที่เกิดเหตุ ทำให้กลุ่มคนร้ายหนีเข้าไป

หลบซ่อนตัวอยู่ในมัสยิดกรือเซะ กำลังเจ้าหน้าที่จึงทำการปิดล้อมไว้ตั้งแต่เช้าจนถึงตอนบ่าย เจ้าหน้าที่พยายามหาทางให้คนร้ายยอมจำนนและออกมามอบตัวแต่ก็ไม่สำเร็จ ทางด้าน พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ รองนายกรัฐมนตรีที่รับผิดชอบทางด้านความมั่นคงได้ติดตามสถานการณ์มาตั้งแต่ต้นจึงสั่งการผ่านทางโทรศัพท์ให้ปิดล้อมไว้ ไม่ให้ใช้ความรุนแรงเข้าจัดการ ในขณะที่พลเอกพัลลภ ปิ่นมณี รองผู้อำนวยการเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้เข้าไปอำนวยความสะดวกในที่เกิดเหตุ จนถึงเวลา 14.00 นาฬิกา พลเอกพัลลภ ปิ่นมณี ได้สั่งการให้หน่วยรบพิเศษ เข้าทำการจับกุมแต่กลุ่มบุคคลที่อยู่ในมัสยิดกรือเซะได้ทำการต่อสู้ ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ต้องตอบโต้ ทำให้กลุ่มบุคคลดังกล่าวเสียชีวิตทั้งหมด ต่อมาเมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2547 เกิดเหตุการณ์กรณีสลับปืนซุรริษาความปลอดภัยหมู่บ้านในอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส ซุรริษาความปลอดภัยหมู่บ้านแจ้งว่าถูกโจรก่อการร้ายปล้นปืนไป แต่เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจสืบสอบสวนในทางกลับ เรื่องกลับกลายเป็นว่าน่าจะเป็นการสมรู้ร่วมคิดกันระหว่าง ซุรริษาความปลอดภัยหมู่บ้านกับโจรก่อการร้าย ตำรวจจึงทำการจับกุมซุรริษาความปลอดภัยหมู่บ้าน จำนวน 6 คน ดำเนินคดี หลังจากถูกควบคุมตัวเพื่อสอบปากคำอยู่หลายวัน จนกระทั่งเช้าวันที่ 25 ตุลาคม 2547 กลุ่มวัยรุ่นจำนวนหลายร้อยคนมารวมตัวที่หน้าสถานีตำรวจตากใบเรียกร้องให้ปล่อยตัวผู้ต้องหาเวลายังเนิ่นนานจำนวนผู้ร่วมชุมนุมก็เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนมีจำนวนหลายพันคน จนเวลา 13.30 นาฬิกา เจ้าหน้าที่ได้ไปเชิญบิดามารดาของผู้ต้องหาทั้ง 6 คน มาชี้แจงกับผู้ชุมนุม แต่ก็ไม่ได้รับการตอบรับ ทางฝ่ายเจ้าหน้าที่เห็นว่าผู้ชุมนุมไม่ได้มีจุดประสงค์มาช่วยเหลือผู้ต้องหา แต่น่าจะมีจุดประสงค์เพื่อก่อความไม่สงบมากกว่า แม่ทัพภาคที่ 4 จึงประชุมกำหนดมาตรการสลายกลุ่มผู้ชุมนุม โดยใช้รถดับเพลิงฉีดน้ำเข้าใส่ ใช้แก๊สน้ำตาและเข้าสลายการชุมนุม ระหว่างนั้นผู้ชุมนุมต่อสู้ขัดขวางจึงมีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตจำนวนหนึ่ง และสามารถควบคุมสถานการณ์ไว้ได้เมื่อเวลาประมาณ 16.30 นาฬิกา จับกุมผู้ชุมนุมได้ประมาณ 1,300 คน ส่งไปควบคุมตัว และตรวจสอบประวัติที่ค่ายอิงคยุทธบริหาร อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี แม้การสลายการชุมนุมครั้งนี้มีผู้เสียชีวิต จำนวน 6 คน แต่การชี้แจงของ ผู้อำนวยการเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ กลับกลายเป็นว่า ผู้ร่วมชุมนุมที่ถูกจับกุมไปควบคุมตัวไว้ที่ค่ายอิงคยุทธบริหารเสียชีวิตไป จำนวน 78 คน เนื่องจาก ขั้นตอนการลำเลียงด้วยรถทางราชการของทหารไปยังค่ายที่อิงคยุทธบริหาร จังหวัดปัตตานี ใช้เวลาเดินทาง ประมาณ 3 ชั่วโมง ในขณะที่ผู้ถูกควบคุมตัวมีจำนวนมาก ทำให้ต้องเบียดเสียดกันภายในรถแต่ละคัน โดยนอนคว่ำหน้ากันหลายชั้น จึงเป็นเหตุให้เสียชีวิต และในวันที่ 20 กันยายน 2548 ได้เกิดกรณีต้นหยงลิมือ นายทหารนาวิกโยธิน 2 นาย ถูกกลุ่มชาวบ้านต้นหยงลิมือ ตำบลต้นหยงลิมือ อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส คุมตัวไว้เนื่องจากสงสัยว่าจะเป็นผู้ก่อเหตุยิงชาวบ้าน ต่อมาหลังจากมีความพยายามเจรจาเป็นเวลานาน เพื่อให้มีการปล่อยนายทหารทั้งสองนาย ในที่สุด ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ทั้งสองนายถูกทำร้าย อย่างโหดร้าย

ทารุณจนเสียดชีวิต ซึ่งนายทหารนาวิกโยธินทั้งสองนาย สังกัดกองพันทหารราบที่ 9 กรมทหารราบที่ 3 รักษาพระองค์ กองพลนาวิกโยธิน ค่าจุฬากรณ์ ตำบลตันหยง ลิมอ อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส ซึ่งเมื่อทำการศึกษาถึงสาเหตุของปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้นใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ พบว่า มีงานวิจัยและงานวรรณกรรมจำนวนมากที่สรุปสาเหตุของปัญหา จำแนกดังนี้ 1) ด้านประวัติศาสตร์ พบว่า ชาวมุสลิมเชื้อสายมาเลย์ซึ่งตั้งถิ่นฐานอยู่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยมีประวัติศาสตร์อันยาวนานของความเป็นอิสระและความเป็นส่วนหนึ่งของอำนาจใดอำนาจหนึ่ง ซึ่งเกิดขึ้นและเข้ามามีบทบาทบริเวณตอนล่างของแหลมมลายูและตลอดระยะเวลาในประวัติศาสตร์ ชาวเมืองแถบนี้ก็จะพยายามประคับประคองความเป็นอิสระของตนโดยการดำเนินนโยบายให้อำนาจต่างๆ เหล่านั้น เจริญหน้ากันเองไม่ฝักใฝ่กับอำนาจใดมากเกินไป ในสถานการณ์ที่ไม่อำนวยและยอมรับเอาอำนาจอธิปไตยของอีกฝ่ายหนึ่งเมื่อยามจำเป็น (สุรินทร์ พิศสุวรรณ, 2543, น. 37) ซึ่งสอดคล้องกับ แพร ศิริศักดิ์คำเกิง (2552, น. 197) ที่ได้สรุปถึงสาเหตุของปัญหาด้านประวัติศาสตร์ในทำนองเดียวกันว่า สำเนียงประวัติศาสตร์ของผู้คนในอดีตตราบถึงปัจจุบัน “ประวัติศาสตร์ของเขาจึง “ขัดฝืน” เข้ากันไม่ได้กับประวัติศาสตร์มาตรฐานที่กำหนดขึ้นโดยอำนาจรัฐ... พลังอำนาจของประวัติศาสตร์ขึ้นอยู่กับความหมายที่ผู้คนให้กับเรื่องราวในอดีต ในเวลาที่พวกเขาเคียดแค้นต่อสู้เพื่อพิทักษ์สัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมซึ่งเป็นการนิยามวิถีชีวิต และอัตลักษณ์ของเขา” 2) ด้านการเมืองการปกครอง พบว่า เมื่อสมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม ขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรี ได้พยายามใช้นโยบายผสมผสานกลมกลืนคนไทยทุกเชื้อชาติในประเทศไทยเป็นหนึ่งเดียวเพื่อจะได้เป็นประเทศมหาอำนาจ จึงออกนโยบายเชื้อผู้นำชาติพันธุ์ โดยออกกฎหมายบังคับคนไทยทุกเผ่า ทุกเชื้อชาติ ศาสนา ที่มีภาษาประเพณี วัฒนธรรม และศาสนาที่แตกต่างกัน ต้องปฏิบัติเหมือนกัน ฉะนั้น ในปี 2486 จึงยกเลิกกฎหมายอิสลามและยกเลิกการแต่งกายตามหลักศาสนาอิสลาม จึงทำให้เกิดขบวนการต่อต้านนโยบายรัฐบาลเพราะหลักศาสนาอิสลามให้มุสลิมต่อสู้กับผู้ปกครองที่อธรรม โดยเฉพาะผู้ปกครองที่กดขี่ข่มเหงผู้ที่นับถือศาสนาอิสลาม (บรรจง ฟ้ารุ่งแสง, 2550, น. 45) ดังนั้นปัญหาในสามจังหวัดชายแดนใต้จึงมีความซับซ้อนในทุกมิติ เพราะการปกครองของประเทศไทยนั้นใช้ระบบการปกครองแบบรวมศูนย์อำนาจ ไม่เอื้อต่อรูปแบบการปกครองที่มีเขตปกครองพิเศษไม่ว่าในทางเศรษฐกิจ การเมืองสังคม ฯลฯ (ประคอง เตกฉัตร, 2551, น. 37) ส่งผลให้ประชาชนไม่ได้รับความยุติธรรมและเข้าไม่ถึงกระบวนการยุติธรรม เกิดเป็นสถานะที่แปลกแยกระหว่างกลไก “อำนาจรัฐ” กับประชาชน “มุสลิม” (เสถียร จันทิมาธร, 2548 อ้างถึงใน แพร ศิริศักดิ์คำเกิง, 2552, น.196) 3) ด้านวัฒนธรรม ภาษาและศาสนา พบว่า ส่วนใหญ่ประชาชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้นับถือศาสนาอิสลาม ดังนั้นคนในพื้นที่ดังกล่าวจึงดำรงชีวิตในวัฒนธรรมมลายู ที่สะท้อนความเป็นเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมท้องถิ่นของชาวไทยภาคใต้ตอนล่าง

ท่ามกลางบริบททางประวัติศาสตร์ความเป็นมาในอดีตที่ยาวนาน (บรรจง ฟ้ารุ่งแสง, ไข่มุก อุทชาติ, เอกรินทร์ สังข์ทอง, 2549, น. 2) 4) ด้านเศรษฐกิจ พบว่า ด้วยระบบการปกครองแบบรวมศูนย์ อำนาจนั้นทำเอื้อต่อกลุ่มคนที่เป็นกลุ่มทุน โดยกลุ่มผู้ที่มีอำนาจในประเทศที่เคลื่อนย้ายไปหากำไร หรือหาประโยชน์ได้ทั่วประเทศ ด้วยการอ้างสิทธิความเป็นคนไทยที่มีความเจริญก้าวหน้าทันสมัย ทางวัตถุ รอบรู้ด้านเทคโนโลยี เข้าไปแย่งชิงทรัพยากรและทำลายสภาพแวดล้อมธรรมชาติตลอดจน ระบบนิเวศวัฒนธรรมของคนท้องถิ่นทั้งในรูปของการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ ด้านเกษตร อุตสาหกรรม ด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี คนท้องถิ่นปรับตัวไม่ทัน รวมทั้งแย่งชิง ทรัพยากรธรรมชาติในรูปแบบต่างๆ ซึ่งขัดกับวิถีชีวิตทำให้เกิดความขัดแย้งกับเจ้าหน้าที่รัฐ ยิ่ง ประชาชนไม่รู้กฎหมาย ไม่ใช้ภาษาเดียวกับเจ้าหน้าที่รัฐเพราะใช้ภาษาข่าซึ่งเป็นภาษามลายูท้องถิ่น จึงไม่เข้าใจกฎกติกา ง่ายต่อการถูกเอารัดเอาเปรียบ (ประคอง เตกฉัตร, 2551, น. 37-38) ประกอบ กับแนวนโยบายการพัฒนาประเทศของรัฐบาลที่ผ่านมาไม่สอดคล้องกับศาสนาและวัฒนธรรมของ ท้องถิ่น และไม่สามารถตอบสนองความต้องการของคนในท้องถิ่น อีกทั้งทำลายทรัพยากรและ ระบบนิเวศของท้องถิ่น ทำให้ประชาชนเกิดความเดือดร้อนและยากจนซ้ำซาก (สนิทสุดา เอกชัย, 2549, น. 3 อ้างถึงในแพร ศิริศักดิ์คำเกิง, 2552, น. 197) ด้วยความยากจน เช่นนี้เมื่อมีการโฆษณา ชวนเชื่อว่า “ทางราชการไม่สนใจเพราะเห็นว่ามุสลิมเป็นประชาชนชั้นสอง มีการนำไปเปรียบเทียบกับ มาเลเซียซึ่งเป็นรัฐอิสลามที่มีการพัฒนาดีกว่าเรา ส่วนคนที่ยากจนหรือว่างงานก็มีโอกาสถูกชัก จูงให้เข้าป่าหาเลี้ยงชีพด้วยการเรียกค่าคุ้มครองได้ง่ายขึ้น” ประกอบกับ “ความกดดันทางทรัพยากร ย่อมผลักดันชาวบ้านให้เข้าสู่มุมอับแห่งความยากจน เมื่อผู้คนที่ยากจนไม่แข็งแรงทางการศึกษา เพียงพอที่จะมีทางเลือกในชีวิตอื่นๆ ความกดดันก็ยิ่งเพิ่มมากขึ้น” (คณะกรรมการอิสระเพื่อความ สมานฉันท์แห่งชาติ, 2549, น. 24) 5) ด้านการศึกษา พบว่า ด้านหลักสูตรเป็นการจัดการศึกษาที่ไม่ สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี นอกจากนี้ยังขาดอัตรากำลังครูผู้สอน และอาคารสถานที่ อุปกรณ์การเรียน (บรรจง ฟ้ารุ่งแสง, 2550, น. 34-35) ซึ่งสอดคล้อง แพร ศิริศักดิ์คำเกิง (2552, น. 197)

เหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้สะท้อนปัญหาที่สั่งสมมา ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ก่อให้เกิดผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนทุกกลุ่มในพื้นที่ ในด้านต่างๆ คือ ด้านเศรษฐกิจ สภาพเศรษฐกิจในพื้นที่ ทั้งด้านเกษตรกรรม ด้านอุตสาหกรรม ด้าน การค้า และด้านบริการ ซึ่งหากความรุนแรงยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องอาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ โดยรวมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเฉพาะการประมงมีผลผลิตลดลง และธุรกิจเอกชน เช่น โรงแรม ภัตตาคาร อสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และการให้บริการทางธุรกิจต่างๆ มีรายได้ลดลง อย่างมาก ในด้านภาคการเกษตรที่มีความวิตกกังวลต่อความไม่ปลอดภัย เป็นอุปสรรคต่อการ

ประกอบอาชีพ โดยเฉพาะการกรีดยางและการเข้าไปรับซื้อผลไม้ของพ่อค้า ก็มีผลทำให้ประชาชนมีรายได้ลดลงเช่นกัน (อภินันท์ ธิยาชัย และณัฏษ์ ภูติสร, 2556, น. 19) ด้านการเมืองการปกครอง การที่ภาครัฐได้ใช้นโยบายผสมผสานการกลั่นทางวัฒนธรรมมาตั้งแต่อดีต ย่อมทำให้ประชาชนในพื้นที่เกิดความระแวงกับฝ่ายรัฐ ที่พยายามลดทอนพื้นที่ทางวัฒนธรรมสังคมที่สืบทอดมายาวนาน รวมทั้งความจริงใจที่ภาครัฐแสดงออกมาบ่งบอกถึงการไม่ตระหนักให้ความสำคัญกับปัญหาของประชาชน อีกทั้งนักการเมืองท้องถิ่นและระดับชาติแม้บางครั้งจะมีตำแหน่งในฝ่ายบริหาร ไม่สามารถเป็นปากเป็นเสียงเพื่อแก้ไขความขัดแย้งของประชาชนกับภาครัฐได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเจ้าหน้าที่รัฐ ไม่สามารถดำเนินคดีเอาผิดได้ ด้วยปัญหาการบริหาร ความยุติธรรมมีปัญหาและสะสมมายาวนาน กลายเป็นช่องว่างให้ประชาชนส่วนหนึ่งที่รู้สึกว่าจะไม่ได้รับความยุติธรรมและความเสมอภาคที่ควรได้รับ จึงไม่ยอมรับการปกครองจากรัฐ ทำให้กลายเป็นเงื่อนไขเกิดแนวร่วมที่ใช้ความรุนแรงต่อต้านอำนาจรัฐในทางสัญลักษณ์ เช่น การลอบวางเพลิง ทำลายทรัพย์สิน และมีกรวางเครื่องหมายประจำกลุ่ม เพื่อแสดงความรับผิดชอบ ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความอ่อนแอของฝ่ายรัฐในการรักษาความสงบพื้นที่ในหลายครั้ง ทำให้ประชาชนในพื้นที่ เกิดความหวาดระแวง ต่อเจ้าหน้าที่รัฐ การทุจริต คอร์รัปชัน และผลประโยชน์ทับซ้อนของเจ้าหน้าที่รัฐกับคนในพื้นที่ ความสัมพันธ์ของคนในพื้นที่ (อิทธิ พิศาลวานิช, 2548, น. 5-6) ด้านชีวิต และทรัพย์สิน ผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนทุกกลุ่มวัย โดยเฉพาะการเกิดความสูญเสียอย่างรุนแรงแก่เด็กและเยาวชน อันเป็นกลุ่มเป้าหมายที่บริสุทธิ์และอ่อนแอที่สุด คือ การเสียชีวิตและบาดเจ็บ และบางเหตุการณ์ต้องกลายเป็น ผู้บงการทางร่างกาย เป็นผู้ต้องสงสัย หรือถูกดำเนินคดีและจับกุมคุมขัง ต้องพลัดพรากจากครอบครัวที่อบอุ่น รวมทั้งต้องกลายเป็นเด็กกำพร้า อันเนื่องมาจากต้องสูญเสียผู้นำครอบครัว โดยเด็กและเยาวชนที่อยู่ในพื้นที่ความขัดแย้งจะมีผลกระทบทางด้านจิตใจ ที่อาจนำไปสู่ความซึมเศร้า ภาวะวิตกกังวลอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (ศศิวัฒน์ จันทวงศ์, 2559, น. 1-2)

ปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ถือเป็นปัญหาความมั่นคงของชาติที่สำคัญปัญหาหนึ่ง ที่มีการกำหนดให้เป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลหลายชุดที่ผ่านมาจนถึงรัฐบาลชุดปัจจุบัน แต่เนื่องจากเป็นปัญหาที่ละเอียดอ่อน มีความสลับซับซ้อน อีกทั้งเป็นปัญหาเรื้อรังที่ยังคงมีความรุนแรงอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ทำให้การแก้ไขปัญหาเป็นไปด้วยความยากลำบาก และยังไม่มีความชัดเจนได้โดยง่าย ซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ ทำให้เกิดความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก ดังนั้น จึงเป็นเรื่องที่สังคมไทยควรตระหนักและใส่ใจต่อการหาแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว อย่างจริงจัง (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2558, น. 1) ด้วยเหตุนี้ หลายฝ่ายทั้งภาครัฐเอง หรือภาค ประชาสังคมก็ต่างให้ความสำคัญกับการ

แก้ไข้ปัญหา เพื่อให้เหตุการณ์ต่างๆคลี่คลายลง และเพื่อให้สภาพชีวิตและสังคมเกิดการพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น ในการแก้ไข้ปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ผ่านมามีหลายฝ่ายได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่ด้วยวิธีที่หลากหลายบนฐานความคิดความเชื่อมีแนวคิดในทางปฏิบัติและอุดมการณ์ที่มีลักษณะเฉพาะของหน่วยงานหรือองค์กรนั้น ในการนี้ หน่วยงานทหารที่อยู่ในพื้นที่ถือเป็นองค์กรที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการแก้ไข้ปัญหาความไม่สงบที่ขึ้นในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

กองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี เป็นหน่วยทหารที่จัดตั้งขึ้น เพื่อเข้าไปแก้ไข้ปัญหาจากสถานการณ์การก่อเหตุความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีพื้นที่รับผิดชอบประกอบด้วย จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส และ อำเภอยะนะ อำเภอยะหา อำเภอยะบัยอัย อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา ถือได้ว่าเป็นหน่วยงานทางยุทธศาสตร์ ซึ่งจะต้องมีบทบาทและหน้าที่ในการแก้ไข้ปัญหาทางด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ และสังคม ที่ยังคงประสบปัญหา โดยเฉพาะการก่อเหตุความไม่สงบในพื้นที่ อันส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนในเรื่องของความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การประกอบอาชีพ การนับถือศาสนา จากพื้นฐานของความแตกต่างของขนบธรรมเนียมประเพณี ศาสนา ภาษาท้องถิ่น ซึ่งมีความสลับซับซ้อนของปัญหา ทำให้หน่วยงานราชการในพื้นที่มีข้อจำกัดอันที่จะนำไปสู่การแก้ไข้ปัญหาตามบทบาทหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานนั้นๆ ได้ ดังนั้น หน่วยงานของทหารซึ่งมีความพร้อมทางด้านอาวุธยุทโธปกรณ์และกำลังพล จึงจะต้องเข้ามามีบทบาทร่วมกับหน่วยงานราชการตลอดจนประชาชนในพื้นที่ เพื่อการเข้ามามีส่วนร่วมในทุกองค์กร เพื่อแก้ไข้ปัญหาการก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยการดำเนินการภายใต้แผนปฏิบัติการการแก้ไข้ปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปี 2558-2560 ตามที่ได้ขออนุมัติจาก หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ซึ่งเป็นนโยบายที่กำหนดขึ้นภายใต้หลักของยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” รวมทั้งการดำเนินการตามแนวทางการแก้ไข้ปัญหาโดยสันติวิธี เพื่อไปสู่วิสัยทัศน์ “มุ่งให้จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความปลอดภัยปราศจากเงื่อนไขการใช้ความรุนแรง มีสถานะแวดล้อมที่เอื้อต่อการแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติ ทุกภาคส่วนมีความเข้าใจ ไว้วางใจ และมีส่วนร่วมในกระบวนการเสริมสร้างสันติภาพ” และตามนโยบายโครงการประชารัฐร่วมใจสร้างอำเภอสันติสุขของแม่ทัพภาคที่ 4 โดยการกำหนดแนวทางการปฏิบัติโดยผืนีกกำลังร่วมกัน 3 ฝ่าย ประกอบด้วย ภาครัฐ ซึ่งมีตำรวจ ทหาร ฝ่ายปกครอง ภาคประชาชนมี ผู้นำศาสนา ผู้นำท้องที่ ผู้นำท้องถิ่น และกลุ่มผู้เห็นต่างจากรัฐ มา “ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมทำ และร่วมประเมินผล” ตามยุทธศาสตร์ประชาชนมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน โดยกำหนดให้ศูนย์ปฏิบัติการอำเภอ ที่มีนายอำเภอเป็นหัวหน้าศูนย์ เป็นศูนย์กลางการทำงานในระดับ

พื้นที่ ผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด เป็นผู้ขับเคลื่อนแผนงาน รวมทั้งมีหน่วยเฉพาะกิจหมายเลข หน่วยเฉพาะกิจทหารพราน และสถานีตำรวจภูธรประจำพื้นที่ ร่วมปฏิบัติงานในลักษณะการบูรณาการ ซึ่งทหารของกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย มีบทบาทในการเข้าไปแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ภายใต้ แผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปี 2558-2560 และนโยบายของ แม่ทัพภาคที่ 4 (สภากความมั่นคงแห่งชาติ, 2559, น. 1-5)

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องไม่พบการศึกษาที่เกี่ยวข้อง บทบาท ของทหารในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งในประเทศและ ต่างประเทศ ดังนั้น ข้าพเจ้าจึงมีความสนใจที่จะศึกษาบทบาทของทหารสังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย ในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวในการพัฒนา ตลอดจนการมีส่วนร่วมเพื่อกำหนดทิศทางในการแก้ไขปัญหา การก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างยั่งยืนต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 2.1 เพื่อศึกษาปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตั้งแต่ปี 2547 - 2560
- 2.2 เพื่อศึกษาบทบาทของทหาร สังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย ในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
- 2.3 เพื่อเสนอแนะแนวทาง ในบทบาทของทหาร สังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย ในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

3. กรอบแนวคิด

ในการศึกษาบทบาทของทหารในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัด ชายแดนภาคใต้ ซึ่งผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิด บทบาทของทหาร 3 ลักษณะ ประกอบด้วย บทบาทผู้ไกล่เกลี่ย บทบาทผู้พิทักษ์ และบทบาทผู้ปกครอง

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ทำการศึกษาบทบาทของทหารในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดแดนภาคใต้ปี 2558

4.2 ขอบเขตด้านประชากร ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ ทหารสังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี จำนวน 10 คน ประกอบด้วย ผู้บังคับการกรมทหารราบที่ 153 กองพลทหารราบที่ 15 รองเสนาธิการ กองพลทหารราบที่ 15 ผู้บังคับกองพันทหารช่างที่ 15 กองพลทหารราบที่ 15 หัวหน้าฝ่ายยุทธการ กองพลทหารราบที่ 15 ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายกิจการพลเรือน กองพลทหารราบที่ 15 ผู้บังคับกองร้อย กองบังคับการ กองพลทหารราบที่ 15 ผู้บังคับกองร้อย ลาดตระเวนระยะไกล กองพลทหารราบที่ 15 นายทหารบำรุงความรู้ กองพลทหารราบที่ 15 นายทหารส่งกำลังบำรุงฝ่ายพลธิการ กองพลทหารราบที่ 15 และจ่ากองร้อย กองร้อยทหารสารวัตรที่ 2 กองพันทหารสารวัตรที่ 41

4.3 ขอบเขตเวลา ทำการศึกษาในห้วงปีการศึกษา 2558 – 2560

5. นิยามศัพท์การวิจัย

5.1 บทบาทของทหาร หมายถึง แบบแผนพฤติกรรมหรือการกระทำต่างๆของทหารตามอำนาจหน้าที่และสิทธิที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ในการปกป้องดำรงไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ประชาชน และประชาธิปไตย

5.2 สถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ หมายถึง เหตุการณ์ความไม่สงบ มีสภาพความรุนแรงที่เกิดขึ้นใน 3 จังหวัดภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส ซึ่งเกิดจากปัญหาความขัดแย้งอย่างรุนแรง โดยมีเหตุการณ์ลอบทำร้าย วางเพลิง วางระเบิด และการก่อเหตุรุนแรงเกิดขึ้นรูปแบบอื่นอย่างต่อเนื่อง

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นข้อมูลเพื่อนำไปสู่แนวทางในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างยั่งยืนต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาบทบาทของทหาร สังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย ในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยได้ทบทวนตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องครอบคลุมในหัวข้อต่อไปนี้

1. บทบาทของทหาร
2. บทบาททหารสังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย ในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
3. แนวคิดในการดำเนินการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. บทบาทของทหาร

คำว่า บทบาท (Role) นั้นมีความหมายหลากหลาย ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ บทบาท หมายถึง แบบแผนพฤติกรรมหรือการกระทำต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่และสิทธิ ซึ่งผูกพันอยู่กับสภาพหรือฐานะตำแหน่งทางสังคม โดยที่สังคมจะกำหนดหรือคาดหวังบทบาทและบุคคลในแต่ละสถานภาพ หรือ ฐานะตำแหน่งไว้เพื่อให้ผู้ที่อยู่ในสถานภาพ หรือตำแหน่งนั้นๆ ยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติ

ดังนั้น บทบาทของทหาร หมายถึง แบบแผนพฤติกรรมหรือการกระทำต่างๆ ของทหาร ตามอำนาจหน้าที่และสิทธิที่กำหนดไว้ในกฎหมาย โดยบทบาทที่ทหารจะต้องทำและปฏิบัติ อยู่สองสถานะ คือ บทบาทในฐานะที่เป็นพลเมืองตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญพุทธศักราช 2560 มาตรา 70 บัญญัติว่า “บุคคลมีหน้าที่พิทักษ์รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้” และในฐานะทหาร โดยเฉพาะ ซึ่งเป็นบทบาทที่ควบคู่กับบทบาทของรัฐด้วย ตามตรา 77 “รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งเขตอำนาจรัฐ และต้องจัดให้มีกำลังทหาร อาวุธยุทโธปกรณ์ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย จำเป็นและเพียงพอ เพื่อพิทักษ์รักษาเอกราช อธิปไตย ความมั่นคงของรัฐ สถาบันพระมหากษัตริย์ ผลประโยชน์แห่งชาติ และการปกครอง

ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และเพื่อการพัฒนาประเทศ” และ บทบาทของทหารที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พุทธศักราช 2551 มาตรา 8 วรรค (1) พิทักษ์รักษาเอกราชและความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรจากภัยคุกคามทั้ง ภายในและภายนอกและภายในราชอาณาจักร ปราบปรามการกบฏและการจลาจล ในภาพรวมบทบาทของ ทหารก็คือ การปกป้องดำรงไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ประชาชน และประชาธิปไตย

ช้อยนันต์ สมุทวณิช (2542, น. 403-411) อธิบายแนวคิดหรือแนวทางการศึกษาบทบาท ของทหารในทางการเมืองที่สำคัญมีอยู่ 6 แนวทางด้วยกัน

1) แนวคิดที่หนึ่ง อธิบายว่า องค์กรทางการเมืองเป็นองค์กรที่มีการจัดตั้งอย่างเข้มแข็ง กว่าองค์กรทางสังคมอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่กำลังพัฒนา ซึ่งมีปัญหามากมายหลาย ด้าน ทั้งทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ซึ่งก่อให้เกิดความตึงเครียดและวิกฤตการณ์อยู่เป็นระยะ วิกฤตการณ์นี้ทำให้รัฐบาลไม่สามารถที่จะใช้อำนาจในการบริหารประเทศได้จึงมีผลทำให้ทหารซึ่ง เป็นองค์กรในสังคมมีการจัดตั้งที่ดี และมีกำลังอาวุธสามารถเข้าทำการแทรกแซงทางการเมืองโดย การปฏิวัติ รัฐประหารได้ ทั้งนี้ คณะทหารจึงเข้ายึดอำนาจเพราะรัฐบาลหรือกลุ่มผู้นำอื่นๆ ไม่ สามารถที่จะแก้ไขสถานการณ์ให้ดีขึ้นได้ ดังนั้น คณะทหารจึงได้เข้ามาแบกรับภาระที่จะทำการ พัฒนาประเทศแทนนักการเมืองพลเรือน แนวคิดนี้เน้นความสำคัญขององค์กรทางการเมืองว่าเป็น องค์กรในสังคม ที่มีการจัดตั้งเข้มแข็งกว่าองค์กรอื่นๆ อีกทั้งจะเห็นได้ว่าบุคลากรในกองทัพ สามารถเชื่อมโยงกันอยู่ได้ด้วย การแต่งงาน สายสัมพันธ์ทางเครือญาติและการเป็นเพื่อนร่วมรุ่น โรงเรียนเดียวกัน ยิ่งไปกว่านั้นในบางกรณี บารมีส่วนบุคคลก็เป็นปัจจัยสำคัญในการเชื่อมโยง บุคลากรในกองทัพเอาไว้ด้วยกัน เช่น จอมพล ป. พิบูลสงคราม จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ และ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ที่ใช้บารมีส่วนตัวในการสร้างเอกภาพในกองทัพเอาไว้

2) แนวคิดที่สอง เห็นว่าโครงสร้างของสังคมเป็นปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการมีบทบาท การเมืองของทหารมากกว่า เนื่องจากคณะทหารในประเทศกำลังพัฒนาส่วนใหญ่มักจะมีบทบาท ทางการเมืองเหมือนกับสถาบันการเมืองอื่นๆ อยู่แล้ว แต่การที่ทหารจะเข้าแทรกแซงทางการเมือง หรือ ไม่นั่นขึ้นอยู่กับสภาพการณ์ทางสังคม แนวคิดนี้จึงมองว่า คณะทหารเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่ มีลักษณะทางสังคมการเมือง ร่วมกับสถาบันทางสังคมอื่นๆ เช่น ถ้าในสังคมมีความแตกต่างทางชน ชั้น เชื้อชาติ และอุดมการณ์ คณะทหารเองก็จะได้รับผลกระทบจากความแตกต่างเหล่านี้ด้วย ใน กรณีที่มีปัญหาใดปัญหาหนึ่งเกิดลุกลามรุนแรง ทหารก็จะมีปฏิกิริยาต่อความขัดแย้ง ดังกล่าว และ เข้ามามีบทบาททางการเมืองด้วย

3) แนวคิดที่สาม เห็นว่า คณะทหารเป็นกลุ่มประ โยชน์ประเภทหนึ่งเหมือนกับ ผลประ โยชน์อื่นๆ และจะรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มไว้ไม่ก็พยายามเพิ่มพูนและขยายขอบเขต

ผลประโยชน์ของกลุ่ม เมื่อผลประโยชน์ของคณะทหารได้รับความกระทบกระเทือน คณะทหารก็จะปกป้องรักษาผลประโยชน์นั้น ด้วยการเข้ามาบีบบังคับทางทหารเมืองและแทรกแซงทางการเมืองพิจารณาได้จากการจัดสรรงบประมาณของกองทัพ การจัดซื้อยุทโธปกรณ์ อำนาจการแต่งตั้งโยกย้ายภายในกองทัพ หรือแม้กระทั่งโศกตการเข้าเป็นบอร์ดบริหารองค์กรรัฐวิสาหกิจของผู้นำทหาร ซึ่งเหล่านี้ล้วนเป็นผลประโยชน์ที่กองทัพต้องการรักษาทั้งสิ้น

4) แนวคิดที่สี่ เห็นว่า คณะทหารหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของคณะทหารไม่ได้เป็นองค์กรที่มีเอกภาพ แต่มีการแบ่งแยกแตกออกเป็นกลุ่มย่อยๆ หรือเป็นฝักฝ่าย แต่ละกลุ่มต่างก็มีผู้นำซึ่งแข่งขันกับกลุ่มอื่นๆ เช่นงบประมาณในการบำรุงหน่วยของตน การมีอาวุธที่ทันสมัย การมีสวัสดิการที่ดี เป็นต้น แนวคิดนี้จึงเห็นว่ามูลเหตุที่ทำให้เกิดการแทรกแซงทางการเมืองของทหารน่าจะเกิดจากความทะเยอทะยานส่วนบุคคล หรือความไม่พึงพอใจส่วนบุคคลหรือกลุ่มมากกว่าเรื่องอื่นๆ ดังนั้นคณะทหารจึงมิได้ทำการปฏิวัติรัฐประหาร เพื่อแก้ไขปัญหาของชาติ หรือเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของกองทัพ แต่ทำไปเพื่อประโยชน์ส่วนตัวหรือของพรรคพวกเท่านั้น ซึ่งเราจะเห็นได้ชัดเจนจากกลุ่มผู้นำกองทัพไทย ตั้งแต่ในอดีต เช่น กลุ่มจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ กับกลุ่มพลตำรวจเอก เผ่า ศรียานนท์ เป็นต้น หรืออาจจะมีการแบ่งเป็นรุ่นนักเรียนนายร้อย และนักเรียนเตรียมทหาร เช่น กลุ่ม จปร.5 กับ จปร.7 และ ดท.10 กับ ดท.12 เป็นต้น และในปัจจุบันก็มีการแบ่งทหารออกเป็นกลุ่มต่างๆ มากยิ่งขึ้น บ่งบอกถึงความไม่มีเอกภาพขององค์กร ซึ่งส่งผลร้ายต่อกองทัพ เช่น

(1) ทหารแดงโม, ทหารมะเขือเทศ หรือทหารเสื้อแดง หมายถึง ทหารที่มีแนวคิดสนับสนุนกลุ่มเสื้อแดง

(2) ทหารเสื้อเหลือง หมายถึง ทหารที่มีแนวคิดสนับสนุนกลุ่มเสื้อเหลือง อีกทั้งอาจหมายถึงทหารที่มีแนวคิดในการปกป้องสถาบัน หรือมีแนวอนุรักษ์นิยม

(3) ทหารบูรพาพยัคฆ์ คือ เครือข่ายนายทหารที่มีเส้นทางเติบโตมาจากกองพลทหารราบที่ 2 รักษาพระองค์ ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการทำรัฐประหารปี 2549 รวมทั้งยังถือเป็นข้าอำนาจสำคัญทางฝ่ายทหารปัจจุบัน นายทหารที่มีเส้นทางเติบโตจากบูรพาพยัคฆ์ เช่น พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ, พลเอก อนุพงษ์ เผ่าจินดา, พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นต้น

(4) ทหารวงศ์เทวัญ คือ กลุ่มทหารกองทัพบกที่เติบโตมาจาก กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ และกองพลที่ 1 รักษาพระองค์ ซึ่งมีฐานอำนาจที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งต่อมาจะได้เป็นผู้บังคับบัญชาหน่วยระดับคอกำลังพลที่มีผลต่อความมั่นคงของชาติ เช่น ตำแหน่งผู้บัญชาการทหารบก, เสนาธิการทหารบก และแม่ทัพภาคที่ 1 เป็นต้น

(5) ทหารลูกป่า หมายถึง กลุ่มนายทหารที่มีความใกล้ชิดกับ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ซึ่งมีบารมีและอิทธิพลด้านการปรับย้ายทหาร โดยเฉพาะตำแหน่งสำคัญในหน่วยงานหลักของทหาร ทำให้ได้เป็นผู้มีบารมีในแวดวงทหารมาจนถึงปัจจุบัน โดยเครือข่ายของ “ลูกป่า” มีส่วนอย่างสำคัญในการยึดโยงบุคลากรจำนวนหนึ่งของกองทัพเอาไว้ด้วยกัน ทั้งนี้ เนื่องจากการตัดสินใจที่จะใช้กำลังเข้ายึดอำนาจเป็นการกระทำที่ผิดปกติ ดังนั้นการวิเคราะห์ถึงมูลเหตุจูงใจของบุคคลที่มีส่วนร่วมในการปฏิวัติรัฐประหาร จึงมีความสำคัญในการเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างมูลเหตุจูงใจกับสภาพการณ์ทางสังคมและการเมือง อีกทั้งความสำนึกทางการเมืองของผู้นำทหาร ก็เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการผลักดันให้ทหารตัดสินใจเข้าแทรกแซงทางการเมือง อย่างไรก็ตามเราอาจแบ่งประเภทและระดับของความสำนึกทางการเมืองของทหารออกได้เป็นหลายลักษณะด้วยกัน เช่น ความรู้สึกที่ต้องการวางตัวเป็นกลาง ที่เราเรียกว่าความสำนึกของทหารอาชีพที่ยอมรับในอำนาจปกครองของผู้นำพลเรือนที่ชอบธรรม โดยที่ทหารจะทำหน้าที่ปกป้องประเทศแต่เพียงอย่างเดียว เป็นต้น โดยทฤษฎีหรือแนวความคิดเกี่ยวกับการแทรกแซงทางการเมืองของทหาร แบ่งออกได้เป็นใหญ่ 2 กลุ่มใหญ่ กลุ่มแรก เน้นความอ่อนแอในโครงสร้างสังคม ความเปราะบางของรัฐบาลพลเรือนและสถาบันการเมือง การเสียดุลในระบบการเมืองเป็นตัวดึงให้ทหารเข้ามาแทรกแซงการเมือง กลุ่มสองเน้นความเข้มแข็งเหนียวแน่นขององค์กร มีระเบียบวินัยและมีความเป็นวิชาชีพ

1.1 ทหารกับความเป็นสถาบันทางการเมือง

ไฟเนอร์ (S.E. Finer, 1976) นักรัฐศาสตร์อธิบายลักษณะเด่นของทหารในฐานะสถาบันการเมืองว่า ทหารมีลักษณะเด่น 5 ประการ คือ มีการบังคับบัญชาที่รวมศูนย์, มีการบังคับบัญชาที่ลดหลั่นเป็นลำดับชั้น, มีระเบียบวินัย, มีการติดต่อสื่อสารภายในหน่วยย่อยต่างๆ ขององค์กร, มีความสามัคคีรักหมู่คณะ และมีความสามารถในการพึ่งพาตนเอง ทั้งยังมีคุณธรรมทางการทหาร (Military Virtues) ซึ่งเมื่อรวมกับลักษณะเด่น 5 ประการนี้ ทำให้คณะทหารเป็นองค์กรที่มีจัดตั้งดีที่สุดเมื่อเทียบกับองค์กรต่างๆ ในสังคม เพราะวลักษณะของการจัดองค์กรของทหารหลายประการที่กลุ่มอื่นไม่มี หรือมีแต่ไม่มีประสิทธิภาพเท่ากับกลุ่มทหาร และเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้คณะทหารเข้ามามีบทบาทในการเมืองสูง โดยเฉพาะในสังคมของประเทศกำลังพัฒนา นอกจากนี้ไฟเนอร์ ยังได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า ความเป็นวิชาชีพของทหารยังเป็นสาเหตุที่นำไปสู่ความคิดของทหารที่ว่า “พวกตนเป็นผู้รับใช้รัฐ มิใช่ผู้รับใช้รัฐบาล” ณ จุดนี้ทหารจึงใช้ความคิดของตนเองกำหนดอะไร คือ ผลประโยชน์ของประเทศ ไม่ใช่ผลประโยชน์ของรัฐบาล และเป็นเหตุปัจจัยที่ทหารได้กำหนดว่าเมื่อใดที่ควรแทรกแซงการเมืองเพื่อผลประโยชน์ของประเทศ ประกอบกับทหารยังมีอิทธิพล อำนาจและบารมี ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยที่เป็นทางการพิจารณาได้กฎหมายรักษาความมั่งคั่งของชาติ ที่รองรับและมอบอำนาจแก่ทหาร ได้แก่

1) พระราชบัญญัติ การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พุทธศักราช 2551 มาตรา 5 “ให้จัดตั้งกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ขึ้นในสำนักนายกรัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่และรับผิดชอบเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรให้นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลเป็นผู้ดำเนินการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร โดยมี ผู้บัญชาการทหารบกเป็นรองผู้ดำเนินการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และเสนาธิการทหารบกเป็นเลขานุการ กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร มีหน้าที่รับผิดชอบงานอำนาจการและธุรการของกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

2) พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พุทธศักราช 2548 มาตรา 5 “เมื่อปรากฏว่ามีสถานการณ์ฉุกเฉินเกิดขึ้น และนายกรัฐมนตรีเห็นสมควรใช้กำลังเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือตำรวจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารร่วมกันป้องกันแก้ไข ปราบปราม ระงับยับยั้ง ฟื้นฟูหรือช่วยเหลือประชาชน ให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเพื่อบังคับใช้ทั่วราชอาณาจักร หรือในบางเขตบางท้องที่ได้ตามความจำเป็นแห่งสถานการณ์”

3) พระราชบัญญัติ กฎอัยการศึก พุทธศักราช 2547 มาตรา 4 “เมื่อมีสงครามหรือจลาจลขึ้น ณ แห่งใดให้ผู้บังคับบัญชาทหาร ณ ที่นั้น ซึ่งมีกำลังอยู่ได้บังคับไม่น้อยกว่าหนึ่งกองพันหรือเป็นผู้บังคับบัญชาในป้อมหรือที่มั่นอย่างใดๆ ของทหารมีอำนาจประกาศใช้กฎอัยการศึกเฉพาะในเขตอำนาจหน้าที่ของกองทหารนั้นได้ แต่จะต้องรีบรายงานให้รัฐบาลทราบโดยเร็วที่สุด” และมาตรา 6 “ในเขตที่ประกาศใช้กฎอัยการศึก ให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารมีอำนาจเหนือเจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือน ในส่วนที่เกี่ยวกับการยุทธการระงับปราบปราม หรือการรักษาความสงบเรียบร้อย และเจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนต้องปฏิบัติตามความต้องการของเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร อยู่ในอำนาจศาลทหารและอำนาจศาลพลเรือน” นอกจากพระมหากษัตริย์และผู้บังคับบัญชาทหารจะมีอำนาจประกาศใช้กฎอัยการศึกแล้ว ก็ยังอาจมีการประกาศใช้กฎอัยการศึก โดยไม่ได้อาศัยอำนาจกฎอัยการศึก พุทธศักราช 2547 เกิดขึ้นได้ คือ เมื่อมีการปฏิวัติรัฐประหารยึดอำนาจล้มล้างรัฐบาลได้สำเร็จ รัฐธรรมนูญก็ตกอยู่ในอำนาจของคณะปฏิวัติรัฐประหารนั้น คณะปฏิวัติมีอำนาจสูงสุดในการบริหารประเทศ และดังนั้นหัวหน้าคณะปฏิวัติ ย่อมมีอำนาจประกาศใช้กฎอัยการศึกได้

จากตัวอย่างกฎหมายทั้งสามฉบับนี้ พบว่า ลำดับความรุนแรงของกฎหมายจากน้อยไปหามาก ได้แก่ พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พุทธศักราช 2551 ต่อมา คือ พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พุทธศักราช 2548 และพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พุทธศักราช 2547 ซึ่งถือเป็นกฎหมายรักษาความมั่นคงที่มีระดับความเข้มข้นมากที่สุด โดยพิจารณาจากการนำมาใช้ในสถานการณ์ทางการเมืองในปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง

เช่น เมื่อมีการชุมนุมทางการเมืองซึ่งมีแนวโน้มที่จะเกิดความรุนแรงมากขึ้น คณะรัฐมนตรีก็จะมมีมติให้ กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร เป็นผู้รับผิดชอบ โดยการประกาศ พระราชบัญญัติความมั่นคง ซึ่งจะกำหนดพื้นที่ที่ประกาศใช้ และระยะเวลาที่ใช้เอาไว้พร้อมกับ กำหนดข้อห้ามต่างๆ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย เช่น ห้ามออกจากเคหสถานในเวลาที่กำหนด ห้ามใช้เส้นทางที่กำหนด เป็นต้น หากใครฝ่าฝืนก็จะมมีบทลงโทษที่ชัดเจน แต่เมื่อการชุมนุมมี แนวโน้มรุนแรงขึ้นอีก รัฐบาลและฝ่ายความมั่นคงก็จะมีการประเมินผลร่วมกันและนายกรัฐมนตรี โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศใช้ พระราชกำหนดการบริหารราชการใน สถานการณ์ฉุกเฉินเพื่อบังคับใช้ตามความจำเป็นแห่งสถานการณ์ แต่เมื่อสถานการณ์มีความรุนแรง มากขึ้นจนรัฐบาลไม่สามารถควบคุมได้ ก็อาจนำไปสู่การแทรกแซงของทหาร เช่น การประกาศใช้ พระราชบัญญัติ ฉุกเฉินการ ของ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ผู้บัญชาการทหารบก เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 ที่ผ่านมา เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศให้เป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพ ทำให้เจ้าหน้าที่ทหารจะมีอำนาจควบคุมสถานการณ์แบบเบ็ดเสร็จ เพราะ พระราชบัญญัติฉบับนี้ กำหนดให้อำนาจทหารทุกอย่างที่จำเป็นในการควบคุม เพื่อให้เกิดความสงบ เรียบร้อยในประเทศ ทั้งอำนาจควบคุมจับกุมคุมขัง ฝ่ายพลเรือนต้องปฏิบัติตามคำสั่งทหาร ครอบคลุมทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ ชีวิตความเป็นอยู่ประชาชน หรือแม้แต่อำนาจในการพิจารณาคดี ความของศาลยุติธรรม กฎหมายก็ยังคงกำหนดอีกว่า ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการประกาศ พระราชบัญญัติ ฉุกเฉินการ ก็ไม่สามารถฟ้องร้องทางกฎหมายได้ตามมาตรา 16 ของกฎอัยการศึก เป็นต้น

สำหรับอิทธิพล อำนาจ และบารมีของทหารแบบไม่เป็นทางการ พิจารณาได้จาก กองทัพซึ่งไม่เคยมีองค์กรได้กล่าวหรือถูกตรวจสอบ บางครั้งกองทัพยังการแสดงจุดยืนทาง การเมือง หรือแสดงออกทางการเมืองอย่างเต็มตัว โดยไม่สนใจคำสั่งหรือนโยบายรัฐบาลอย่าง เกรงคร้าม หลายครั้งเราจะเห็นนายกรัฐมนตรีให้ความเห็นเป็นฝ่ายตาม และแสดงความเห็นด้วยกับ กองทัพ

1.2 สภาพการณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการเข้ามาบีบบทบาททางการเมืองของทหาร

ตามแนวคิดของ ชัยอนันต์ สมุทวณิช (2542, น. 412-413) คณะทหารจะเข้ามามี บทบาทและแทรกแซงทางการเมืองเมื่อสังคมและระบบการเมืองมีลักษณะ ที่ขัดแย้งกับลักษณะ องค์กรและอุดมการณ์ของคณะทหาร โดยสภาพการณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการเข้ามาบีบบทบาททาง การเมืองของทหาร ได้แก่

1) ความเป็นวิชาชีพของทหาร ซึ่งหมายถึงความเชี่ยวชาญในการใช้กำลังความ รุนแรงในการทำสงคราม จะต้องมีการฝึกและศึกษาอย่างเป็นระบบ ดังนั้นทหารจึงมีโรงเรียนเฉพาะ

ของตน มีการเรียนทางยุทธศาสตร์ ยุทธวิธี การบังคับบัญชา และการส่งกำลังบำรุง เป็นต้น โดยความเห็นของนักวิชาการมีต่อความเป็นวิชาชีพของทหารมี 2 แนวคิดคือ หนึ่งเห็นว่าถ้าทหารได้รับการฝึกให้มีความเชี่ยวชาญพิเศษมากขึ้น ก็จะเข้าแทรกแซงการเมืองน้อยลง กับ สองเห็นว่า ยิ่งทหารมีความเป็นวิชาชีพสูงขึ้นเท่าใด โอกาสที่เข้าแทรกแซงการเมืองมากขึ้นเท่านั้น เนื่องจากทหารจะมีการพัฒนาความคิดและทัศนคติทางการเมืองควบคู่ไปกับวิชาชีพของตนด้วย และทำหน้าที่ประเมินการปฏิบัติงานของสถาบันและนักการเมือง นอกจากนี้ทหารที่พัฒนาวิชาชีพขั้นสูงจะมีบทบาทในการพัฒนาประเทศเพิ่มมากขึ้น การมีส่วนร่วมในการพัฒนาจะทำให้ทหารมีประสบการณ์ในการบริหารและการเมือง ทำให้มั่นใจในการแก้ไขปัญหาของประเทศเพิ่มขึ้น

ประสาท เป็อรุณ (2528, น. 27-30) เห็นว่าความรู้สึกในความเป็นอาชีพของทหาร สิ่งทีก่อให้เกิดความรู้สึกดังกล่าวที่เกิดจากคุณลักษณะของระบบการศึกษาอบรมของสถาบันทหารในการใช้อาวุธ ยุทธวิธีในการอบบรม และยุทธศาสตร์จากโรงเรียนต่างๆ เมื่อเข้ารับราชการยังการศึกษาอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้เป็นขั้นตอนไปตามระดับของตำแหน่ง และชั้นยศที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดหลักสูตรการศึกษาในโรงเรียนทหารปัจจุบันมีความก้าวหน้ามากขึ้น จึงทำให้ทหารมีความรู้สึกดีในการเป็นอาชีพของตนเช่นเดียวกับอาชีพอื่นมากขึ้น นอกจากนั้น การพัฒนาด้านวิชาการดังกล่าว ยังทำให้ทหารมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับสังคมพลเรือนอย่างแยกไม่ออก ประกอบกับได้มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะและรูปแบบของการทำสงคราม มาเป็นการให้ความสำคัญกับบทบาทของนโยบายต่างประเทศมากขึ้น จึงทำให้ทหารไม่สามารถหลีกเลี่ยงที่จะไม่ก้าวท้าวเกี่ยวข้องกับตัดสินใจของพลเรือน และมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเรื่องการเมืองยิ่งขึ้นได้ การที่จะป้องกันมิให้ทหารแทรกแซงทางการเมืองและหันมายอมรับอำนาจสูงสุดของพลเรือนนั้น ทหาร จะต้องได้รับการอบรมให้มีลักษณะความคิดอ่านแบบพลเรือนให้สถาบันทหารมีการเปลี่ยนแปลงด้านองค์กรแห่งอำนาจ จากการเน้นความสำคัญของการใช้อำนาจนิยมเด็ดขาด เป็นการเน้นความสำคัญที่จะจงใจหรือ โน้มโน้มการยอมรับการเห็นพ้องต้องกันของกลุ่ม

2) ความชอบธรรมของระบบการเมือง โอกาสที่ทหารจะเข้าแทรกแซงทางการเมืองจะมีมาก ถ้าระบบของการเมืองมีความชอบธรรมน้อยลง เป็นเหตุให้เกิดการไร้เสถียรภาพทางการเมืองซึ่งจะทำให้เห็นว่าจะเป็นอันตรายต่ออธิปไตยและเอกราชของชาติ ความชอบธรรมต่ำย่อมหมายถึงที่ประชาชนทั่วไปให้การสนับสนุนแก่รัฐบาล ทำให้ทหารเข้ายึดอำนาจได้โดยไม่ต้องเกรงว่าประชาชนจะต่อต้าน

3) ความสลับซับซ้อนของสังคม โอกาสที่ทหารจะเข้าแทรกแซงทางการเมืองมีน้อยถ้าระบบการเมือง เศรษฐกิจและสังคมมีความสลับซับซ้อนมาก เนื่องจากทหารจะต้องเผชิญกับปัญหาการต่อต้านจากกลุ่มฝ่ายต่างๆ มากมาย เพราะความสลับซับซ้อนของสังคมหมายถึงที่อำนาจ

ทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง กระจายอยู่ตามส่วนต่างๆ มิได้กระจุกตัวกันอยู่ ดังนั้น โอกาสที่ทหารจะได้รับการต่อต้านหรือไม่ได้รับความช่วยเหลือจากแหล่งอำนาจนั้นมีมาก

4) ความขัดแย้งระหว่างอุดมการณ์ของคณะทหารกับอุดมการณ์ทางการเมืองที่มีอยู่ในระบบการเมือง ทหารได้รับการศึกษาอบรมให้มีความคิดความเชื่อ และทัศนคติที่เน้นความรักชาติ ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และความสามัคคี ดังนั้น โดยทั่วไปทหารมักมีความคิดอนุรักษนิยม แต่อุดมการณ์ทางการเมืองในระบบการเมืองหนึ่งๆ นั้น มักมีมากกว่าหนึ่ง เพราะระบบการปกครองในแบบประชาธิปไตยจะเปิดโอกาส ให้อุดมการณ์ทางการเมืองที่แตกต่างกันสามารถแข่งขัน เพื่อแสวงหาความสนับสนุนจากประชาชนได้ คณะทหารจึงเห็นว่าอุดมการณ์ประชาธิปไตยก่อให้เกิดการแตกแยกภายในสังคมและนำไปสู่ความไร้เสถียรภาพ

สำหรับในประเทศที่กำลังพัฒนา มีความเชื่อว่าปัญหาใดๆ ก็ตามที่เกิดขึ้น สามารถมีหนทางแก้ไขได้อย่างง่ายๆ ตรงไปตรงมาและความรวดเร็ว ไม่ต้องใช้วิธีประนีประนอมผ่อนปรน ทหารมีลักษณะเป็นนักนิยมการกระทำมากกว่านักคิดต่อรอง ผลการศึกษาอบรมและประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ของทหาร ทำให้ทหารขาดการวิจารณ์ตนเองแต่เน้นหนักไปในด้านพิจารณาเอกลักษณ์ของตนเอง ดังนั้นหากทหารจะพัฒนาความคิดทางการเมืองหรือทางเศรษฐกิจได้ ก็จะเป็นความคิดที่ไม่สุกงอมและสมบูรณ์เต็มที่ คือ อาจมองเพียงด้านเดียว อุดมการณ์ทางทหารการเมืองของทหารดังกล่าว มีลักษณะตรงข้ามกับอุดมการณ์และทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ซึ่งไม่ส่งเสริมการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย รวมทั้งเป็นปัจจัยสำคัญที่มีส่วนเกี่ยวข้องและทำให้เกิดการแทรกซ้อนทางการเมืองของสถาบันทหารอีกด้วย

บทบาทของทหารที่มีต่อการเมือง ชัยอนันต์ สมุทวณิช (2542, น. 420-422) ได้อธิบายบทบาทของคณะทหารที่เข้ามาแทรกแซงทางการเมือง จะมีบทบาทสำคัญ 3 ลักษณะ คือ

1) คณะทหารที่มีบทบาทเป็นผู้ไกล่เกลี่ย (Moderator) คือ การมีอำนาจยับยั้งในกรณีที่มีความขัดแย้งทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง โดยคณะทหารไม่เข้าควบคุมการบริหารงานของรัฐบาล ดังนั้นการใช้อำนาจยับยั้งเป็นการใช้อำนาจชั่วคราว ในกรณีที่แต่ละฝ่ายไม่สามารถตกลงกันได้ คณะทหารสนใจที่รักษาสถานภาพทางการเมืองและแบบทางการเมืองและแบบที่เป็นอยู่ให้มีเสถียรภาพมากที่สุด คณะทหารประเภทผู้ไกล่เกลี่ยจึงมีความคิดแบบอนุรักษนิยม เพราะไม่ต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลง ทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง แต่ต้องการรักษาดุลยภาพทางการเมืองเมื่อมีความขัดแย้งระหว่างกลุ่มต่างๆ ในสังคมเท่านั้น อย่างไรก็ตามบทบาทหน้าที่ของการเป็นผู้ไกล่เกลี่ยนี้อำนาจเปลี่ยนแปลงไปได้ เมื่อคณะทหารมีความคิดทางการเมืองชัดเจนยิ่งขึ้น และมีความไม่พอใจในนโยบายของรัฐบาล ในกรณีนี้คณะทหารจะขยายบทบาทของตนมากขึ้น ด้วยการเข้าไปควบคุมการดำเนินงานของคณะรัฐบาล

2) คณะทหารที่มีบทบาทเป็นผู้พิทักษ์ (Guardians) เมื่อทหารเข้ายึดอำนาจล้มล้างรัฐบาลชุดเดิม แต่จัดตั้งรัฐบาลชุดใหม่ โดยทหารจะยึดอำนาจการปกครองไว้ชั่วคราว เพราะทหารเห็นว่าจะต้องมีการควบคุมสถานการณ์ชั่วระยะหนึ่ง โดยควบคุมการบริหารงานของรัฐบาล ในกรณีนี้คณะทหารอาจเลือกพลเรือนขึ้นเป็นรัฐบาล หรือไม่ทหารเองก็อาจเป็นหัวหน้ารัฐบาลได้แต่ที่สำคัญคือ คณะทหารที่มีบทบาทผู้พิทักษ์จะอยู่ในอำนาจเวลาที่จำกัดโดยคณะทหารที่เป็นผู้พิทักษ์มักจะรักษาสถานภาพเดิมของระบบการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก นโยบายสำคัญของผู้พิทักษ์ ได้แก่ การปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารงาน การจัดการคอร์ปชั่น การใช้อำนาจเพื่อการตัดสินใจที่รวดเร็ว เป็นต้น คณะทหารประเภทนี้มักเน้นการเพิ่มเติมอัตราความเจริญทางเศรษฐกิจ การลดอัตราเงินเฟ้อ ลดรายจ่ายของรัฐ และลดหนี้สินของประเทศ เป็นสำคัญ

3) คณะทหารที่บทบาทเป็นผู้ปกครอง (Rulers) ตามคำสั่งของ S.E. Finer (1976) “ระบอบการปกครองของทหารหรือการปกครองโดยตรงของทหารเป็นลักษณะพิเศษของระบอบการปกครอง และทหารในฐานะพลังทางการเมืองอิสระเป็นปรากฏการณ์พิเศษทางการเมือง” นำไปสู่การก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเมืองที่สำคัญ คณะทหารประเภทนี้จะพยายามล้มล้างศูนย์อำนาจทางการเมืองเดิม เช่น พรรคการเมือง กลุ่มประโยชน์ และอิทธิพลต่างๆ และสร้างศูนย์อำนาจทางการเมืองขึ้นมาใหม่ โดยคณะทหารจะเป็นผู้ควบคุมศูนย์อำนาจใหม่เหล่านั้น ซึ่งมักจะไม่มีสถาบันทางการเมือง ควบคุมเสรีภาพของประชาชน และควบคุมสื่อ เป็นต้น

โดยสามารถพิจารณาเปรียบเทียบขอบเขตของอำนาจและวัตถุประสงค์ทางการเมืองและเศรษฐกิจ ของทหารที่มีต่อบทบาททางการเมืองในแต่ละแบบได้ ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2.1 ประเภทบทบาททางการเมืองของทหาร

ขอบเขตของอำนาจ และวัตถุประสงค์	ประเภทของคณะทหาร		
	ผู้ไกล่เกลี่ย	ผู้พิทักษ์	ผู้ปกครอง
ขอบเขตของอำนาจ	อำนาจในการไกล่เกลี่ย ข้อขัดแย้ง	อำนาจในการควบคุม รัฐบาล	อำนาจในการปกครอง
วัตถุประสงค์ทาง การเมืองและเศรษฐกิจ	รักษาสถานภาพเดิม	รักษาสถานภาพเดิมและ/ หรือแก้ปัญหาข้อบกพร่อง ทางการบริหาร	ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง และในบางกรณีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม

ที่มา: ชัยอนันต์ สมุทวณิช (2542, น. 420)

จากตารางที่ 2.1 สรุปได้ว่าการแทรกแซงทางการเมืองที่อ่อนที่สุด คือ การที่ทหารเป็นผู้ไกล่เกลี่ยด้วยการใช้อำนาจยับยั้งนโยบาย หรือการกระทำบางอย่างของรัฐบาล โดยจะกระทำเฉพาะกรณีที่มีความขัดแย้งทางการเมืองโดยที่ไม่มีทางออกทางอื่น ส่วนการเป็นผู้พิทักษ์นั้น ก็มีลักษณะของการเข้าควบคุมอำนาจทางการเมืองเป็นการชั่วคราวเช่นกัน ในทั้งสองบทบาทนี้คณะทหารจะไม่ทำการเปลี่ยนแปลงด้านการเมือง เศรษฐกิจ แต่จะรักษาระบบเดิมเอาไว้ แต่สำหรับบทบาทการเป็นผู้ปกครองนั้น นอกจากจะการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจที่สำคัญแล้วคณะทหารยังเข้าควบคุมการปกครองไว้เสียเอง และไม่มีกำหนดเวลาว่าจะถอนตัวออกด้วย

บทบาทของทหารที่มีต่อการเมืองไทย อาจพิจารณาได้จากบทบาทรากของรักรักษ์ผู้ค้ำจุนของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ในการเป็นผู้นำกองทัพท่ามกลางความขัดแย้งทางการเมืองช่วงปี 2556-2557 โดยในช่วงแรกของปัญหาความขัดแย้ง กองทัพได้มีการเรียนรู้จากประสบการณ์ทางการเมืองมาแล้ว จึงพยายามวางตัวเป็นกลาง ตอบสนองนโยบายของรัฐบาลตามความเหมาะสม แต่เมื่อกลุ่มการเมืองต่างๆ พยายามดึงทหารให้เข้ามามีส่วนร่วมทั้งในรูปแบบของการเรียกร้องและต่อต้าน ซึ่งทำให้ทหารเริ่มมีบทบาทเป็นผู้ไกล่เกลี่ยและผู้พิทักษ์ไปพร้อมๆ กัน เพื่อไม่ให้ปัญหาหรือขัดแย้งดังกล่าวบานปลายขึ้น เช่น การเรียกร้องแต่ละฝ่ายหันหน้าเข้าหากัน การออกมาปกป้องสถาบันของกองทัพ จนเกิดวลี “อยู่อย่างจงรัก ดายอย่างภักดี”

สอดคล้องกับแนวคิดของ พิชาย รัตนดิลก ณ ภูเก็ต (2537) ที่ว่า “หากต้องเลือกระหว่างมติความชอบธรรมในเรื่องของที่มาของอำนาจ กับมติการชอบธรรมในเรื่องการใช้อำนาจและบริหารอำนาจ ชนชั้นกลางส่วนใหญ่ก็มีแนวโน้มจะเลือกมติมากกว่า” ซึ่งก็ถือว่าการเป็นรัฐธำธิปัตย์ของทหาร ทำให้มีอำนาจในการแก้ไขปัญหาการเมือง เศรษฐกิจและสังคมภายใต้นโยบาย “ปรองดองสมานฉันท์ คืบความสุขให้กับประชาชนในชาติ” พร้อมทั้งการจัดทำแผนและแนวทางปฏิบัติ (Road Map) ในการแก้ไขความขัดแย้งและการวางรากฐานการปกครองของไทยต่อไป จะเห็นได้ว่าถึงแม้ทหารจะเป็นผู้ปกครองแต่ก็ยังมีบทบาทผู้พิทักษ์และไกล่เกลี่ย เพราะด้วยยุคสมัยของสังคมโลก ทำให้การแก้ปัญหาต่างๆ ยังต้องใช้สันติวิธีมากกว่าความรุนแรง ในอนาคตแม้ว่าจะเปลี่ยนผ่านการปกครองให้รัฐบาลพลเรือน แต่ทหารก็คงยังมีบทบาทเป็นผู้พิทักษ์และไกล่เกลี่ยต่อไปอีกช่วงระยะหนึ่ง ดังนั้นจะเห็นได้ว่าบทบาททั้งสามนั้นมีการเปลี่ยนแปลงกันตลอดเวลาขึ้นอยู่กับปัจจัยและสิ่งแวดล้อมต่างๆ

1.3 รูปแบบการแทรกแซงทางการเมืองของทหาร

นอกจากนี้การแทรกแซงทางการเมืองของทหาร มีหลายรูปแบบ แต่มีลักษณะร่วมกันคือ การมีอคติต่อนักการเมือง และกิจกรรมทางการเมืองที่มีการเคลื่อนไหวของกลุ่มประชาชน การปกป้องผลประโยชน์ร่วมของกองทัพ และการนิยมนระบบการเมืองที่ฝ่ายบริหารอำนาจมากกว่า โดย S.E. Finer (1958 อ้างถึงใน นิรัตน์ ทำกุศลเรือ, 2555, น. 60-61) เชื่อว่าในการแทรกแซงทาง

การเมืองของทหารนั้น ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมทางการเมืองของสังคมนั้นๆ กล่าวคือ หากเป็นสังคมการเมืองของประเทศกำลังพัฒนาระดับการแทรกแซงจะมี 4 ระดับ ตามความเข้มของการใช้อิทธิพล คือ

ระดับที่ 1 เป็นการใช้อิทธิพล (influence) ต่อรัฐบาลพลเรือนตามปกติ โดยพยายามโน้มน้าวรัฐบาลให้คล้อยตามด้วยเหตุผลและอารมณ์แต่เป็นการกระทำตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย

ระดับที่ 2 เป็นการใช้ความกดดัน (pressure) หรือการข่มขู่ (black mail) โดยมุ่งที่จะบีบบังคับรัฐบาลพลเรือนให้ปฏิบัติตามความต้องการของตน ซึ่งอาจกระทำได้หลายวิธีและอาจจะขัดกับรัฐธรรมนูญ โดยชัดเจนก็ได้

ระดับที่ 3 เป็นการปลดรัฐมนตรีหรือรัฐบาลพลเรือนออกจากตำแหน่ง โดยใช้กำลังบังคับหรือข่มขู่แล้วแต่งตั้งรัฐมนตรีหรือรัฐบาลพลเรือนชุดใหม่ที่โอนอ่อนผ่อนตามความต้องการของทหารเข้ามาดำรงตำแหน่งแทน

ระดับที่ 4 เป็นการโค่นล้มรัฐบาลพลเรือน แล้วสถาปนาระบบทหารขึ้นแทนที่การแทรกแซงทางการเมือง ในระดับนี้ถือได้ว่าเป็นการแทรกแซงระดับสูงสุด

หากพิจารณาตามเกณฑ์ของ Finer ระดับการแทรกแซงทางการเมืองของทหารไทยจัดอยู่ในเกณฑ์สูง ยกเว้นระยะสั้นๆ เท่านั้นที่ระดับการแทรกแซงของทหารอยู่ในระดับที่ 1 หรือระดับที่ 2 ส่วนสังคมประเทศที่มีวัฒนธรรมทางการเมืองหรือพัฒนาแล้วนั้น ทหารมักจะแทรกแซงทางการเมืองได้น้อยเนื่องจาก

- 1) ผู้นำจะต้องได้รับการยอมรับและสามารถแสวงหาความชอบธรรมจากประชาชนโดยทั่วไป
- 2) กระบวนการและองค์กรทางการเมือง ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางว่ามีอำนาจในการปกครองประเทศ
- 3) ประชาชนได้เข้ามีส่วนร่วม และมีบทบาททางการเมืองอย่างกว้างขวางเข้มข้น และประชาชนมีความจงรักภักดีสูงสุดต่อระบบการเมืองและสถาบันทางการเมืองของตน ดังนั้นการเกิดรัฐประหารขึ้นในสังคมแสดงว่าสังคมนั้นมีวัฒนธรรมทางการเมืองต่ำ

นอกจากนี้ในการศึกษา ณัฏฐภัทร อุ๋นตรงจิตร (2553) พบว่า จากการวิเคราะห์บทบาทของทหารในทางการเมืองของไทย มีความสัมพันธ์กันใน 3 ลักษณะ ดังนี้

- 1) ลักษณะการแย่งชิงอำนาจกันเองของทหาร ซึ่งเป็นลักษณะที่เกิดขึ้นบ่อยที่สุด ได้แก่ กลุ่มของพลเอก กฤษณ์ สีวะรา ไม่พอใจกับการวางตัวทนายของ จอมพลถนอม กิตติขจร และลูกเขย จอมพลประภาส จารุเสถียร, การฟอรัมตัวของกลุ่มยังเติร์ก และการกบฏเมษาฮาวาย,

ความขัดแย้งระหว่าง จปร.5 และ จปร.7 และการที่ จปร.5 ไม่พอใจที่ พลเอกชาติชาย ดึงตัวพันเอก มนูญ รูปขจร กลับมารับราชการและเลื่อนยศให้เป็นพลตรี

2) ทหารถูกดึงเข้ามาในระบบการเมืองเพื่อส่งเสริมอำนาจของรัฐบาล ซึ่งเป็นลักษณะที่เกิดบ่อยครั้งรองลงมา เช่น การดึงพระยาทรงสุรเดช เข้ามาสนับสนุนของพระยามโนปกรณัม, การดึงพันเอกพิบูลย์ สงคราม มาสนับสนุนพระยาพลพลพยุหเสนา, การคานาคูลอำนาจระหว่าง พลตำรวจเอกเผ่า กับ จอมพลสฤษดิ์ เป็นต้น

3) การกระทำของทหารเอง พบว่า เกิดขึ้นน้อยที่สุดและประสบความสำเร็จน้อยที่สุดด้วย เช่น พลโทผิน ชุณหะวัณ กับการรัฐประหาร พ.ศ. 2490, การรัฐประหารของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์, การรัฐประหารตัวเองของจอมพลถนอม กิตติขจร, การรัฐประหารนายธานินทร์ ไกรวิเชียร โดย พลเรือเอก สงัด ชะลออยู่, การกบฏของ พลเอกฉลาด หิรัญศิริ, การกบฏเมษาฮาวายและ กบฏชาร์เตอร์ เป็นต้น

การศึกษาของ พอล แชมเบอร์ส (2552 อ้างถึงใน สุกลักษณ์ กาญจนขุนดี 2553) นักวิชาการชาวอเมริกัน ผู้ศึกษาบทบาททหารในการเมืองไทยคนหนึ่ง ได้เสนองานของเขา เรื่อง U-Turn to the Past?: The Resurgenc of the Military in Contemporary Thai Politice ได้เสนอกรอบในการวิเคราะห์บทบาทของทหารในการเมืองไทยนั้น จะพิจารณาระหว่างทหารกับพลเรือนใครจะมีอำนาจในการควบคุม ตัดสินใจและ กำหนดทิศทางทางการเมืองได้มากกว่ากัน โดยพิจารณาใน 5 ส่วนสำคัญ ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์กับบทบาทของทหารในการเมืองไทย ก็จะสามารถบอกได้ถึงระดับความเข้มข้นมากน้อยบทบาทของทหาร ดังต่อไปนี้

1) การคัดเลือกผู้นำ จากการใช้อำนาจที่เป็นจริงของกองทัพไทยในการเข้าไปมีบทบาทในการคัดสรรผู้นำ ซึ่ง แชมเบอร์ส พบว่า ในแต่ละยุคแต่ละสมัยนั้นทหารมีอำนาจและความสามารถในการคัดเลือกผู้นำเข้าสู่การเมืองได้แตกต่างกัน โดยเขาได้แบ่งยุคสมัย นับจากสมัย พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ มาจนถึงปัจจุบันได้ 5 ยุคด้วยกัน คือ

(1) ยุคสมัย พลเอกชาติชาย นั่นถือว่าเป็นยุคที่ทหารมีอิสระ อำนาจรัฐบาลพลเรือนในสมัยนั้นอยู่ในระดับกลาง กล่าวคือ ไม่สามารถจะกำหนดทิศทางของประเทศได้ตามอำเภอใจ ยังต้องมีการต่อรองกับทางกองทัพในหลายเรื่อง

(2) สมัยหลังการยึดอำนาจปี 2534 กองทัพสามารถควบคุมการเมืองได้อย่างเบ็ดเสร็จ กลุ่มนายทหารที่คุมอำนาจในกองทัพก็ได้เข้าไปจัดตั้งพรรคการเมืองเพื่อหวังจะใช้เป็นฐานเข้าควบคุมการเมืองโดยผ่านการเลือกตั้ง

(3) ยุคหลังเหตุการณ์ เดือนพฤษภาคม 2535 กลุ่มพลเรือนได้ขับไล่ทหารออกไปจากการเมือง อำนาจในการร่วมตัดสินใจทางการเมืองของกองทัพในห้วงเวลานี้ค่อนข้างต่ำ ในขณะที่อำนาจของรัฐบาลพลเรือนมีอยู่ค่อนข้างสูง

(4) ยุคสมัยของ พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร นั้นมีองค์ประกอบหลายอย่างที่ทำให้อำนาจของรัฐบาลพลเรือนมีมาก ประการแรก รัฐธรรมนูญฉบับพุทธศักราช 2540 ได้ใช้อำนาจสิทธิขาดแก่รัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งค่อนข้างมาก ประกอบกับพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร อาศัยอำนาจทางธุรกิจของเขาและฐานมวลชนจากพรรคการเมือง แจมเบอร์ส ประเมินว่าเป็นอำนาจพลเรือนสูงสุดในประวัติศาสตร์การเมืองไทย

(5) ยุคหลังรัฐประหาร ปี 2549 ทหารกลับเข้าสู่การเมืองอย่างเต็มรูปแบบอีกครั้ง สภาทหารคัดเลือกนายรัฐมนตรีและฝ่ายนิติบัญญัติด้วยตัวเอง พร้อมทั้งวางรากฐานให้ทหารสามารถใช้อำนาจควบคุมการเมืองได้ในอนาคต ผ่านกลไกที่ กองรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า และมีกฎหมายที่ว่าด้วยกฎหมายความมั่นคงภายใน ทหารมีบทบาททางการเมืองได้อย่างต่อเนื่อง และยังคงมีอิทธิพลเหนือรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งมาจนกระทั่งปัจจุบัน กองทัพสามารถใช้อำนาจและอิทธิพลในทาคความเป็นจริงกดดันหรือจัดตั้งรัฐบาลได้

2) นโยบายสาธารณะ โดยหลักการแล้วการกำหนดนโยบายสาธารณะควรเป็นอำนาจหน้าที่ของรัฐบาล แม้แต่นโยบายต่างประเทศต่อเพื่อนบ้านซึ่งเคยอยู่ในมือกองทัพมาตลอด ยุคสมัยสงครามเย็น ก็มีการเปลี่ยนแปลงมาอยู่ในความรับผิดชอบของรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง อีกทั้งได้ประกาศนโยบายแปรสนามรบเป็นตลาดการค้า โดยไม่ได้นำพาต่อทำหน้าที่ของกองทัพแต่อย่างใดเลย

3) ความมั่นคงภายใน รัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่นๆ ในปัจจุบัน เช่น กฎหมายความมั่นคงภายใน ได้บัญญัติรับรองการใช้อำนาจของกองทัพในการรักษาความมั่นคงภายในเอาไว้ อย่างชัดเจนต่างๆ ที่โดยหลักการแล้วงานรักษาความสงบภายในเป็นงานของตำรวจแต่ด้วยอำนาจและอิทธิพลทางการเมืองที่เกิดขึ้นมาจากการยึดอำนาจของกองทัพทำให้งานด้านความมั่นคงภายในต้องอยู่ในมือของกองทัพ แม้ว่าในการปฏิบัติจริงอาจจะต้องนำกำลังตำรวจมาใช้ร่วมด้วยแต่ในแง่การบังคับบัญชาที่ล้วนแล้วแต่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกองทัพทั้งสิ้น รัฐบาลที่มาจากการรัฐประหาร คือ รัฐบาลพลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ เป็นผู้ทำโครงสร้างใหม่และสุขภาพชีวิตของกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายใน จากองค์กรที่กำลังจะหมดภารกิจยุคหลังสงครามเย็นให้สามารถเกิดขึ้นใหม่และมีบทบาทนำในการรักษาความมั่นคงภายในได้ และมีกฎหมายรองรับอำนาจหน้าที่เอาไว้อย่างชัดเจน เป็นการสร้างและเสริมบทบาทของกองทัพให้ออกมาปฏิบัติหน้าที่ควบคุมสถานการณ์ภายในประเทศจนปัจจุบันเกือบจะเป็นงานหลักของกองทัพไปโดยปริยาย อีกทั้งงานด้านความสงบเรียบร้อยในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ กองทัพก็เข้าควบคุมและรับผิดชอบอย่างเต็มรูปแบบถึงแม้ปัจจุบันจะก่อตั้ง ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งจะมีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้อำนวยการเองนั้นจะทำงานทางด้านพัฒนาส่วน กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ก็ยังคงทำหน้าที่ในการรักษาความมั่นคงดั้งเดิม

4) การป้องกันประเทศ สำหรับประเทศที่ปกครองโดยรัฐบาลพลเรือนที่ได้รับเลือกตั้ง กองทัพก็เป็นแต่เพียงกลไกอย่างหนึ่งที่ใช้ในการปกป้องประเทศ กองทัพไม่สร้างนโยบายในการป้องกันประเทศเอง หากแต่จะต้องดำเนินการตามนโยบายที่นักการเมืองเป็นผู้นำและผู้กำหนด ซึ่งประเทศไทยก็ต้องดำเนินทางเช่นนั้นด้วยเหมือนกัน แต่เนื่องจากภัยความมั่นคงอยู่ในมือกองทัพโดยตลอด ส่วนใหญ่เกี่ยวกับนโยบายป้องกันภัยจากประเทศเพื่อนบ้านในทัศนะของแฮมเปอร์ส องค์กรประกอบในการดำเนินนโยบายในการป้องกันประเทศ เป็นลักษณะของการประนีประนอมกันระหว่างกองทัพกับรัฐบาลพลเรือน โดยฝ่ายกองทัพควบคุมกระทรวงกลาโหม ส่วนรัฐบาลพลเรือนดำเนินการผ่านสภาความมั่นคงแห่งชาติ

5) องค์กรทหาร แฮมเปอร์ส เสนอว่าจะต้องพิจารณาองค์กรทหารในหลายมิติ ตั้งแต่เรื่องหลักการที่ถือ (Doctrine) พันธกิจ (Mission) กฎหมายทหาร การศึกษาของทหาร งบประมาณทหาร และการเลื่อนลดปลดย้ายบุคลากรในกองทัพ ว่ามีลักษณะเช่นใด พื้นฐานสำคัญของหน้าที่ทหารประการหนึ่งที่เราสร้างมา ตั้งแต่สมัยจอมพลสฤษดิ์ คือ การปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ไปพร้อมๆ กับการปกป้องอธิปไตยของชาติ ในปัจจุบัน แฮมเปอร์ส สรุปว่าเป็นยุคสมัยที่กองทัพเป็นอิสระจากการควบคุมของรัฐบาลพลเรือนที่มาจาก การเลือกตั้ง และทำนายว่าด้วยความสัมพันธ์และเส้นสายในลักษณะนี้เอง ทหารจะอยู่ในการเมืองในลักษณะนี้ไปได้อีกนาน เพราะลักษณะเช่นนี้เป็นส่วนผสมที่ค่อนข้างลงตัว กองทัพได้เรียนรู้แล้วว่า การเข้าไปบริหารประเทศโดยตรงไม่เป็นผลดี อาจจะตกเป็นเป้าหมายของการโจมตีจากกลุ่มพลังอื่นๆ ตรงกันข้าม การควบคุมการเมืองโดยผ่านรัฐบาลจะทำให้กองทัพได้ประโยชน์มากกว่า

1.4 บทบาทของทหารตามนโยบายผู้บัญชาการทหารสูงสุด/ผู้บัญชาการศูนย์บัญชาการทางทหาร (สมหมาย เกาฤทธิ์, 2559, น. 25-42) มีดังนี้

1.4.1 การพิทักษ์รักษา ปกป้อง และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

กำลังพลทุกคนจะต้องมีความจงรักภักดี พิทักษ์รักษา ปกป้องและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์อันเป็นที่รักและเคารพยิ่งของปวงชนชาวไทยอย่างสมพระเกียรติ พร้อมศึกษาและน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พระราชดำรัส และหลักการทรงงานมาเป็นแนวทางในการประพฤติตนและปฏิบัติงานขยายผลการจัดตั้งหมู่บ้านตามรอยเท้าพ่อให้ครอบคลุมในทุกภูมิภาครวมทั้งจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ในหน่วยทหาร เพื่อถ่ายทอดและขับเคลื่อนการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ให้การสนับสนุนงานตามโครงการพระราชดำริ และโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริอย่างเต็มจิตความสามารถตลอดจนเร่งขยายผลตามโครงการและแบบอย่างที่ทรงวางรากฐานไว้ให้แพร่หลายเป็นที่ประจักษ์ และเกิดประโยชน์ในวงกว้าง และรณรงค์ ส่งเสริมให้ประชาชนมีจิตสำนึกในการปกป้อง รักษาฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจัง ต่อเนื่องให้เป็นไปตามแนวทางพระราชทาน

1.4.2 การป้องกันประเทศ

1) ด้านการข่าว

มีการพัฒนาและบูรณาการระบบงานข่าวกรองของกองทัพไทยให้มีประสิทธิภาพ มุ่งเน้นระบบฐานข้อมูลร่วมด้านการข่าว การพัฒนาระบบการวิเคราะห์ข่าว และการบูรณาการงานด้านการข่าวของประชาคมข่าวกรองให้สามารถวิเคราะห์ ข่าวสาร/ข่าวกรอง ได้อย่างถูกต้องและทันเวลา มีการปลูกฝังจิตสำนึกในการทำหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่รวบรวมข่าวสารให้กับกำลังพลทุกคน เพื่อให้สามารถรายงานข่าวที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง ได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง ทันเวลา และตรงประเด็น พร้อมทั้งพัฒนาขีดความสามารถของกำลังพลด้านการข่าวในการป้องกันประเทศ โดยจัดการฝึกอบรมและให้ความรู้กับเจ้าหน้าที่ในงานที่ต้องรับผิดชอบ มีความพร้อมในการจัดทำ ผลผลิต/ผลลัพธ์ ด้านการข่าวประกอบแผนป้องกันประเทศ การนำยุทธโศปกรณ์ และเครื่องมือด้านการข่าวในระดับยุทธการ เช่น อากาศยานไร้คนบินขนาดกลาง ระบบแผนที่สถานการณ์ร่วมกองทัพไทย มาร่วมทดสอบการฝึก มีการพัฒนาขีดความสามารถของกำลังพลในงานด้านการต่อต้านข่าวกรอง ให้สามารถดำเนินการต่อต้านข่าวกรองเชิงรุกและเชิงรับได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการจัดทำและปรับปรุงหลักนิยมการต่อต้านข่าวกรองร่วมของกองทัพไทย อีกทั้งมีการพัฒนาระบบการรักษาความปลอดภัยที่ตั้งให้มีประสิทธิภาพสามารถรองรับภัยคุกคามได้ทุกรูปแบบ นำเทคโนโลยีด้านการต่อต้านข่าวกรองที่ทันสมัยมาใช้ในการดำเนินการ ตลอดจนมีการพัฒนาขีดความสามารถของนักวิเคราะห์ให้สามารถแจ้งเตือนแนวโน้มภัยคุกคามได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความถูกต้อง แม่นยำ เพื่อสนับสนุนภารกิจในการป้องกันประเทศ

2) ด้านยุทธการ

กองทัพไทยมีความพร้อมด้านการป้องกันประเทศ มีขีดความสามารถในการพิทักษ์รักษาเอกราช อธิปไตย ความมั่นคง และผลประโยชน์แห่งชาติ สามารถเอาชนะภัยคุกคามได้ในทุกรูปแบบและระดับความขัดแย้งโดยยึดมั่นในหลักการการมีกำลังรบเพื่อป้องกันตนเอง และใช้การปฏิบัติการร่วมสามเหล่าทัพ ภายใต้ การอำนวยการของกองบัญชาการกองทัพไทย โดยกำลังทางบกมีขีดความสามารถในการเคลื่อนย้ายได้ทุกสภาพภูมิประเทศ สามารถปฏิบัติการเป็นอิสระและสามารถนำไปใช้แก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที กำลังทางเรือต้องมีขีดความสามารถคุ้มครองและรักษาผลประโยชน์แห่งชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับกำลังทางอากาศต้องมีขีดความสามารถในการครองความได้เปรียบทางอากาศต่อฝ่ายตรงข้าม มีการวางกำลังป้องกันชายแดนและบูรณาการการปฏิบัติร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสม สอดคล้องกับการบริหารจัดการชายแดนทั้งทางบกและทางทะเลตามกรอบประชาคมอาเซียน และรองรับการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตามแนวชายแดน มีการปรับปรุงโครงสร้างกำลังกองทัพ

ไทยให้สอดคล้องกับการปฏิรูประบบบริหารจัดการกองทัพ และเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมด้านความมั่นคงพร้อมเผชิญภัยคุกคามในทุกรูปแบบ เป็นกำลังอเนกประสงค์ที่มุ่งเน้นการปฏิบัติการร่วมมีความคล่องตัว และตอบสนองภารกิจได้อย่างหลากหลาย ทั้งภารกิจป้องกันประเทศและการปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากสงคราม ตลอดจนการสนับสนุนรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาของชาติในด้านต่างๆ รวมทั้งปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในทุกรูปแบบ อีกทั้งมีการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพของกองทัพ และระบบป้องกันประเทศให้มีความพร้อมในการพิทักษ์รักษาเอกราชอธิปไตย ความมั่นคง และผลประโยชน์แห่งชาติ โดยดำเนินการตามยุทธศาสตร์ทหาร เร่งรัดการจัดทำแผนพัฒนาขีดความสามารถ และปรับปรุงแผนป้องกันประเทศ เพื่อเป็นแนวทางในการเตรียมกำลังและใช้กำลังให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งจะใช้บทบาทของคณะผู้บัญชาการทหารให้เป็นประโยชน์ในการเสนอแนะ และให้คำปรึกษา ในเรื่องการเตรียมกำลังและการใช้กำลังทหาร รวมทั้งใช้การประชุมสภาทนายความในการพิจารณาเรื่องที่เป็นนโยบายสำคัญส่งเสริมและพัฒนาศึกษาวิจัยที่ใช้ประโยชน์ได้จริงรวมทั้งสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการทหารของกระทรวงกลาโหม เพื่อนำไปสู่การพึ่งพาตนเอง โดยบูรณาการความร่วมมือกับภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง มีการพัฒนาสนามฝึกต่างๆ ให้มีความพร้อมในการสนับสนุนการฝึกของกองทัพไทย และการฝึกร่วม/ผสมกับมิตรประเทศ โดยให้มีแผนงาน/โครงการพัฒนาสนามฝึกอย่างชัดเจน รวมทั้งบูรณาการการใช้งบประมาณในการพัฒนาสนามฝึก และการขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากมิตรประเทศอย่างเป็นระบบและมีการพัฒนาการฝึกร่วมกองทัพไทยให้สอดคล้องกับการเตรียมกำลังและใช้กำลังตามแผนป้องกันประเทศด้วยการปฏิบัติการร่วมและการบูรณาการทรัพยากรให้เกิดความคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อความพร้อมในการเผชิญกับสถานการณ์วิกฤติและภัยคุกคามทุกรูปแบบ รวมทั้งขยายผลโครงการนำร่องการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง โดยนำมาใช้ในการฝึกร่วมกองทัพไทย และมีการฝึกกำลังทุกภาคส่วนในการป้องกันประเทศและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามในทุกรูปแบบ

3) ด้านส่งกำลังบำรุง

พัฒนาระบบงานส่งกำลังบำรุงร่วมให้มีความพร้อมและใช้ประโยชน์จากงานมาตรฐานยุทธโศปกรณ์ทางทหาร ตลอดจนบูรณาการการใช้ศักยภาพด้านต่างๆ ที่แต่ละเหล่าทัพมีอยู่เพื่อให้สามารถสนับสนุนการปฏิบัติการร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีการพัฒนาการส่งกำลังบำรุงร่วม โดยจัดให้มีการฝึกส่งกำลังบำรุงร่วมที่สอดคล้องและสนับสนุนการฝึกร่วมกองทัพไทย ตลอดจนประสานการระดมสรรพกำลังเพื่อการทหารให้สอดคล้องกับความจำเป็นทางทหาร รวมทั้งให้ความสำคัญกับการสำรองสิ่งอุปกรณ์และอาวุธยุทธโศปกรณ์เพื่อให้ความพร้อมในการป้องกันประเทศ

4) ด้านกิจการพลเรือน

พัฒนางานด้านกิจการพลเรือน รวมทั้งสร้างเครือข่ายภาครัฐภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อให้การสนับสนุนการปฏิบัติการของกองทัพด้านการป้องกันประเทศ และการปฏิบัติการเพื่อความมั่นคง และการพัฒนาการฝึกด้านกิจการพลเรือนให้สามารถสนับสนุนการปฏิบัติตามแผนป้องกันประเทศ และแนวทางการใช้กำลังของกองทัพไทยรวมทั้งมีการจัดทำแนวทางการปฏิบัติของศูนย์ประสานงานพลเรือนทหารรวมทั้งการวิเคราะห์ ออกแบบ การเชื่อมโยง ข้อมูลจากหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง มาใช้เพื่อสนับสนุนการป้องกันประเทศ

5) ด้านการสื่อสาร

พัฒนาระบบโทรคมนาคมทหาร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถและความพร้อมด้านการสื่อสารและสารสนเทศ ตลอดจนพัฒนาระบบสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ ระบบสารสนเทศ และระบบควบคุมบังคับบัญชา ให้สามารถใช้ในการควบคุม อำนาจการ และสั่งการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการพัฒนาระบบรายงานและแลกเปลี่ยนข่าวสารทางทหาร รวมทั้งการสนับสนุนการปฏิบัติงานของศูนย์บัญชาการทางทหารและหน่วยในระดับต่างๆ อย่างเป็นรูปธรรม

1.4.3 การรักษาความมั่นคงของรัฐ

สนับสนุนรัฐบาลและคณะรักษาความสงบแห่งชาติในการบริหารราชการแผ่นดินเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในทุกมิติ การวางรากฐานเพื่อการปฏิรูปประเทศ และเสริมสร้างความปรองดองสมานฉันท์ให้กับคนในชาติรวมทั้งเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ประเทศ “ประเทศมั่นคง ประชาชนมั่งคั่งอย่างยั่งยืน” ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยการผนึกกำลังกับทุกภาคส่วนของสังคม ด้วยการนำศักยภาพของกองทัพไทยมาใช้สนับสนุนการปฏิบัติการ เพื่อความมั่นคง ดำรงไว้ซึ่งความพร้อมในการปฏิบัติการด้านการต่อต้านการก่อการร้ายสากลของกองทัพไทยและรัฐบาล ด้วยการเตรียมและพัฒนาความพร้อมของกำลังพลและการปฏิบัติการให้สอดคล้องกับสถานะแวดล้อมด้านการก่อการร้าย พัฒนาระบบงานข่าวกรอง และยุทธโศปกรณ์ให้มีความทันสมัยรวมทั้งการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการต่อต้านการก่อการร้ายกับต่างประเทศ ตลอดจนบูรณาการส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติการให้มีความประสานสอดคล้อง และมีการพัฒนาระบบการเตรียมความพร้อมของกองทัพไทย เพื่อรับมือกับภัยคุกคามในด้านต่างๆ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การเตรียมพร้อมแห่งชาติ รวมทั้งสนับสนุนรัฐบาลในการจัดตั้งและพัฒนาระบบการเตรียมความพร้อมในระดับชาติ ภายใต้ศักยภาพของกองทัพที่มีอยู่ ตลอดจนจัดกำลังพลและยุทธโศปกรณ์เพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยพิบัติ และสนับสนุนการป้องกันอุทกภัย มีการรณรงค์และส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนตระหนักว่า เป็นหน้าที่ของทุกคนที่จะต้อง

ช่วยกันสร้างความมั่นคงของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างความเข้าใจกับสื่อมวลชนเกี่ยวกับการนำเสนอข่าวสาร เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบทางลบต่อความมั่นคงของชาติ มีการปฏิบัติการจิตวิทยาและประชาสัมพันธ์ในเชิงรุก โดยผ่านระบบเครือข่ายสารสนเทศและสื่อวิทยุโทรทัศน์ รวมถึงใช้สื่อประเภทต่างๆ เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีและสนับสนุนกิจกรรมของกองทัพไทย รัฐบาล และคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ในการแก้ไขปัญหาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้น้อมนำแนวทางพระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการแก้ไขปัญหา โดยคำนึงถึงความต้องการ วัฒนธรรม และอัตลักษณ์ของประชาชนในพื้นที่ ส่งเสริมการพูดคุยสันติสุขกับผู้มีความคิดต่างจากรัฐ จัดการฉวยโอกาสก่อความรุนแรงจากผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายบ้านเมืองที่ประพฤติมิชอบ ตลอดจนร่วมจัดทำและดำเนินการตามแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปี 2558 - 2560 ให้สนับสนุนการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวลักลอบเข้ามาทำงาน โดยผิดกฎหมาย การค้ามนุษย์ และผู้โยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ โดยคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชนและหลักมนุษยธรรม ตลอดจนบูรณาการเชื่อมต่อฐานข้อมูลแรงงานต่างด้าวกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ ทั้งบนบกและในทะเล พร้อมทั้งพัฒนาขีดความสามารถของศูนย์ปฏิบัติการทุ่นระเบิดแห่งชาติ ศูนย์บัญชาการทางทหาร ให้เป็นหน่วยรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับทุ่นระเบิดและวัตถุระเบิดแสวงเครื่อง เพื่อสามารถให้คำแนะนำเรื่องทุ่นระเบิดและวัตถุระเบิดแสวงเครื่องให้กับกองทัพไทย

1.4.4 การเสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับมิตรประเทศ

เสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับประเทศเพื่อนบ้านประเทศสมาชิกอาเซียน มิตรประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ ผ่านการทูตฝ่ายทหารและกลไกความร่วมมือทางทหาร มีการพัฒนาความสัมพันธ์และความร่วมมือทางทหาร ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี เพื่อจัดระเบียบสภาวะแวดล้อม ด้านความมั่นคง สร้างความไว้วางใจ สร้างเสถียรภาพ และสันติภาพร่วมกัน โดยให้ความสำคัญเร่งด่วนกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ตลอดจนให้ความสำคัญกับการรักษาความสมดุลของความสัมพันธ์กับประเทศที่มีบทบาทสำคัญในภูมิภาค พร้อมทั้งให้การส่งเสริมความร่วมมือเพื่อป้องกันและแก้ไขข้อพิพาทและปัญหาเส้นเขตแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน

1.4.5 การพัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคงและการช่วยเหลือประชาชน

ให้การสนับสนุนในการพัฒนาประเทศ การพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน การป้องกันบรรเทาสาธารณภัย การแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันและการฟื้นฟูอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อก้าวไปสู่การมีอนาคตที่มั่นคงและยั่งยืน โดยใช้ขีดความสามารถของหน่วย

บัญชาการทหารพัฒนา และเหล่าทัพในการปฏิบัติการร่วมกับทุกภาคส่วน มุ่งเน้นการพัฒนาชุมชน และเศรษฐกิจในท้องถิ่นบูรณาการควบคู่กับการจัดระบบป้องกันเพื่อจัดระเบียบพื้นที่ชายแดน โดยให้ประชาชนในพื้นที่ อยู่ดี กินดี บนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งพัฒนาขีดความสามารถของกองทัพไทยในการแก้ไขปัญหาภัยพิบัติและการช่วยเหลือประชาชนให้สามารถรองรับภัยพิบัติที่มีความรุนแรงเพิ่มขึ้น พิจารณาจัดตั้งศูนย์ฝึกบรรเทาภัยพิบัติ รวมทั้งเตรียมความพร้อมและติดตามสถานการณ์ เพื่อให้สามารถช่วยเหลือประชาชนได้ทันต่อเหตุการณ์ โดยทหารจะต้องเป็นหน่วยงานแรก ในการเข้าไปให้ความช่วยเหลือบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนให้กับประชาชนเมื่อเกิดภัยพิบัติ

1.4.6 การบริหารจัดการกองทัพ

ยึดมั่นในค่านิยมหลักของกองทัพไทย คติพจน์ของกระทรวงกลาโหม และค่านิยมหลักของคนไทย ตามนโยบายของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ซึ่งกำลังพลของกองทัพไทยต้องมีคุณธรรมและจริยธรรมมีความเป็นทหารอาชีพ ดำรงตนอย่างมีเกียรติ มีจิตสำนึกในการรักษาศักดิ์ศรีของความเป็นข้าราชการและความซื่อสัตย์สุจริต และมีการพัฒนาและขับเคลื่อนระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลของกองทัพ ด้วยการวิเคราะห์อัตรากำลังพลให้สอดคล้องกับภารกิจการจัดทำมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง และแนวทางการรับราชการของกำลังพล รวมทั้งพัฒนาระบบการบริหารผลการปฏิบัติราชการมุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์ มีความโปร่งใส เป็นธรรมและสามารถตรวจสอบได้ อีกทั้งมีการเตรียมกำลังพลให้มีความพร้อม ด้วยการพัฒนากำลังพลในด้านการศึกษาและฝึกอบรม ให้มีขีดความสามารถตรงกับงานในหน้าที่ โดยปรับปรุงระบบการพัฒนากำลังพลให้มีประสิทธิภาพ และพัฒนาหน่วยงานไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ มีการสนับสนุนการใช้ศักยภาพของทหารผ่านศึกเพื่อสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคงของประเทศ เพื่อให้ทหารผ่านศึกและครอบครัวสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี เพื่อตอบแทนคุณความดี ตลอดจนเป็นการสร้างขวัญกำลังใจให้กับกำลังพลที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านความมั่นคง มีการพิจารณาปรับย้ายกำลังพล โดยยึดหลักคุณธรรม ความรู้และความสามารถเป็นลำดับแรก รวมทั้งปรับปรุงระบบการหมุนเวียนกำลังพลให้สามารถสนับสนุนการปฏิบัติการร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงมีการปรับปรุงระบบการปฏิบัติงานเพื่อลดความซ้ำซ้อนและขั้นตอนการปฏิบัติงาน รวมทั้งบูรณาการให้เกิดความประสานสอดคล้องและมีประสิทธิภาพตลอดจนปรับปรุงวิธีปฏิบัติงานให้ทันสมัย โดยนำเทคโนโลยีมาใช้ หน่วยงานที่มีหน้าที่ให้บริการกำลังพลหรือบุคคลภายนอกให้พิจารณาระบบศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จมาใช้ มีการพิจารณาปรับปรุงกฎหมายทหาร รวมทั้งกฎระเบียบต่างๆ ที่ล้าสมัย เพื่อให้การปฏิบัติการของกองทัพไทย มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งพิจารณาทำความเข้าใจกับกฎหมายที่ประกาศใช้ใหม่ ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อการปฏิบัติการของกองทัพไทย เช่น

พระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ ตลอดจนส่งเสริมกิจกรรมทางศาสนาทุกโอกาส และสนับสนุนในองค์กรทางศาสนา มีบทบาทในการปลูกฝังให้ข้าราชการมีจิตสำนึกที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรมและเชื่อมั่นในการปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนทางศาสนา

2. บทบาททหารของกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัยในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

2.1 ประวัติความเป็นมาของการจัดตั้ง กองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย

เดิมเป็นหน่วยกองพลทหารราบที่ 16 โดยเป็นหน่วยทหารกองหนุนในระดับกองพลเพื่อเป็นกำลังเสริมตามแผนเผชิญเหตุ ซึ่งได้บรรจุกำลังประจำการร้อยละ 30 และบรรจุกำลังสำรองร้อยละ 70 ต่อมาได้มีมติคณะรัฐมนตรีให้กองทัพบกดำเนินการจัดตั้งหน่วยทหารเพื่อแก้ไขสถานการณ์ในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ รับผิดชอบการปฏิบัติการกิจรักษาความมั่นคงภายใน และให้ความปลอดภัยแก่ประชาชน โดยน้อมนำแนวทางพระราชทานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (รัชกาลที่ 9) คือ “การเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” มาเป็นแนวทางในการดำเนินการ โดยให้ กองพลทหารราบที่ 16 เป็นฐานในการจัดตั้ง แปรสภาพหน่วย และให้ใช้ชื่อหน่วยว่า “กองพลพัฒนาและพิทักษ์ทรัพยากร” และเปลี่ยนนามหน่วย “กองพลพัฒนาและพิทักษ์ทรัพยากร” เป็น “ กองพลทหารราบที่ 15 ” เมื่อ 1 เมษายน 2550 โดยกำหนดวันคล้ายวันสถาปนาหน่วยเป็นวันที่ 19 สิงหาคม 2553 ซึ่งเป็นวันที่เคลื่อนย้ายหน่วยเข้าที่ตั้งถาวรในจังหวัดปัตตานี

2.2 วิสัยทัศน์

กองพลทหารราบที่ 15 เป็นหน่วยทางยุทธวิธีที่ตอบสนองยุทธศาสตร์การแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ของกองทัพบก และรัฐบาล โดยพร้อมที่จะปฏิบัติการกิจในการป้องกันประเทศ การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ การพัฒนาพื้นที่ตามโครงการพระราชดำริ และปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ รวมทั้งการปฏิบัติการทางทหารอื่นๆ นอกเหนือจากการสงคราม เพื่อให้บรรลุภารกิจของหน่วยเหนือในการแก้ไขปัญหาและรักษาผลประโยชน์ของชาติ โดยการ ยึดถือ นโยบายของหน่วยเหนือ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง ของกองทัพบก และนโยบายของกองพลทหารราบที่ 15 เป็นหลักในการปฏิบัติการกิจ

2.3 แนวทางในการปฏิบัติงาน

1) กำลังพลทุกนายใน กองพลทหารราบที่ 15 ต้องพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ในการแก้ปัญหาการก่อเหตุความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และพิทักษ์ ปกป้องและธำรงไว้ซึ่ง

สถาบันหลักของชาติ โดยจะต้องร่วมมือร่วมใจ ร่วมทุกข์ และปฏิบัติหน้าที่ อย่างมีเกียรติ มีศักดิ์ศรี มีความสามัคคี และอยู่ร่วมกันตามแบบธรรมเนียมทหาร ผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้นต้องปกครองดูแล ผู้ใต้บังคับบัญชาตามสายการบังคับบัญชา และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในทุกเรื่องทุกด้าน

2) การปฏิบัติงานของหน่วยให้ยึดถือสายการบังคับบัญชาเป็นหลักและยอมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของทุกส่วน เพื่อแสวงหา แนวทาง/หนทางปฏิบัติที่ดีที่สุด นำไปสู่การตกลงใจแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ

3) การกำหนดนโยบายด้านต่างๆ ซึ่งนำไปสู่แผนงาน งาน โครงการ กิจกรรม ในกรอบของกองทัพบก, กองทัพภาคที่ 4 และภายในกองพลทหารราบที่ 15 ตามที่ได้กล่าวไว้แล้ว โดยทุกหน่วยต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

4) การปฏิบัติงานทุกด้าน ทั้งสายงานปกติและสายงานราชการพิเศษ จะต้องเป็นไปด้วยความถูกต้อง รวดเร็ว ซื่อสัตย์ ยุติธรรม ภาพลักษณ์ ภาพพจน์ของหน่วย เป็นสิ่งที่กำลังพลของกองพลทหารราบที่ 15 ทุกคน ต้องพึงตระหนักและรักษาไว้ตลอดเวลา

2.4 บทบาท กองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย ในการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบ

บทบาทของกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย ในการแก้ปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ คือ การป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ ซึ่งเป็นการปฏิบัติการทางทหาร กึ่งทหาร การเมือง เศรษฐกิจ จิตวิทยา และกิจการพลเรือน เพื่อเอาชนะ การก่อความไม่สงบ การดำรงไว้ซึ่งสถานะทางกฎหมายและความสงบเรียบร้อยภายในประเทศที่จำเป็น ด้วยการขจัดความรุนแรง การบ่อนทำลาย และการละเมิดต่อกฎหมาย เพื่อให้ประชาชนมีความศรัทธาเชื่อมั่นต่อรัฐบาลด้วยการพัฒนาการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบในพื้นที่ การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ

บทบาทกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย ในการพัฒนา และป้องกันภายใน คือ ป้องกันไม่ให้เกิดเหตุความรุนแรงขยายตัวลุกลามจนถึงขั้นเป็นภัยคุกคามที่มีอันตราย ด้วยการแก้ไขสภาพแวดล้อมที่เป็นชนวนก่อเหตุความรุนแรงตั้งแต่เริ่มต้นจึงได้มีการกำหนดบทบาทของกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย นำมาใช้ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย

การปฏิบัติการกิจหลัก 3 ประการ คือ การพิทักษ์ประชาชนและทรัพยากร การปรับปรุงสภาพแวดล้อมและการช่วยเหลือประชาชน และการปราบปรามกองกำลังติดอาวุธหรือการปราบปรามโจร การปฏิบัติการกิจเสริม 2 ประการคือ การปฏิบัติการจิตวิทยา และการปฏิบัติการข่าว

2.5 การปฏิบัติภารกิจของกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย ในการป้องกันและปราบปรามความไม่สงบประกอบด้วย 5 ประการ คือ (สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง, 2540, น. 116-135)

1) การพิทักษ์ ประชาชนและทรัพยากร เป็นการดำเนินการเพื่อป้องกัน คุ่มครอง พิทักษ์รักษาชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่ ตลอดจนเพื่อระดมสรรพกำลังทั้งทรัพยากรบุคคลและวัสดุสนับสนุนรัฐในการค้นหาและทำลายของคักร รวมทั้งกิจกรรมในการก่อความไม่สงบ ให้หมดประสิทธิภาพลงเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ทั้งร่างกายและจิตใจให้แก่ประชาชน รวมถึงการมิให้มีการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ก่อเหตุรุนแรงกับประชาชนรวมทั้งกลุ่มแนวร่วม ไม่ให้ฝ่ายกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงสามารถรับการสนับสนุนจากประชาชน แนวร่วม และทรัพยากรในพื้นที่ได้

2) การปรับปรุงสภาพแวดล้อมและการช่วยเหลือประชาชน เป็นการดำเนินการปรับปรุงและขับเคลื่อนสภาพแวดล้อมในพื้นที่ ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมจิตวิทยา รวมถึงการดำเนินการช่วยเหลือประชาชนที่ประสบปัญหาความเดือดร้อน เพื่อเป็นการลดและขจัดเงื่อนไขปัญหาที่จะเป็นสาเหตุให้ฝ่ายผู้ก่อเหตุรุนแรงนำไปแสวงประโยชน์ และปลุกกระดม ยุยง ปลุกปั่นแนวร่วมและประชาชนได้

3) การปราบปรามกองกำลังติดอาวุธหรือการปราบกองโจร เป็นการปฏิบัติการทางทหาร เพื่อทำลายล้างกองกำลังติดอาวุธ ฐานที่มั่นและแหล่งซ่องสุมกำลัง การตัดรอนกำลังและการสนับสนุน การขัดขวางและจำกัดเสรีการปฏิบัติของกองกำลังติดอาวุธ และผู้ก่อเหตุรุนแรง โดยการลาดตระเวนพื้นที่ด้วยการแสดงกำลัง ตลอดจนการเข้าปิดล้อมตรวจค้น จับกุม

4) การปฏิบัติการจิตวิทยา เป็นการดำเนินการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ความคิดเห็น การโน้มน้าว การจูงใจต่างๆ รวมทั้งมาตรการอื่นๆ ตามแผนที่ได้วางไว้ทั้งทางตรงหรือทางอ้อม เพื่อให้มีอิทธิพลเหนือจิตใจประชาชนในพื้นที่ แนวร่วม และผู้ก่อเหตุความรุนแรง ให้หันกลับมาในแนวทางการต่อสู้แบบสันติวิธี และเพื่อให้ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนในพื้นที่ นำไปสู่การเสริมสร้างเครือข่ายมวลชนและพัฒนาไปสู่การข่าวภาคประชาชน

5) การปฏิบัติการข่าว มุ่งเน้นไปที่งานการข่าวกรอง เพื่อการทำลายหรือการทำให้โครงสร้างลับ และแผนการปฏิบัติการก่อเหตุความรุนแรงของผู้ก่อเหตุรุนแรงหมดประสิทธิภาพลง รวมถึงใช้เป็นข้อมูลในการเตรียมการกำหนดบทบาท หน้าที่ และภารกิจของทหารในด้านการพิทักษ์ประชาชนและทรัพยากร และการปราบกองกำลังติดอาวุธ เพื่อลดการจารกรรม การบ่อนทำลาย และการก่อวินาศกรรมจากฝ่ายผู้ก่อเหตุรุนแรง

2.6 แนวทางของกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย ในการแก้ปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ด้วยการแก้ปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ต้องมีแผนการปฏิบัติที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ในการแก้ไขปัญหาลำดับจังหวัดชายแดนภาคใต้ (สภาความมั่นคงแห่งชาติ, 2559, น. 1-2) ดังนี้

2.6.1 แผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปี 2558-2560

การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2558 เป็นต้นไป ยังคงใช้กรอบนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปี 2555-2557 ตามที่ได้ขออนุมัติจาก หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ซึ่งเป็นนโยบายที่กำหนดขึ้นภายใต้หลักของยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” รวมทั้งการดำเนินการตามแนวทางการแก้ไขปัญหโดยสันติวิธี เพื่อไปสู่วิสัยทัศน์ “มุ่งให้จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความปลอดภัยปราศจากเงื่อนไขการใช้ความรุนแรง มีสถานะแวดล้อมที่เอื้อต่อการแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติ ทุกภาคส่วนมีความเข้าใจ ไว้วางใจ และมีส่วนร่วมในกระบวนการเสริมสร้างสันติภาพ” โดยมียุทธศาสตร์รองรับการดำเนินงาน ทั้งด้านความมั่นคง ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และด้านการพัฒนา ของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งนี้ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ร่วมกับ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ กำหนดเป้าหมายยุทธศาสตร์ร่วม เพื่อให้กระทรวง กรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ยึดถือดำเนินงานในปีงบประมาณ 2555-2557 ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์นโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปี 2555-2557 เรื่องสังคมจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความปลอดภัยและปกติสุข เรื่องเสริมสร้างความเข้าใจและฟื้นคืนความไว้วางใจ เรื่องการเรียนรู้และตระหนักในคุณค่าของการอยู่ร่วมกัน และเรื่องสร้างสถานะแวดล้อมที่เหมาะสมและเอื้อต่อการพูดคุย รวมทั้ง แนวนโยบายของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่นโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ปี 2555-2557 เรื่องการดำเนินนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปี 2555-2557 เป็นไปอย่างมีระบบ มีเอกภาพ และมีประสิทธิภาพ

แผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปี 2558-2560 ฉบับนี้ ดำเนินไปภายใต้การปรับโครงสร้างกลไกการบริหารจัดการปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามคำริของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่แบ่งการขับเคลื่อนงานออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับนโยบาย ซึ่งมี หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เป็นผู้รับผิดชอบสูงสุด โดยมีสภาความมั่นคงแห่งชาติ เป็นหน่วยดำเนินการด้านนโยบาย ระดับการแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ให้จัดตั้ง “คณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาลำดับจังหวัดชายแดนภาคใต้” โดยมี รองผู้บัญชาการ

ทหารบก เป็นประธานคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ รับผิดชอบการขับเคลื่อนงานให้มีเอกภาพ และมีประสิทธิภาพร่วมกับกลไกที่มีอยู่เดิม ระดับปฏิบัติการ ซึ่งกำหนดให้ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า โดยกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายพระสุริโยทัย เป็นหน่วยรับผิดชอบหลักในระดับพื้นที่ เพื่อให้งานด้านความมั่นคงและด้านการพัฒนา ดำเนินไปอย่างมีเอกภาพ และมีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาในพื้นที่เป้าหมาย ทั้งนี้ ในระดับการแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ให้มีการจัดตั้งสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ขึ้นใน สภาความมั่นคงแห่งชาติ โดยมีหน่วยงานกลาง ร่วมดำเนินงาน รวมทั้งมี กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นหน่วยงานเจ้าภาพหลัก หน่วยงานงานด้านความมั่นคง และด้านการพัฒนา ตามลำดับ

2.6.2 วัตถุประสงค์ของแผนปฏิบัติการ

โดยมีความมุ่งหมายให้ทุกฝ่ายมีเกี่ยวข้องร่วมดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุผลที่สำคัญ 4 ประการ ดังนี้

- 1) เพื่อลดการใช้ความรุนแรงในพื้นที่ และแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี
- 2) เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข
- 3) เพื่อให้สังคมจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่มีความเข้มแข็ง
- 4) เพื่อให้ประชาชนไทยทั้งในและนอกพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งประชาคมระหว่างประเทศมีความเข้าใจ และสนับสนุนแนวทางดำเนินการของฝ่ายรัฐ

2.6.3 ความเร่งด่วนของการดำเนินงาน

จากการให้ความสำคัญเป็นลำดับแรกกับเป้าหมายยุทธศาสตร์ร่วมดังกล่าว จึงกำหนดความเร่งด่วนของการดำเนินงานที่สำคัญตั้งแต่ปีงบประมาณ 2558 ดังนี้

- 1) เรื่องสังคมจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความปลอดภัยและปกติสุข ให้กระทรวงกลาโหมร่วมกับ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร เป็นหน่วยงานเจ้าภาพหลัก ประสาน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในการกำหนดแผนการดำเนินงาน โดยให้ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า มอบหมายพื้นที่ให้ กองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เร่งเพิ่มประสิทธิภาพการรักษาความปลอดภัยที่มุ่งลดเหตุรุนแรงในพื้นที่

เป้าหมาย/กลุ่มเป้าหมาย ลดพื้นที่เขตอิทธิพลของกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรง และเฝ้าระวังความปลอดภัยให้กับประชาชน/ชุมชน โดยเสริมสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้าน/ชุมชนให้สามารถปฏิบัติงานร่วมกับภาครัฐอย่างใกล้ชิด รวมทั้งเร่งป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยแทรกซ้อนอย่างต่อเนื่อง

2) เรื่องการอำนวยความสะดวกยุติธรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้กระทรวงยุติธรรมเป็นหน่วยงานเจ้าภาพหลัก ประสานงาน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยให้ กองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย เป็นหน่วยงานหลักในเรื่องของการสร้างความปลอดภัยให้กับองค์กรยุติธรรม ในการเร่งสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชนและภาคส่วนต่างๆ โดยพัฒนากระบวนการยุติธรรมในพื้นที่ให้เสมอภาค โปร่งใส ตรวจสอบได้ และเสริมสร้างความตระหนักให้เจ้าหน้าที่รัฐปฏิบัติตามกฎหมายและหลักสิทธิมนุษยชน รวมทั้งให้ความช่วยเหลืออย่างเป็นธรรมและทั่วถึง

3) เรื่องการเสริมสร้างความเข้าใจ และการแสวงหาทางออกจากความขัดแย้ง ในประเด็นการสร้างความเข้าใจนั้น ได้ให้กระทรวงการต่างประเทศเป็นเจ้าภาพหลัก ร่วมกับ กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรและ ศูนย์อำนาจการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมดำเนินการที่มุ่งสร้างความเข้าใจในต่างประเทศให้สอดคล้องกับสถานการณ์ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดระดับปัญหาขึ้นเป็นวาระการประชุมระหว่างประเทศ ส่วนมิติภายในประเทศ ให้ร่วมกับกรมประชาสัมพันธ์ กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ในการกำหนดแผนการดำเนินงานให้ กองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันดำเนินมาตรการต่างๆ ที่มุ่งสร้างความเข้าใจกับประชาชนไทย และภาคส่วนต่างๆ ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และพื้นที่อื่นๆ สำหรับการแสวงหาทางออกจากความขัดแย้ง ให้ สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ เป็นเจ้าภาพหลัก ประสานงานกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และศูนย์อำนาจการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ร่วมจัดทำแผนดำเนินงานขับเคลื่อนกระบวนการพูดคุยเพื่อสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้เกิดความชัดเจนเรื่องกรอบทิศทาง ขั้นตอน และเป้าหมายการดำเนินงาน รวมทั้งช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ และสนับสนุนให้เกิดความต่อเนื่อง และสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบายอย่างเป็นรูปธรรม

4) เรื่องการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน ให้กระทรวงมหาดไทยร่วมกับ ศูนย์อำนาจการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นเจ้าภาพหลัก ประสานกับ กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า โดยให้ กองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการตามแผนงาน โครงการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน ให้

สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่และทั่วถึงทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง

2.6.4 พื้นที่เป้าหมาย (พราการ ชลยุทธ, 2558, น. 15)

1) พื้นที่เสริมสร้างความมั่นคง หมายถึง พื้นที่ที่ยังคงปรากฏความเคลื่อนไหวของผู้ก่อเหตุรุนแรง ซึ่งฝ่ายรัฐต้องใช้การปฏิบัติการเชิงรุก เพื่อจำกัดเสรีการเคลื่อนไหวของผู้ก่อเหตุรุนแรง จึงจำเป็นต้องดำเนินงานกิจการพลเรือน งานการเมือง และงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง เพื่อมุ่งสร้างความเชื่อมั่นในอำนาจรัฐให้แก่ประชาชนในพื้นที่

2) พื้นที่เร่งรัดการพัฒนา หมายถึง พื้นที่ล่อแหลมต่อการก่อเหตุ ซึ่งฝ่ายรัฐต้องเร่งสร้างความปลอดภัยและป้องกันไม่ให้ผู้ก่อเหตุรุนแรง เข้ามาสร้างและขยายอิทธิพลในพื้นที่ จึงจำเป็นต้องดำเนินงานพัฒนาอย่างยั่งยืน ควบคู่กับงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่มีความมั่นใจและให้การสนับสนุนฝ่ายรัฐ

3) พื้นที่เสริมสร้างการพัฒนา หมายถึง พื้นที่ที่ไม่มีเหตุรุนแรง ซึ่งฝ่ายรัฐต้องดำรงการดำเนินวิถีชีวิตและความเป็นอยู่อย่างปกติสุขของประชาชนในพื้นที่ โดยการดำเนินงานด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างต่อเนื่อง และยกระดับมาตรฐาน หรือเป้าหมายการพัฒนาให้เท่าเทียมกับพื้นที่ในภูมิภาคอื่นๆ ของประเทศ

2.6.5 ทู๋งยงแคง โมเดล

แผนพิทักษ์ “ทู๋งยงแคง โมเดล” คือ ยุทธศาสตร์การที่ประชาชนมีส่วนร่วม การร่วมคิด ร่วมทำ เป็นการบูรณาการคนและเครื่องมือที่มีโดยนำกำลังภาคประชาชนเข้ามีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการแก้ปัญหาการดูแลความปลอดภัยในพื้นที่หมู่บ้านของตนเองดูแลครู ดูแลเส้นทาง และโรงเรียน เพื่อสนับสนุนแผนการต่อสู้ทางการเมืองและการทหาร (พราการ ชลยุทธ, 2558, น. 18-19) ซึ่ง กองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย ได้นำมาใช้ในการแก้ปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ทู๋งยงแคง โมเดล คือ แผนงานตามนโยบายด้านความมั่นคงที่ร่วมกันทั้งฝ่ายเจ้าหน้าที่รัฐและภาคกำลังประชาชนร่วมกันดำเนินการ กล่าวคือ มีการเดินขบวนต่อต้านความรุนแรงเพื่อแสดงออกถึงการไม่ต้องการความรุนแรง มีการแจกจ่ายยุทธโศปกรณ์สำหรับความเข้มแข็งของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน เช่น เสื้อเกราะ วิชิตู๋สื่อสาร และอาวุธปืน ทำการซักซ้อมแผนเผชิญเหตุ ฝึกทบทวนชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้านทั้ง 22 หมู่บ้าน รวมทั้งการฝึกทบทวนชุดคุ้มครองตำบล ทำกิจกรรมระดมทุน “รินน้ำใจสู้ทู๋งยงแคง” พร้อมทั้งมีการจัดทำแผนงานการให้ความช่วยเหลืออุปกรณ์การเรียนการสอน เครื่องอุปโภคบริโภค จากองค์กรภาคส่วนต่างๆ พร้อมกับการติดตั้งสัญญาณเตือนภัยสำหรับ โรงเรียนทั้ง 13 โรงเรียน มีการสร้างหมู่บ้าน

สันติสุขให้มีความเข้มแข็ง มีแผนงานการจัดตั้งหมู่บ้านอาสาพัฒนาป้องกันตนเองให้ครบทั้งหมู่บ้านตลอดจนมีแผนการตรวจเยี่ยม ชูรักษาความปลอดภัยหมู่บ้านที่ปฏิบัติในช่วงกลางคืนและมีกิจกรรมมอบเงินเพื่อเป็นขวัญกำลังใจแก่รักษาความปลอดภัยหมู่บ้านที่ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเข้มแข็ง

กองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย ปฏิบัติการทางทหารโดยทำพื้นที่ให้ปลอดภัย คือ บูรณาการกำลังและแบ่งมอบพื้นที่การปฏิบัติการต่อข่าวสารและการกระจายข่าวสาร ระบบด้านตรวจติดตามจับกุมผู้ก่อเหตุรุนแรง เร่งรัดติดตามคดี และผลึกกำลังภาคประชาชนดูแลพื้นที่ คือ เป็นการควบคุมเส้นทางระบบป้องกันภัย ระบบแจ้งเตือนภัยภายในโรงเรียน/ชุมชน ทำแผนเผชิญเหตุ เช่น ติดตั้งระบบแจ้งเตือนและให้กับกำลังทุกภาคส่วน ออกมาแสดงกำลังเมื่อมีเหตุการณ์ วางระบบและพัฒนาการติดต่อสื่อสาร และกล้องวงจรปิด การจัดตั้งศูนย์สื่อสารในระบบตำบล

2.6.6 โครงการพาคนกลับบ้าน

กองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย ได้ดำเนินการโครงการพาคนกลับบ้าน ตามกรอบนโยบายของ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า (ปราชการ ชลยุทธ, 2558, น. 27) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้หลงผิดกลับมารายงานตัว แสดงตนต่อรัฐร่วมสร้างสังคมสันติสุขได้อยู่กับครอบครัวและเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมอย่างเป็นธรรม สร้างสภาวะแวดล้อมที่เกื้อกูลต่อการพูดคุยเพื่อสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และการเยียวยาตามความเหมาะสม โดยมีเป้าหมายโครงการคือ กลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงที่รายงานตัวตามโครงการพาคนกลับบ้าน และกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงที่ยังไม่ออกมาร่วมโครงการ ซึ่งมีกิจกรรมสำคัญ การพบปะเครือข่ายผู้ที่มีคดีความที่เกี่ยวกับคดีความมั่นคง การเยี่ยมเยียนผู้เข้าโครงการ การจัดเวทีเสวนาในงานอำนวยความสะดวกยุติธรรม และจัดให้เป็นวิทยากรร่วมทำความเข้าใจโครงการ เพื่อปรับทัศนคติเชิงบวก เครือญาติ ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา อำนวยความสะดวกตามกระบวนการยุติธรรม พัฒนาคุณภาพชีวิต โดยจัดตั้งกลุ่มอาชีพ ให้ความรู้ ฝึกอบรมผ่านศูนย์ฝึกวิชาชีพพระราชทานในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และจัดเตรียมพื้นที่ปลอดภัยให้อยู่อาศัย (หมู่บ้านสันติสุข) กรณีไม่สามารถกลับบ้านได้

2.6.7 โครงการประชารัฐร่วมใจสร้างอำเภอสันติสุข

การสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนใต้ (สุคาร์รัตน์ จันทน์เสนะ, 2559) กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า โดย กองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย ได้นำมาใช้ในการแก้ปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้ดำเนินการขับเคลื่อน "โครงการประชารัฐร่วมใจสร้างอำเภอสันติสุข" โดยการกำหนดแนวทางการปฏิบัติโดยผืนีกกำลัง

ร่วมกัน 3 ฝ่าย และใช้ 3 งานหลัก เป็นเครื่องมือในการทำงานร่วมกัน 3 ฝ่าย สำหรับการร่วมกัน 3 ฝ่ายประกอบด้วย ภาครัฐ ซึ่งมีตำรวจ ทหาร ฝ่ายปกครอง ภาคประชาชนมี ผู้นำศาสนา ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำท้องถื่น และกลุ่มผู้เห็นต่างจากรัฐ มา "ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมทำ และร่วมประเมินผล" ตามยุทธศาสตร์ประชาชนมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน โดยกำหนดให้ศูนย์ปฏิบัติการอำเภอ ที่มีนายอำเภอ เป็นหัวหน้าศูนย์ เป็นศูนย์กลางการทำงานในระดับพื้นที่ ผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด เป็นผู้ขับเคลื่อนแผนงาน รวมทั้งมีหน่วยเฉพาะกิจหมายเลข หน่วยเฉพาะกิจทหารพราน และสถานีตำรวจภูธรประจำพื้นที่ ร่วมปฏิบัติงานในลักษณะการบูรณาการ ในส่วน 3 งานหลักที่จะต้องดำเนินการไปพร้อมกัน ประกอบด้วย

1) งานสร้างพื้นที่ปลอดภัยอย่างยั่งยืน เน้นการสร้างชุมชน หมู่บ้านเข้มแข็ง ปลอดภัยร้าย ปลอดภัยยาเสพติด โดยมีผู้นำท้องที่ และผู้นำศาสนาเป็นศูนย์กลาง โดยมี 4 งานสำคัญคือ งานบังคับใช้กฎหมายตามแนวทางสันติวิธี เช่น การใช้มาตรการจากเบาไปหาหนัก การมีส่วนร่วมของผู้นำศาสนา ผู้นำในท้องที่ ผู้นำท้องถิ่น และเครือข่ายในทุกขั้นตอนของการปฏิบัติ เพื่อความโปร่งใส เป็นธรรม และตรวจสอบได้ งานควบคุมพื้นที่ และทำหมู่บ้านให้ปลอดภัย งานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ประชาชนมีส่วนร่วม โดยการนำกำลังภาคประชาชนออกมาดูแลพื้นที่ ตามแผนรักษาความปลอดภัยตำบล การเสริมสร้างศักยภาพ และเพิ่มประสิทธิภาพให้แก่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน และชุดควบคุมตำบล และงานป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยแทรกซ้อน เช่น การป้องกันและปราบปรามธุรกิจผิดกฎหมาย การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด รวมทั้งการดูแลทรัพยากรธรรมชาติ ป่าไม้ และสิ่งแวดล้อม

2) งานการเมืองที่มีความมุ่งหมายเพื่อสร้างความปรองดองสมานฉันท์ ช่วยเหลือจุนเจือ เชิญชวนมาแก้ปัญหาาร่วมกัน โดย ประกอบด้วย งานขับเคลื่อนการเสริมสร้างความเข้าใจต่อกลุ่มผู้คิดเห็นต่างจากรัฐ โดยขอความร่วมมือจากผู้นำศาสนา นักการเมือง องค์กรภาคประชาสังคม และองค์กรพัฒนาเอกชน เป็นตัวกลางเชื่อมความสัมพันธ์ พัฒนาสัมพันธ์ ปรับทุกข์ ผูกมิตร ช่วยเหลือ และชักชวนเข้าร่วมแก้ปัญหา งานเสริมสร้างความเข้าใจในสถานศึกษา งานพบปะผู้นำศาสนาและประชาชนในมัสยิด เน้นการนำผู้นำศาสนาและผู้นำชุมชนเข้าร่วม โครงการชุมชนศรัทธา "กำแพงแก้ว" โดยใช้หลักการศาสนาที่บริสุทธิ์เข้ามาแก้ไขปัญหา ควบคู่กับการขับเคลื่อนโครงการมัสยิดสานใจป้องกันภัยยาเสพติด งานขับเคลื่อนโครงการพาคนกลับบ้าน งานเสริมสร้างความเข้าใจต่อประชาชน งานสร้างครอบครัวคุณธรรม โดยสมาชิกในครอบครัวจะต้องยึดมั่นใน "สัจจะ สันติสุข" กำหนดไว้ 3 ประการสำคัญ คือ สมาชิกในครอบครัวต้องไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด จะต้องไม่สร้างความเดือดร้อนแก่สังคม ชุมชน และจะต้องมีจิตอาสาช่วยเหลือส่วนรวม

3) งานพัฒนา มุ่งหมายเพื่อพัฒนาโดยโครงการของรัฐถึงระดับครอบครัว ถึงตัว ถึงความคิด ให้เกิดความรู้สึกรัฐดูแล และไม่ทอดทิ้ง โดยมีงานสำคัญที่จะต้องเร่งรัดพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในพื้นที่ให้มีความเป็นอยู่ที่ดี มี 8 งาน คือ งานพัฒนาคุณภาพชีวิต ที่ตอบสนองต่อความต้องการและความเดือดร้อนของพี่น้องประชาชนเป็นรายครอบครัว งานส่งเสริมและพัฒนากลุ่มอาชีพในหมู่บ้าน ตำบลและอำเภอ เช่น กลุ่มวิสาหกิจชุมชนขนาดเล็ก และ โครงการ 1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์ เป็นต้น งานพัฒนาตามศักยภาพพื้นที่ เช่น การจัดตั้งโรงงานแปรรูปยางพารา การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ระบบสาธารณสุขปโภค และ โครงสร้างพื้นฐาน งานพัฒนาคุณภาพชีวิตตามโครงการหลักของ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าและแผนงานและโครงการตามกลุ่มภารกิจของส่วนราชการ อย่างเร่งด่วน งานสร้างสังคมพหุวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง งานพัฒนาชุมชนเสี่ยงตามกระบวนการชุมชนเข้มแข็ง งานสร้างชุมชนปลอดภัยเสถียร และงานสนับสนุนโครงการพระราชดำริอย่างเต็มขีดความสามารถ

3. แนวคิดในการดำเนินการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้

3.1 แนวคิด เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

ยุทธศาสตร์พระราชทานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (รัชกาลที่ 9) คือ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ในการดำเนินการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ ที่มีปัญหายืดเยื้อยาวนานมากกว่า 10 ปี ยุทธศาสตร์พระราชทาน เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณที่มีต่อทุกหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ ใช้เป็นแนวทางในการยึดถือปฏิบัติในการดำเนินงาน (สุเมธ ตันติเวชกุล, 2555, สำนักประสานการปฏิบัติงานสนองพระราชดำริและกิจการพิเศษ, 2555)

"...ก่อนจะทำอะไร ต้องมีความเข้าใจเสียก่อน เข้าใจภูมิประเทศ เข้าใจผู้คนในหลากหลายปัญหา ทั้งทางด้านกายภาพด้านจารีตประเพณีและวัฒนธรรม เป็นต้น และระหว่างการดำเนินการนั้นจะต้องทำให้ผู้ที่เราจะไปทำงานกับเขาหรือทำงาน ให้เขานั้น “เข้าใจ” เราด้วย เพราะถ้าเราเข้าใจเขาแต่ฝ่ายเดียว โดยที่เขาไม่เข้าใจเรา ประโยชน์คงจะไม่เกิดขึ้นตามที่เรามุ่งหวังไว้..."

“เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” พระราชดำรัส ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (รัชกาลที่ 9) ได้พระราชทาน เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ กับหน่วยงานรัฐบาลและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายนำไปปฏิบัติ

เข้าใจ

ทำอะไร เพื่อให้เกิดความ “เข้าใจ” บุคลากรภาครัฐคงต้องศึกษาใช้วิธี ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้ทราบถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดน ภาคใต้ เข้าใจในปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น เข้าใจถึงนโยบายของรัฐ นโยบายศูนย์อำนวยการบริหาร จังหวัดชายแดนภาคใต้ นโยบายกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน นโยบายจังหวัด นโยบาย กรมประชาสัมพันธ์ เพื่อที่จะได้สื่อสารกับประชาชนในพื้นที่ให้ถูกต้อง

เข้าถึง

เมื่อทำความเข้าใจกับข้อมูลข่าวสารและแนวทางต่างๆ ของภาครัฐแล้ว ก็ต้อง พยายามเข้าถึงพื้นที่ เพื่อไปรับฟังปัญหา รับทราบข้อมูล ความจริง ความต้องการของประชาชน อย่างแท้จริง เพื่อนำมาวางแผนดำเนินการประชาสัมพันธ์ถึงแนวนโยบาย และวิธีการแก้ไขปัญหา ของภาครัฐ เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ เข้าใจและให้ความไว้วางใจ มีความรู้สึกรัก ผูกพัน โดย คำนึงถึงกาลเทศะ ความเหมาะสมในด้านต่างๆ โดยต้องดำเนินการให้เกิดความร่วมมือจาก ผู้นำ ชุมชนในด้านต่างๆ เช่น ผู้นำศาสนา ผู้นำหน่วยงาน องค์กรบริหารส่วนตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อประโยชน์ในการประสานงานทำงาน ร่วมกันในทุกๆ โอกาส โดยสร้างเครือข่ายขึ้น เพื่อเป็น เครื่องมือในการเผยแพร่ข่าวสารได้อย่างกว้างขวางเข้าถึงในทุกพื้นที่

พัฒนา

การพัฒนานั้นเป็นเรื่องที่สำคัญ เพราะแนวทางการพัฒนาจำเป็นจะต้องเป็นส่วน หนึ่งในความต้องการพื้นฐานของประชาชนในพื้นที่ จำเป็นที่จะต้องมีการทำประชาพิจารณ์ การมี ส่วนร่วม การรับฟังความคิดเห็นอย่างหลากหลาย พร้อมกับต้องชี้แจง ในทุกด้าน ทั้งที่เป็นไปได้ และไม่อาจเป็นไปได้ จนได้ผลสรุปร่วมกันในที่สุด ผู้ที่จะทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ต้องมี ความสามารถรอบด้าน มีภูมิปัญญา ความรู้ ทันเหตุการณ์ความเปลี่ยนแปลง ต่างๆ สามารถเข้าถึง ประชาชน กลุ่มคน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ต้องมีวิธีการสื่อสารที่มีคุณภาพ มีความ ทันสมัยใช้ได้กับทุกพื้นที่ทุกสถานการณ์

หลักการทรงงาน เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

พระองค์ทรงมุ่งเน้นเรื่องการพัฒนาคน ทรงตรัสว่า “ต้องระเบิดจากข้างใน” นั่น คือต้องสร้างความเข้มแข็งให้คนในชุมชนที่เราเข้าไปพัฒนา ให้มีสภาพพร้อมที่จะรับการ พัฒนา เสียก่อน มิใช่การนำความเจริญหรือบุคคลจากสังคมภายนอกเข้าไปหาชุมชนหมู่บ้านที่ยังไม่ทันได้ มีโอกาสเตรียมตัว

ทรงใช้หลัก “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” นั้น ก็ก่อนจะทำอะไร ต้องมีความเข้าใจ เสียก่อน เข้าใจภูมิประเทศ เข้าใจผู้คนในหลากหลายปัญหา ทั้งทางด้านกายภาพด้านจริตประเพณี และวัฒนธรรม เป็นต้น และระหว่างการดำเนินการนั้นจะต้องทำให้ผู้ที่เราจะไปทำงานกับเขาหรือ

ทำงาน ให้เขานั้น “เข้าใจ” เราด้วย เพราะถ้าเราเข้าใจเขาแต่ฝ่ายเดียว โดยที่เขาไม่เข้าใจเรา ประโยชน์คงจะไม่เกิดขึ้นตามที่เรามุ่งหวังไว้ “เข้าถึง” ก็เช่นกัน เมื่อรู้ปัญหาแล้ว เข้าใจแล้วก็ต้อง เข้าถึง เพื่อให้เข้าไปสู่การปฏิบัติให้ได้ และเมื่อเข้าถึงแล้ว จะต้องทำอะไรก็ตามให้เขาอยาก เข้าถึงเราด้วย

ดังนั้น จะเห็นว่าเป็นการสื่อสารสองทางทั้งไปและกลับ ถ้าสามารถทำสองประการ แรกได้สำเร็จ เรื่อง “การพัฒนา” จะ ลงเอยได้เป็นอย่างดี เพราะเมื่อต่างฝ่ายต่างเข้าใจกัน ต่างฝ่าย อยากรจะเข้าถึงกันแล้ว การพัฒนาจะเป็นการตกลงร่วมกันทั้งสองฝ่าย ทั้งผู้ให้และผู้รับ

3.2 ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักพิจารณาอยู่ 5 ส่วน (ปรการ ชลยุทธ, 2558, น. 4-8) ดังนี้

1) กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทยสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็น การมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและ วิกฤตเพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา

2) คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ทุก ระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

3) คำนิยาม ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะพร้อมๆ กัน ดังนี้

(1) ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

(2) ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะ เกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆอย่างรอบคอบ

(3) การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่ คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

4) เงื่อนไข การตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้นต้อง อาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

(1) เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆที่เกี่ยวข้อง อย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการ วางแผน และระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

(2) เงื่อนไขคุณธรรมที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

5) แนวทางปฏิบัติและผลที่คาดว่าจะได้รับจากการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืนพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐทั้งในการพัฒนาและการบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบและความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่างๆมาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี นักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีความสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และมีความรอบรู้ที่เหมาะสมดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม จากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

นโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ปี 2560 - 2562 ยังรักษาแนวทาง ที่ได้รับการยอมรับจากทุกฝ่ายอย่างต่อเนื่อง คือ การแก้ไขปัญหาโดยยึดหลักยุทธศาสตร์พระราชทาน "เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา" และ "ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง" โดยให้ความสำคัญกับการสร้างเอกภาพ และการบูรณาการของทุกหน่วยงานในการแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ การเพิ่มประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่รัฐที่ลงไปปฏิบัติงาน ในพื้นที่ การกำหนดให้กระบวนการพูดคุยเพื่อสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นวาระแห่งชาติ โดยให้ความสำคัญกับความต่อเนื่อง และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อที่จะทำให้การพูดคุยเป็นส่วนสำคัญในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ และให้ความสำคัญกับสังคมพหุวัฒนธรรมเฉพาะพื้นที่

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีการศึกษาบทบาทในหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ไว้ดังนี้

เพ็ญภัก จันโทริ (2540) ได้ทำการศึกษาโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ และบทบาทของศูนย์ อำนวยการการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็น ว่า สายการบังคับบัญชาที่ต้องผ่านแม่ทัพภาคที่ 4 และเห็นควรให้สายการบังคับบัญชาของศูนย์ อำนวยการการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ขึ้นอยู่กับนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีประจำสำนัก นายกรัฐมนตรี โดยผ่านงานทางสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ สำหรับประเด็นการยกฐานะ เป็นหน่วยงานถาวรหรือยุบหน่วยงานนั้น ส่วนใหญ่เห็นว่ายังไม่ควรยุบในขณะนี้ ควรดำเนินงานไป จนกว่าปัญหาต่างๆ จะคลี่คลายไปในทางที่ดีขึ้นมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ส่วนอำนาจหน้าที่ของ ศูนย์อำนวยการการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยภาพรวมในปัจจุบันพบว่า ศูนย์อำนวยการ บริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประสบปัญหาการประสานการดำเนินงานตลอดจนการยอมรับ ในอำนาจหน้าที่ของศูนย์อำนวยการการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ จากหน่วยงานต่างๆ เนื่องจากความแตกต่างในแนวทางการปฏิบัติและแนวนโยบายของแต่ละหน่วยงาน ตลอดจนความ ไม่ชัดเจนของอำนาจหน้าที่ที่ไม่มีกฎหมายรองรับทำให้เกิดข้อจำกัดในการปฏิบัติงานและเห็น ควรให้มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ออกมาเป็นกฎหมาย โดยมีข้าราชการการเมืองระดับ นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีเข้ามากำกับดูแลเพื่อให้เกิดการยอมรับ

สมเกียรติ ศรีประเสริฐ (2545) ได้ศึกษาบทบาทศูนย์อำนวยการการบริหารจังหวัดชายแดน ภาคใต้ในการแก้ปัญหาความมั่นคงจังหวัดชายแดนใต้ ผลการวิจัยพบว่า ผลการดำเนินงานของศูนย์ อำนวยการการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตลอดระยะเวลา 20 ปีที่ผ่านมา สามารถลดความ รุนแรงของปัญหาด้านความมั่นคงและปัญหาด้านสังคมจิตวิทยา คือ ความหวาดระแวงไม่เข้าใจกัน แต่ปัญหาด้านเศรษฐกิจในเรื่องของโครงสร้างพื้นฐานและการเพิ่มรายได้ ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านที่มีอาณาเขตติดต่อกับ 5 จังหวัดชายแดน ภาคใต้

นริศ เข้มขัน (2549) ได้ทำการศึกษา ความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่ต่อบทบาท ของทหารในการแก้ปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีศึกษาเขตพื้นที่ อำเภอ เมือง จังหวัดยะลา ผลการศึกษา พบว่า ความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่ต่อบทบาทของทหาร ในด้านการปฏิบัติการจิตวิทยาโดยประชาชนรู้สึกพอใจกับมาตรการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับ ประชาชนของทหารและรู้สึกปลอดภัยเมื่อมีทหารอยู่ในพื้นที่ ด้านการปรับปรุงสภาพแวดล้อมและ การช่วยเหลือประชาชน ด้านการปรับสภาพภูมิทัศน์และสิ่งแวดล้อมโดยประชาชนพอใจในเรื่อง ของงานซ่อมแซมบ้านพักคนจน ด้านการปฏิบัติการด้านการข่าว ประชาชนพร้อมที่จะให้เบาะแส การก่อความไม่สงบ ด้านการปราบปรามกองกำลังติดอาวุธหรือการปราบปรามโจร โดยประชาชน ส่วนใหญ่พอใจกับการถอดถอนแกนนำกลุ่มผู้ก่อการร้ายและพอใจกับการใช้กำลังในการเข้า

ปราบปรามการก่อความไม่สงบ และ ด้านการพิทักษ์ประชาชนและทรัพยากร ประชาชนรู้สึกไว้วางใจ ทหารที่อยู่ในพื้นที่และคิดว่าทหารที่มีอยู่นั้นเพียงพอสำหรับการดูแลและคุ้มครอง

อังสนา เจ๊ะโซ๊ะ (2555) ได้ทำการศึกษา บทบาทสำนักพัฒนาบุคลากรในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการศึกษา สำนักพัฒนาบุคลากรจะมีบทบาทและการดำเนินงานในเชิงรุก ที่สอดคล้อง สนับสนุน และเอื้อประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหาความมั่นคงจังหวัดชายแดนภาคใต้และเป็นรูปธรรม คือ บทบาทในการ “ติดอาวุธทางความคิด” ให้แก่กลไกรัฐที่มาปฏิบัติงานในภูมิภาค เพื่อป้องกันมิให้สร้างเงื่อนไขทางสังคม มีขวัญกำลังใจที่ดี ได้รับความไว้วางใจ เชื่อถือศรัทธาจากประชาชน และมีส่วนร่วมในการต่อสู้เพื่อเอาชนะการก่อความไม่สงบ และสามารถบูรณาการการปฏิบัติงานกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง บทบาทในการ “ปรับความคิดความเชื่อ” สร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่กลุ่มเป้าหมายต่างๆ ในประเด็น เชื้อชาติ คำสอนศาสนา ประวัติศาสตร์ สิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาค โอกาส ความเป็นธรรม บทบาทในการประชาสัมพันธ์ และปฏิบัติการจิตวิทยาสับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง การประมวลข้อมูลข่าวสาร รับทราบปัญหา ความต้องการของประชาชน และติดตาม ประเมินผล การดำเนินงานแก้ไขปัญหาความมั่นคง บทบาทในการพัฒนาสัมพันธ์และเป็นช่องทาง/เวทีในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ และบทบาทในการชี้้นำเป็นการสร้างเอกภาพทางความคิด วางแผนกลยุทธ์และบริหารจัดการ เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กร เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ใช้วิธีศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) แบบวิเคราะห์เชิงพรรณนา เพื่อศึกษาบทบาทของทหารสังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัยในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีรายละเอียดการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและประชากรกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การเลือกประชากรวิจัยและกลุ่มตัวอย่าง เพื่อศึกษาบทบาทของทหารในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ดำเนินการดังนี้

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ ทหารของกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ผู้ศึกษาเลือกวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ที่จะดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก ของทหารกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี จำนวน 10 คน ดังนี้

ผู้บังคับการกรมทหารราบที่ 153 กองพลทหารราบที่ 15	จำนวน 1 นาย
รองเสนาธิการ กองพลทหารราบที่ 15	จำนวน 1 นาย
ผู้บังคับกองพันทหารช่างที่ 15 กองพลทหารราบที่ 15	จำนวน 1 นาย
หัวหน้าฝ่ายยุทธการ กองพลทหารราบที่ 15	จำนวน 1 นาย
ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายกิจการพลเรือน กองพลทหารราบที่ 15	จำนวน 1 นาย
ผู้บังคับกองร้อย กองบังคับการ กองพลทหารราบที่ 15	จำนวน 1 นาย
ผู้บังคับกองร้อย ลาดตระเวนระยะไกล กองพลทหารราบที่ 15	จำนวน 1 นาย

นายทหารบำรุงความรู้ กองพลทหารราบที่ 15 จำนวน 1 นาย
 นายทหารส่งกำลังบำรุงฝ่ายพลาธิการ กองพลทหารราบที่ 15 จำนวน 1 นาย
 จ่ากองร้อย กองร้อยทหารสารวัตรที่ 2 กองพันทหารสารวัตรที่ 41 จำนวน 1 นาย

1.3 ประเภทข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษากำหนดให้ประเภทข้อมูลมีที่มาจาก 2 แหล่ง

1.3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นการศึกษาค้นคว้า พร้อมดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยตรงจากประชาชนกรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน ที่กำหนดไว้แล้ว

1.3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งเป็นการศึกษาค้นคว้า พร้อมทั้งจัดเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ แนวคิด ทฤษฎี บทความ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ตำราเอกสารต่างๆ ที่ปรากฏในห้องสมุดและหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับบทบาททหารในการแก้ปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อนำมาวิเคราะห์ประกอบการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ที่เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์สามารถแสดงความคิดเห็นในด้านปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ บทบาทของทหาร ข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

2.1 การสร้างเครื่องมือวิจัย

กำหนดกรอบแนวคิดโดยการศึกษาแนวคิดทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยและนำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาพร้อมทั้งได้ทำการปรับปรุงแก้ไข กรอบแนวคิดตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำ

2.2 ขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือ

2.2.1 สร้างแบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ
 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ ชศ ชื่อ สกุล อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง และภูมิลำเนา

ตอนที่ 2 คำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ตอนที่ 3 คำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของทหารสังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย ในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ประกอบด้วย บทบาทผู้ไกล่เกลี่ย บทบาทผู้พิทักษ์ บทบาทผู้ปกครอง

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะแนวทาง เกี่ยวกับบทบาทของทหารสังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย ในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

2.2.2 นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณา

2.2.3 ปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.2.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำไปใช้ในการรวบรวมข้อมูล เพื่อใช้ในการศึกษาตามแผนการวิจัย

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและจัดระบบข้อมูล

ผู้ศึกษาวิจัย เสนอวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและขอความร่วมมือจาก กองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี เพื่อสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน โดยมีขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ผู้ศึกษาวิจัย รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร บทความ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ ตำราวิชาการ และอื่นๆที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาประกอบการวิจัย

3.1.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัย ดำเนินการกำหนดรายชื่อทหารสังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี

3.1.2 จัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ ผู้ศึกษาวิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ผ่านประธานกรรมการประจำ สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ไปยังกลุ่มตัวอย่างพร้อมแบบสัมภาษณ์ไปยังกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษจำนวน 10 คน เพื่อขออนุญาตนัดหมายวันเวลาและสถานที่ที่จะเข้าทำการสัมภาษณ์ เพื่อสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างตามแบบสอบถาม

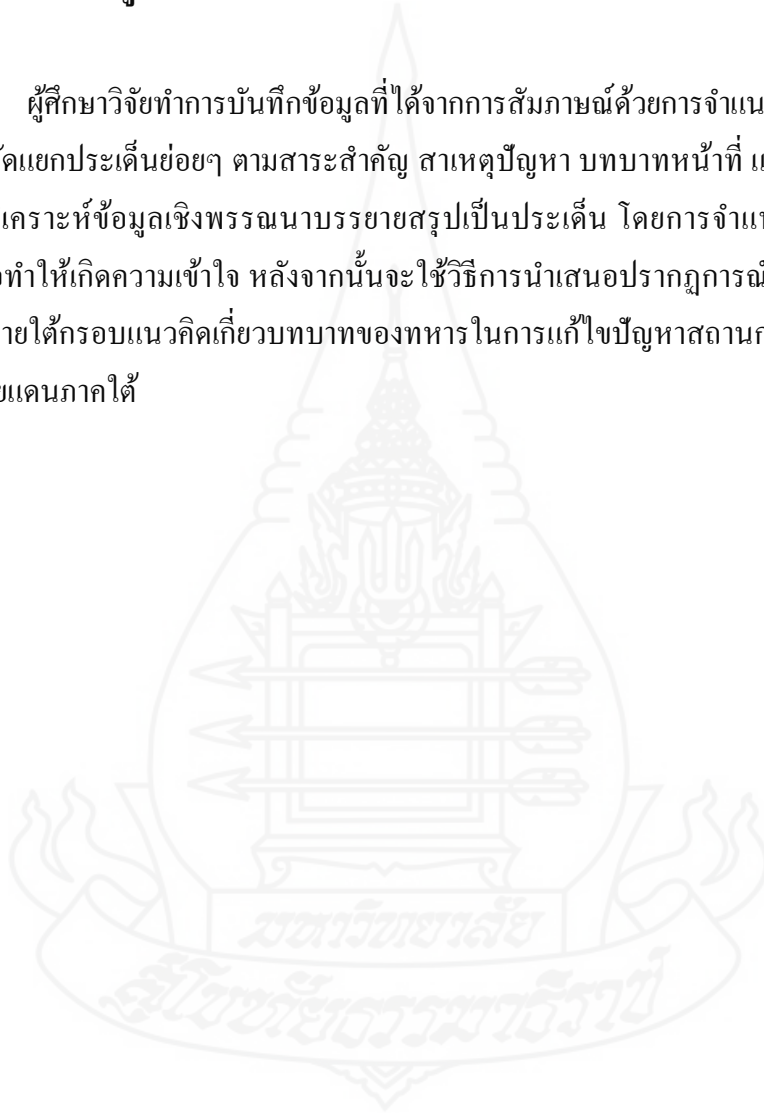
3.2 ดำเนินการเก็บข้อมูล

3.2.1 ทำการสัมภาษณ์กลุ่มที่ทำการศึกษวิจัยโดยใช้แบบสัมภาษณ์ โดยการถามตามหัวข้อและประเด็นที่ปรากฏในแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้ตอบตามความคิดเห็นที่แท้จริง

3.2.2 **บันทึกตามถ้อยคำของผู้ถูกสัมภาษณ์** ที่ได้แสดงความคิดเห็น ลงในแบบสัมภาษณ์ บันทึกเสียงการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมหลักฐานต่างๆ เช่น การสังเกต การถ่ายรูป เป็นต้น

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาวิจัยทำการบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ด้วยการจำแนกข้อมูลตามประเด็นหลักแล้วคัดแยกประเด็นย่อยๆ ตามสาระสำคัญ สาเหตุปัญหา บทบาทหน้าที่ และข้อเสนอแนะ ใช้หลักการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาบรรยายสรุปเป็นประเด็น โดยการจำแนกหมวดหมู่ให้เป็นระบบ เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจ หลังจากนั้นจะใช้วิธีการนำเสนอปรากฏการณ์หรือข้อมูล โดยการวิเคราะห์ภายใต้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของทหารในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง “บทบาทของทหารสังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย ในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษา ปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตั้งแต่ปี 2547 -2560 2) ศึกษาบทบาทของ ทหาร สังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย ในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความ ไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และ 3) เพื่อเสนอแนะแนวทาง ในบทบาทของทหาร สังกัดกองพล ทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย ในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัด ชายแดนภาคใต้

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ในการนำเสนอข้อมูลผู้ ศึกษาวิจัยได้แยกประเด็นหลักๆ ที่ได้จากการเก็บข้อมูล เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการรวบรวมและ วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ผลการการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างที่ทำการเก็บข้อมูล โดยทำการสัมภาษณ์ เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลจำนวน 10 คน ประกอบด้วย ผู้บังคับการกรมทหารราบที่ 153 กองพลทหารราบที่ 15 รองเสนาธิการ กอง พลทหารราบที่ 15 ผู้บังคับกองพันทหารช่างที่ 15 กองพลทหารราบที่ 15 หัวหน้าฝ่ายยุทธการ กอง พลทหารราบที่ 15 ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายกิจการพลเรือน กองพลทหารราบที่ 15 ผู้บังคับกองร้อย กอง บังคับการ กองพลทหารราบที่ 15 ผู้บังคับกองร้อย ลาดตระเวนระยะไกล กองพลทหารราบที่ 15 นายทหารบำรุงความรู้ กองพลทหารราบที่ 15 นายทหารส่งกำลังบำรุงฝ่ายพลาธิการ กองพลทหาร ราบที่ 15 และจ่ากองร้อย กองร้อยทหารสารวัตรที่ 2 กองพันทหารสารวัตรที่ 41 ในนำเสนอข้อมูลผู้ ศึกษาวิจัยได้แยกประเด็นหลักๆ ที่ได้จากการสัมภาษณ์ออกเป็น 4 ตอน เพื่อให้เกิดความชัดเจนใน การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย ยศ-ชื่อ-สกุล อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ภูมิลำเนา

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของทหารสังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย ในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย บทบาทผู้ใกล้ชิด บทบาทผู้พิทักษ์ บทบาทผู้ปกครอง

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะแนวทาง เกี่ยวกับบทบาทของทหาร สังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัยในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ลำดับ	ข้อมูลทั่วไป
1. พันเอกทะเบียน เมืองพระฝาง	รับข้าราชการทหาร อายุ 55 ปี ศาสนา พุทธ ระดับการศึกษา ปริญญาโท ตำแหน่ง ผู้บังคับการกรม ทหารราบที่ 153 ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง 18 ปี ภูมิลำเนา จ.ลพบุรี
2. พันเอก พรชัย นิมิต์สนศิริ	รับข้าราชการทหาร อายุ 43 ปี ศาสนา พุทธ ระดับการศึกษา ปริญญาตรี ตำแหน่ง รองเสนาธิการ กองพลทหารราบที่ 15 ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง 12 ปี ภูมิลำเนา อ.เมือง จ.นครปฐม
3. พันโทวิสุทธิ นวลละออง	รับข้าราชการทหาร อายุ 37 ปี ศาสนา พุทธ ระดับการศึกษา ปริญญาโท ตำแหน่ง ผู้บังคับกองพันทหารช่าง กองพลทหารราบที่ 15 ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง 8 ปี ภูมิลำเนา จ.สงขลา
4. พันโทภาคภูมิ จันทร์ักษ์	รับข้าราชการทหาร อายุ 37 ปี ศาสนา พุทธ ระดับการศึกษา ปริญญาตรี ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายยุทธการกองพลทหารราบที่ 15 ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง 6 ปี ภูมิลำเนา จ.สงขลา

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลำดับ	ข้อมูลทั่วไป
5. พันตรีภทรธร ภคะเลิศพงศา	รับข้าราชการทหาร อายุ 36 ปี ศาสนา พุทธ ระดับการศึกษา ปริญญาตรี ตำแหน่ง ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายกิจการพลเรือน กองพลทหารราบที่ 15 ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง 7 ปี ภูมิลำเนา จ.สุราษฎร์ธานี
6. ร้อยเอกโยธี ยังกำ	รับข้าราชการทหาร อายุ 48 ปี ศาสนาพุทธ ระดับการศึกษา ปริญญาตรี ตำแหน่ง ผู้บังคับกองร้อยกองบังคับการกองพลทหารราบที่ 15 ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง 6 ปี ภูมิลำเนา จ.สุราษฎร์ธานี
7. ร้อยเอกสุกฤษฎ์ กาญจนตลอด	รับข้าราชการทหาร อายุ 32 ปี ศาสนา อิสลาม ระดับการศึกษา ปริญญาตรี ตำแหน่ง ผู้บังคับกองร้อยลาดตระเวนระยะไกล กองพลทหารราบที่ 15 ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง 5 ปี ภูมิลำเนา จ.นครศรีธรรมราช
8. ร้อยโทบรรจง ชุ่นกลาง	รับข้าราชการทหาร อายุ 44 ปี ศาสนา พุทธ ระดับการศึกษา ปริญญาตรี ตำแหน่ง นายทหารบำรุงความรู้กองพลทหารราบที่ 15 ภูมิลำเนาระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง 3 ปี อ.เมือง จ.สระบุรี
9. ร้อยโทพิรพัฒน์ วงศ์อิน	รับข้าราชการทหาร อายุ 44 ปี ศาสนา พุทธ ระดับการศึกษา ปริญญาตรี ตำแหน่ง นายทหารส่งกำลังบำรุงฝ่ายพลาธิการกองพลทหารราบที่ 15 ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง 4 ปี ภูมิลำเนา จ.ปัตตานี
10. จำสับเอกทะนงศักดิ์ โสภา	รับข้าราชการทหาร อายุ 35 ปี ศาสนา พุทธ ระดับการศึกษา ปริญญาตรี ตำแหน่ง จำกองร้อย กองร้อยทหารสารวัตรที่ 2 กองพันทหารสารวัตรที่ 41 ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง 3 ปี ภูมิลำเนา จ.บุรีรัมย์

จากกลุ่มตัวอย่างผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 10 คน นั้นประกอบด้วย ผู้บังคับการกรมทหารราบที่ 153 กองพลทหารราบที่ 15 รองเสนาธิการ กองพลทหารราบที่ 15 ผู้บังคับกองพันทหารช่างที่ 15 กองพลทหารราบที่ 15 หัวหน้าฝ่ายยุทธการ กองพลทหารราบที่ 15 ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายกิจการ

พลเรือน กองพลทหารราบที่ 15 ผู้บังคับกองร้อย กองบังคับการ กองพลทหารราบที่ 15 ผู้บังคับกองร้อย ลาดตระเวนระยะไกล กองพลทหารราบที่ 15 นายทหารบำรุงความรู้ กองพลทหารราบที่ 15 นายทหารส่งกำลังบำรุงฝ่ายพลาธิการ กองพลทหารราบที่ 15 และจ่ากองร้อย กองร้อยทหารสารวัตรที่ 2 กองพันทหารสารวัตรที่ 41 ซึ่งมีบทบาทโดยตรงในการแก้ปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนใต้ โดยแต่ละคนนั้นมีความแตกต่างกันในพื้นฐานส่วนตัวตำแหน่งหน้าที่ การงาน จะทำให้ได้รับข้อมูลในมุมมองความคิดเห็นที่แตกต่างกันหลายๆ มุมมอง ตามแนวคิดของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จากความคิดเห็นของทหาร สังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์ถึงสาเหตุสำคัญของปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ สามารถแบ่งสาเหตุที่สำคัญของปัญหาของผู้ให้ข้อมูลได้ดังนี้

2.1 ด้านการเมือง ซึ่งเกิดจากปัญหาทางการเมืองไทยที่ยังไม่มีเอกภาพความมั่นคง เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองบ่อย กลุ่มแกนนำ และ องค์กรที่มีส่วนได้เสียกับการปกครองแบบเดิม โดยตรง ยังคงมีความเคลื่อนไหวพยายามและแสวงหาหนทางเพื่อตอกย้ำให้ประชากรไทยมุสลิมใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังคงมีความรู้สึกนึกคิดว่าตนเองไม่ใช่ประชากรของประเทศไทย รวมถึงการเสียผลประโยชน์ อำนาจของกลุ่มบุคคลทางการเมืองการปกครอง กลุ่มบุคคลเหล่านี้ จึงมีความคิดที่จะต้องต่อสู้เพื่อให้ได้กลับมาใช้อำนาจและได้รับผลประโยชน์อีกดังเดิม การต่อสู้มีความมุ่งหมายที่จะมีการแบ่งแยกดินแดน เพื่อที่จะได้ปกครองตนเองโดยใช้การสู้รบแบบสงครามประชาชน เพื่อจะให้สังคมภายนอกประเทศยอมรับเห็นชอบในการต่อสู้และกำเนิดเป็นรัฐ ความเข้าใจของประชาชนในพื้นที่ ที่ได้รับการปลูกฝังมานานว่า ในพื้นที่นี้เดิมเป็นรัฐปัตตานี แล้วสยามเข้ามารุกรานและยึดครอง แกนนำได้ปลุกกระดมเพื่อทวงคืนความเป็นรัฐปัตตานี โดยการบิดเบือนหลักคำสอนศาสนาอิสลามให้ประชาชนเข้าใจผิดและเข้าร่วมกระบวนการแบ่งแยกดินแดน

2.2 ด้านการศึกษา ระบบการศึกษาของประชาชนที่คงเน้นในเรื่องการศึกษาทางศาสนาเป็นหลัก ขาดการพัฒนาทางการศึกษาสายสามัญ จึงทำให้เกิดช่องว่างจนนำไปสู่การบิดเบือนหลักคำสอนศาสนา และถูกชักจูงหรือโน้มน้าวเข้าเป็นกลุ่มบุคคลหรือแนวร่วมได้ง่าย ซึ่ง

การให้ความรู้ในด้านระบบการศึกษาที่ล้ำสมัยในอดีตไม่สร้างความเป็นมาตรฐานของระบบการศึกษา ทำให้เกิดการปล่อยปะละเลย ส่งผลให้โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาในพื้นที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น สร้างการบ่มเพาะในทางที่ผิด

2.3 กลุ่มอิทธิพลท้องถิ่นและธุรกิจผิดกฎหมาย เนื่องจากปัจจุบันได้มีปัญหายกยุดคุกคามจากกลุ่มผู้มีอิทธิพล กลุ่มธุรกิจผิดกฎหมาย กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียกับการปกครองที่เคยมีอยู่เดิมได้ใช้ศักยภาพที่มีอยู่เข้าไปเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ธุรกิจผิดกฎหมายในพื้นที่หลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นยาเสพติด ผู้มีอิทธิพล น้ำมันเถื่อน สิ่งผิดกฎหมายต่างๆ

2.4 ด้านสังคมและวัฒนธรรม เกิดจากสังคมและวัฒนธรรมการนับถือศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ถูกกำหนดโดยนโยบายต่างๆ ของรัฐที่พยายามสร้างความเป็นไทยแก่สังคมจังหวัดชายแดนภาคใต้ แต่รัฐและสังคมไทยยังขาดความรู้ความเข้าใจในการยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม ชาวมาลายูมุสลิมไม่ยอมรับการอยู่ร่วมกันอย่างสังคมพหุวัฒนธรรม มีการขับเคลื่อนการต่อสู้ด้วยการบิดเบือนหลัก คำสอนทางศาสนาอิสลาม

2.5 ด้านกระบวนการยุติธรรม ในอดีตมีประเด็นที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของข้าราชการและกระบวนการตามกฎหมายที่ไม่มีความเป็นธรรมต่อประชาชนในพื้นที่ ซึ่งเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐบางกลุ่มบางองค์กรและบางคน ที่ไม่ให้เป็นธรรมในการปกครองประชาชน มีกระบวนการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เข้มแข็งจริงจัง หรือมีข้อกฎหมายปกครองที่ยังไม่สอดคล้องกับสังคม ประเพณีในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของทหารสังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัยในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

3.1 บทบาทผู้ใกล้ชิด

3.1.1 ปฏิบัติตามพระราชกำหนด ในการถอดถอนแกนนำของกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่โดยดำเนินการตามโครงการพาคนกลับบ้านตามนโยบายกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า หากเกิดเหตุรุนแรงในพื้นที่จะเชิญตัวแกนนำผู้ก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่เข้าร่วมโครงการพาคนกลับบ้าน เพื่อดำเนินการพูดคุยปรับเปลี่ยนความคิด เปลี่ยนทัศนคติ หลังจากจบโครงการก็มีการเฝ้าติดตามพฤติกรรม เพื่อความมั่นใจว่าแกนนำดังกล่าวจะไม่หวนกลับไปร่วมมือกับขบวนการอีก หลังจากนั้นจึงดำเนินการถอดถอนหมายพระราชกำหนด และเมื่อเกิดเหตุการณ์

หรือมีการเชิญตัว ในทุกๆ ครั้ง ผู้บังคับบัญชาของหน่วย จะเข้าไปพบปะเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจต่อผู้ที่ได้รับผลกระทบทุกครั้ง พร้อมทั้งให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ได้รับผลกระทบตามความเหมาะสม

3.1.2 ดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และหมายคดีความมั่นคง ซึ่งเกี่ยวข้องกับการก่อเหตุความรุนแรงในพื้นที่ ให้ออกมารายงานตัวเพื่อต่อสู้อคดี ปัจจุบันใช้หลักการพบปะและเจรจากับ ครอบครัว กลุ่มเครือญาติ โดยให้เครือญาติเป็นผู้ไปชี้แจงให้กลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรง ออกมามอบตัวและต่อสู้อคดี ตามกระบวนการยุติธรรม ตลอดจนให้การช่วยเหลือญาติของกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรง ที่มีความเดือดร้อน ให้การส่งเสริมการประกอบอาชีพ และการใช้ชีวิต หลังจากคดีถึงที่สุด มีการยกตัวอย่าง การใช้ชีวิตของผู้ที่ยอมออกมารายงานตัวและต่อสู้อคดี จนคดีถึงที่สุดว่า กลุ่มบุคคลดังกล่าว สามารถกลับไปใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข เพื่อเป็นการโน้มน้าวให้กลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงออกมารายงานตัว

3.1.3 ดำเนินการชี้แจงปัญหาและข้อข้องใจในประเด็นปัญหาต่างๆ ของทางราชการให้ประชาชนในพื้นที่ทราบ ด้วยเครื่องมือสื่อสารต่างๆ และการประชาสัมพันธ์ผ่านเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านกิจการพลเรือนในพื้นที่ ซึ่งอยู่ใกล้ชิดกับประชาชนโดยตรง ให้ชุดปฏิบัติการกิจการพลเรือนในพื้นที่เข้าไปพบปะ พูดคุย ชี้แจง ประเด็นปัญหาข้อข้องใจ ต่างๆ โดยการนัดประชุมประชาชนในหมู่บ้าน ซึ่งมีการเชิญ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โต๊ะอิหม่าม บิหลั่น และคอเด็บเข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้ข่าวสารทุกครั้ง รวมทั้งในโอกาสที่กองพลทหารราบที่ 15 ได้รับเชิญจากหน่วยงานราชการ องค์กรเอกชน และประชาชนในพื้นที่ เพื่อร่วมกิจกรรมงานต่างๆ ได้ถือโอกาสชี้แจงทำความเข้าใจกับประชาชนที่ไปร่วมกิจกรรมด้วย

3.2 บทบาทผู้พิทักษ์

3.2.1 การพิทักษ์ ประชาชนและทรัพยากร มีการจัดสรรกำลังพลและมาตรการในการรักษาความปลอดภัย สำหรับกำลังพลของกองพลทหารราบที่ 15 ซึ่งอยู่ในส่วนที่ปฏิบัติงานในที่ตั้งปกติ จะปฏิบัติภารกิจทางทหารตามนโยบายของกองทัพบก และรัฐบาล ซึ่งเป็นการเตรียมกำลังความพร้อมรบ โดยการจัดให้มีการฝึกตามหน้าที่ การลาดตระเวน ในส่วนของกำลังพลที่ให้การสนับสนุนกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ได้ปฏิบัติภารกิจในพื้นที่รับผิดชอบ โดยได้ควบคุมพื้นที่ให้เกิดความสงบเรียบร้อย ในการลาดตระเวนเส้นทาง ทั้งโดยรถยนต์ และการเดินเท้า ตามเส้นทางถนนสายหลักและเส้นทางในภูมิภาค ทั้งในเวลากลางวันและกลางคืน รวมทั้งการตั้งด่านตรวจ ตั้งจุดตรวจ แบบถาวร แบบชั่วคราว ในพื้นที่ประจำและในพื้นที่ไม่ประจำ การจัดชุดรักษาความปลอดภัยสถานที่ราชการ การติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรง ในพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อจำกัดเสรีในการปฏิบัติของกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรง และสร้างความมั่นใจให้กับประชาชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีการบูรณาการกำลัง 3 ฝ่ายในพื้นที่

โดยมีกำลังของเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร เจ้าหน้าที่ตำรวจ และกำลังภาคประชาชน รวมทั้งให้การสนับสนุนกำลังพลในการฝึก อบรมให้กับกำลังประจำถิ่น กำลังภาคประชาชน เช่น กำลังอาสาสมัครรักษาดินแดน ชูรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน อาสาสมัครรักษาป้องกันภัยหมู่บ้าน เป็นต้น เพื่อให้กำลังดังกล่าว มีขีดความสามารถในการป้องกันตนเอง และเกิดความมั่นใจรู้สึกความปลอดภัยในพื้นที่ของตน รวมทั้งดำเนินการจัดกำลังเข้าไปพบปะพัฒนาสัมพันธ์กับประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบ มีการประชุมร่วมกับส่วนราชการกำหนดมาตรการ แนวทางร่วมกันในการรักษาความปลอดภัยหรือดูแลความเป็นอยู่ของประชาชน จัดทำแผนเผชิญเหตุพร้อมทั้งซักซ้อมแผนเผชิญเหตุร่วมกับหน่วยงานราชการและประชาชนในพื้นที่ มีการปฏิบัติในลักษณะการสุ่มตรวจตามเส้นทางในพื้นที่รับผิดชอบ

3.2.2 การปรับปรุงสภาพแวดล้อมและการช่วยเหลือประชาชน กองพลทหารราบที่ 15 มีกองพันเสนารักษ์ กรมสนับสนุน กองพลทหารราบที่ 15 ซึ่งมีการกิจในการรักษาพยาบาลให้กับประชาชนในพื้นที่ตามภารกิจของหน่วย เกี่ยวกับการรักษาพยาบาลประชาชนในพื้นที่โดยตรง การดูแลรักษาโรคพื้นฐานทั่วไป พร้อมกับการนำส่งผู้ป่วย เข้ารักษาฟื้นฟูบำบัด ณ สถานพยาบาลในพื้นที่ มีโครงการหมอเดินเท้า เข้าให้บริการทางการแพทย์แก่ประชาชนในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ และในกรณีเกิดภัยพิบัติ เช่น น้ำท่วมก็จะมีชุดแพทย์เข้าให้บริการทางการแพทย์ พร้อมแจกจ่ายยา ตลอดจนให้คำแนะนำในการป้องกันโรคที่จะระบาดในช่วงต่างๆ และให้การช่วยเหลือในการบรรเทาสาธารณภัย โดยการเข้าดำเนินการในการแก้ไข เพื่อบรรเทาสาธารณภัยให้กับประชาชนโอกาสแรก หากเกินขีดความสามารถของหน่วย จะขอรับการสนับสนุนจากหน่วยข้างเคียงและหน่วยเหนือตามลำดับ จากสถานการณ์การเกิดภัยตามธรรมชาติ เช่น การเกิดอุทกภัยแล้ง และอัคคีภัย ชุดเตรียมพร้อมบรรเทา สาธารณภัยประจำหน่วยของแต่ละพื้นที่จะนำกำลังพลพร้อมด้วยยุทโธปกรณ์เข้าไปให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัย ร่วมกับหน่วยงานของรัฐและเอกชน สามารถเข้าไปดำเนินการแก้ไขภัยพิบัติต่างๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ได้อย่างรวดเร็ว รวมทั้งให้การช่วยเหลือประชาชนในการซ่อมแซมอาคาร บ้านพัก ที่อยู่อาศัยของผู้มีฐานะยากจน และผู้ประสบอุทกภัย วาตภัย และภัยพิบัติต่างๆ อย่างต่อเนื่อง

3.3 บทบาทผู้ปกครอง

3.3.1 การปกครองตามนโยบายของรัฐบาล ตั้งแต่ 22 พฤษภาคม 2557 หลังจากเกิดรัฐประหาร โดยมี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งถือว่าเป็นการปกครองโดยรัฐบาลทหาร ในกรณีนี้ กองพลทหารราบที่ 15 ได้ดำเนินการตามกรอบนโยบายของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ซึ่งรับนโยบายและสั่งการโดยตรงจากรัฐบาลทหารในการแก้ไขปัญหาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

3.3.2 การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับทุกฝ่ายในสังคม กองพลทหารราบที่ 15 ได้จัด “โครงการจิบน้ำชายามเช้า” โดยการเชิญส่วนราชการ นักธุรกิจเอกชน นักการเมืองท้องถิ่น/ท้องถิ่น ผู้นำศาสนา ผู้นำตามธรรมชาติ มาร่วมกิจกรรมพูดคุยสนทนา เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างหน่วยงานราชการ เอกชน และประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งมีการเข้าไปชี้แจง พูดคุย และเชิญชวนประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ภายในหน่วย และจัดกิจกรรมร่วมกับหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชน เพื่อสร้างความสัมพันธ์และความเชื่อมั่นให้กับประชาชนในการดำรงชีวิตอยู่ในพื้นที่ได้อย่างปกติสุข โดยได้มีประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ ผ่านเครื่องมือสื่อสารที่มีอยู่ให้กับประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทาง ในบทบาทของทหาร สังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย ในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลข้อเสนอแนะแนวทาง ในบทบาทของทหารสังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย ในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ สามารถแบ่งข้อเสนอแนะแนวทาง ในบทบาทของทหาร ได้ดังนี้

4.1 บทบาทผู้ใกล้ชิด

4.1.1 หน่วยงานทหารจะต้องเข้าไปปฏิบัติภารกิจติดกับประชาชนในพื้นที่ ให้ใกล้ชิดและต่อเนื่อง ทุกหลังคาเรือนในหมู่บ้านจะต้องมีทหารเข้าไปพบปะพูดคุยเสมือนเพื่อนบ้าน เมื่อประชาชนมีความใกล้ชิดกับทหาร และรู้สึกมีความปลอดภัยแล้ว การให้ข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงก็มีมากขึ้น นำไปสู่การปฏิบัติภารกิจต่อเป้าหมายได้ชัดเจนขึ้น

4.1.2 การพูดคุยเจรจาเพื่อสันติสุขในการแก้ไขปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ผ่านมามากคณะผู้พูดคุยเจรจาได้ให้ความสำคัญกับตัวแทนของกลุ่มต่างๆ เช่น กลุ่ม BERSATU กลุ่มพูโล กลุ่ม BIPP กลุ่ม BRN Congress และกลุ่มมูจาฮิดีนปัตตานี (GMP) ปรากฏว่า ผลการเจรจาไม่มีความคืบหน้า อาจเป็นเพราะมีข้อจำกัดบางประการที่ฝ่ายไทยไม่อาจยอมรับได้ ประกอบกับยังไม่อาจพิสูจน์ได้ว่าตัวแทนกลุ่มผู้มีความคิดเห็นต่างจากรัฐ เป็นผู้ที่มิบทบาทอย่างแท้จริงในการควบคุมสั่งการกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เห็นควรเชิญ นักการเมืองระดับชาติ ระดับท้องถิ่น ผู้นำทางศาสนา ในการเข้าร่วมพูดคุยเจรจาเพื่อสันติสุข เนื่องจากกลุ่มบุคคลดังกล่าวอยู่ในพื้นที่จริง ย่อมมีความรู้ความเข้าใจถึงประเด็นปัญหาที่แท้จริงในพื้นที่ ในการนี้เพื่อให้รัฐได้รับทราบ

ข้อมูลประเด็นปัญหาข้อเท็จจริง ในพื้นที่ที่ถูกต้อง เพื่อนำข้อมูลดังกล่าว ไปวิเคราะห์วางแผนในการ แก้ไขปัญหาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้ตรงประเด็นต่อไป

4.2 บทบาทผู้พิทักษ์

4.2.1 หน่วยทหารในพื้นที่จะต้องมีมาตรการในการรักษาความปลอดภัย ให้กับผู้ให้ข้อมูลข่าวสาร เช่น การให้ข้าราชการและประชาชนในพื้นที่เป็นแหล่งข่าวให้กับหน่วยทหาร ทหารจะต้องหลีกเลี่ยงการเข้าไปพบปะโดยตรงกับแหล่งข่าว โดยใช้หลักการ รายงานข่าวในทางลับ เพื่อสร้างความปลอดภัยกับผู้ให้ข้อมูลข่าวสาร

4.2.2 ทหารจะต้องสร้างความปลอดภัยให้กับประชาชน โดยการแยกกลุ่มผู้ก่อเหตุ รุนแรงออกจากประชาชนทั่วไป เพื่อป้องกันกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงใช้ประชาชนผู้บริสุทธิ์เป็น เครื่องมือ และใช้พื้นที่ในการก่อเหตุ ตลอดจนการใช้ทรัพยากรต่างๆ ในพื้นที่ ที่เป็นปัจจัยสนับสนุน ในการสร้างสถานการณ์ความรุนแรง โดยการเพิ่มมาตรการในการตั้งจุดตรวจ ด้านตรวจถาวร ประจำพื้นที่ เจ้าหน้าที่ระดับผู้ปฏิบัติจะต้องเข้าใจวัตถุประสงค์ของการตั้งด่านตรวจถาวรให้ มากกว่านี้ เพราะการตั้งด่านตรวจถาวรในพื้นที่ไม่ได้มุ่งหวังเพื่อการปราบปราม แต่เป็นการจำกัด เสรี แยกกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงออกจากกลุ่มประชาชนทั่วไป เพื่อนำไปสู่การดำเนินการต่อกลุ่มบุคคล เป้าหมายได้สะดวกและตรงประเด็น เมื่อประชาชนรู้สึกมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ประชาชนก็พร้อมที่จะมาอยู่ข้างรัฐ และให้ข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อรัฐมากขึ้น

4.3 บทบาทผู้ปกครอง

4.3.1 การนำแนวคิดตามพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดช ไปใช้ให้เกิดเป็นรูปธรรม โดยให้ ทหาร นำพระราชดำรัส ดังกล่าว ไปสู่การปฏิบัติ โดยให้เข้าใจถึงจารีตประเพณี วัฒนธรรม ภาษา ศาสนา ประวัติศาสตร์ ของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยการเข้าถึง ประชาชน ในเรื่องของปัญหา การเป็นอยู่ ความรู้สึก และการเข้าไปพัฒนา ในด้านการศึกษา อาชีพ ศาสนา ให้เป็นที่ยอมรับของประชาชนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเป็นผู้ให้คำแนะนำ เป็นพี่เลี้ยง คอยให้กำลังใจ ขับเคลื่อน นโยบาย ตลอดจนการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่พระองค์ได้ทรงดำรัสไว้ แนะนำให้ประชาชนในพื้นที่ และหน่วยงานราชการได้เข้าใจ

4.3.2 ทหารต้องเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้ประชาชนรัก และศรัทธาต่อตัวทหาร และจะต้องวางตัวเป็นกลาง ยึดถือนโยบายของผู้บังคับบัญชาอย่างเคร่งครัด และที่สำคัญจะต้องไม่สร้างเงื่อนไขความขัดแย้งใดๆ เพิ่มขึ้นมาอีก เช่น เรื่องชู้สาว เรื่องการกีดกัน ทางศาสนา เนื่องจากปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นสงครามประชาชน

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของทหารสังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัยในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้” ผู้ศึกษาจะนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลในประเด็นสำคัญมานำเสนอโดยจำแนกออกเป็น 3 ส่วน สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตั้งแต่ ปี 2547-2560
- 2) เพื่อศึกษาบทบาทของทหาร สังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย ในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
- 3) เพื่อเสนอแนะแนวทาง ในบทบาทของทหาร สังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย ในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

1.2 วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยแนวทางการสัมภาษณ์ทั้งหมดจะเป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์สามารถแสดงความคิดเห็นในด้านปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ บทบาทของทหาร และเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จากประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน ประกอบด้วย

1. พันเอก ทะเบียน เมืองพระฝาง ตำแหน่ง ผู้บังคับการกรม ทหารราบที่ 153
2. พันเอก พรชัย นิมิตฺสนศิริ ตำแหน่ง รองเสนาธิการ กองพลทหารราบที่ 15
3. พันโท ภาคภูมิ จันทรักษ์ ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายยุทธการ กองพลทหารราบที่ 15
4. พันโท วิสุทธิ์ นวลละออง ตำแหน่ง ผู้บังคับกองพันทหารช่าง ที่ 15

5. พันตรี ภัทรธร ภคละเลิศพงศา ตำแหน่ง ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายกิจการพลเรือน กองพลทหารราบที่ 15

6. ร้อยเอก โยธี ยิ่งคำ ตำแหน่ง ผู้บังคับกองร้อย กองบังคับการ กองพลทหารราบที่ 15

7. ร้อยเอก สุกฤษฎ์ กาญจนคลอด ตำแหน่ง ผู้บังคับกองร้อย ลาดตระเวนระยะไกล กองพลทหารราบที่ 15

8. ร้อยโท บรรจง ชุ่นกลาง ตำแหน่ง นายทหารบำรุงความรู้ กองพลทหารราบที่ 15

9. ร้อยโท พีรพัฒน์ วงศ์อิน ตำแหน่ง นายทหารส่งกำลังบำรุงฝ่ายพลาธิการ กองพลทหารราบที่ 15

10. จำสับเอก ทนงศักดิ์ โสภา ตำแหน่ง จำกองร้อย กองร้อยทหารสารวัตรสนามที่ 2 กองพันทหารสารวัตร 41

รวมทั้งหมดจำนวน 10 คน ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งเป็นการศึกษาค้นคว้า พร้อมทั้งการจัดเก็บข้อมูลต่างๆ แนวคิด ทฤษฎี บทความ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ตำราเอกสารต่างๆที่ปรากฏในห้องสมุดและหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับบทบาทข้าราชการทหารในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล เนื่องจากการวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพการวิเคราะห์ข้อมูลจึงใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method)

1.3 ผลการวิจัย

จากการดำเนินการตามขั้นตอนในการวิจัย เรื่อง บทบาทของทหารในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีการรวบรวมข้อมูลด้านเอกสารและการสัมภาษณ์ตลอดจนการนำข้อมูลมาจัดลำดับการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อสรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

1.3.1 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1) ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 10 คน เป็นทหารสังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย โดยกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมโดยตรงในการปฏิบัติหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งทหารแต่ละนายมีความแตกต่างกันในพื้นฐานส่วนตัว และหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนั้นในการสัมภาษณ์จะทำให้ได้รับข้อมูลในมุมมองที่แตกต่างกันหลายๆด้าน ตามแนวคิดของผู้ให้สัมภาษณ์

2) สาเหตุปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์ถึงสาเหตุสำคัญของปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ นั้น พบว่า มาจากสาเหตุด้านการเมืองที่ยังไม่มีเอกภาพความมั่นคง ด้านการศึกษาที่เน้นการศึกษาทางศาสนาเป็นหลัก กลุ่มอิทธิพลท้องถิ่นและธุรกิจผิดกฎหมาย ด้านสังคมและวัฒนธรรมที่ไม่ยอมรับการอยู่ร่วมกันอย่างสังคมพหุวัฒนธรรม และด้านกระบวนการยุติธรรมที่มีการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เข้มแข็งจริงจัง ซึ่งสาเหตุปัญหาเหล่านี้ก่อให้เกิดเหตุการณ์ความรุนแรงจากอดีตมาจนถึงปัจจุบัน

1.3.2 บทบาทของทหารสังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัยในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนี้

1) บทบาทผู้ไกล่เกลี่ย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลบทบาททหารผู้ไกล่เกลี่ย พบว่า ทหารสังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย ได้ปฏิบัติตามพระราชกำหนด และดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในการถอดถอนแกนนำของกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่ โดยดำเนินการตามโครงการพาคนกลับบ้านตามนโยบายของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า เพื่อดำเนินการพูดคุยปรับเปลี่ยนความคิด ปรับเปลี่ยนทัศนคติ และดำเนินการชี้แจงปัญหาและข้อข้องใจในประเด็นปัญหาต่างๆของทางราชการให้ประชาชนในพื้นที่ทราบ โดยการเข้าร่วมทำกิจกรรมกับหน่วยงานต่างๆ ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา และประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้ทุกฝ่ายมีความเข้าใจตรงกันลดปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่ ตลอดจนเป็นการการช่วยผู้มีความเห็นต่างที่ก่อเหตุรุนแรงหันกลับมาสู่แนวทางการต่อสู้แบบสันติวิธี สามารถกลับไปใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุขตาม ดังนั้น การทำบทบาทผู้ไกล่เกลี่ยของทหาร จะทำให้ประชาชนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความเข้าใจในปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น และได้รับการช่วยเหลือตามกฎหมายจากหน่วยงานของรัฐ นำไปสู่การเสริมสร้างเครือข่ายมวลชน ในการต่อต้านกับขบวนการก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่งผลให้การก่อเหตุรุนแรงใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้คลี่คลายลง

2) บทบาทผู้พิทักษ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลบทบาททหารผู้พิทักษ์ พบว่า การพิทักษ์ประชาชนและทรัพยากร โดยมีการจัดสรรกำลังพลและมาตรการในการรักษาความปลอดภัยในพื้นที่รวมทั้งให้การสนับสนุนกำลังพลในการฝึก อบรมให้กับกำลังประจำถิ่น กำลังภาคประชาชน และมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมและการช่วยเหลือประชาชน โดยมีการฝึกในการรักษาพยาบาลให้กับประชาชนในพื้นที่ตามภารกิจของหน่วย ให้การช่วยเหลือในการบรรเทาสาธารณภัย ให้การช่วยเหลือประชาชนในการซ่อมแซมอาคาร บ้านพัก ที่อยู่อาศัยของผู้มีฐานะยากจน เพื่อเป็นการลด

และขจัดเงื่อนไขปัญหาที่จะเป็นสาเหตุให้ฝ่ายผู้ก่อเหตุรุนแรงนำไปแสวงประโยชน์ และปลุกระดม ยุยง ปลุกปั่นแนวร่วมและประชาชนได้ ดังนั้น การทำบทบาทผู้พิทักษ์ของทหาร ทำให้ประชาชน รู้สึกปลอดภัยและไว้วางใจในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ ส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่ได้เข้ามา มีส่วนร่วมในแก้ไขปัญหาคือการก่อเหตุรุนแรงพื้นที่มากขึ้น

3) บทบาทผู้ปกครอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลบทบาททหารผู้ปกครอง พบว่า การทำบทบาท ผู้ปกครองของทหารนั้นเป็นปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล โดยมี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็น นายกรัฐมนตรี ซึ่งถือว่าเป็นการปกครองโดยรัฐบาลทหาร ในกรณีนี้ กองพลทหารราบที่ 15 ได้ ดำเนินการตามกรอบนโยบายของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ซึ่งรับ นโยบายและสั่งการโดยตรงจากรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับทุกฝ่ายในสังคม โดยร่วมกิจกรรมพบปะพูดคุยเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดี ระหว่างหน่วยงานราชการ เอกชน และประชาชนในพื้นที่ ทำให้ประชาชนเชื่อมั่นในการทำงานของ เจ้าหน้าที่ของรัฐและให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ต่อไป

1.3.3 ข้อเสนอแนะแนวทาง ในบทบาทของทหาร สังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย ในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนี้

1. บทบาทผู้ใกล้ชิด

ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะบทบาทผู้ใกล้ชิด พบว่า หน่วยงานทหาร ควรเข้าไปปฏิบัติการจิตวิทยากับประชาชนในพื้นที่ให้ใกล้ชิดและต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนรู้สึก ปลอดภัยเกิดความไว้วางใจต่อทหาร นำไปสู่การให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลข่าวสารความ เคลื่อนไหวของกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรง เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการพูดคุยเจรจาเพื่อสันติสุข โดยการ เชิญผู้ที่มีบทบาทและรับรู้ปัญหาในพื้นที่จริงเข้าร่วมคณะพูดคุยเจรจา เพื่อสันติสุข เพื่อนำข้อมูลที่เป็น ปัญหาในพื้นที่ไปวางแผนในการแก้ไขปัญหาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ยั่งยืนต่อไป

2) บทบาทผู้พิทักษ์

ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะบทบาทผู้พิทักษ์ พบว่า มีการเสนอแนะให้ หน่วยทหารในพื้นที่ต้องมีมาตรการในการรักษาความปลอดภัยให้กับผู้ให้ข้อมูลข่าวสารและ ทหารจะต้องสร้างความปลอดภัยให้กับประชาชน โดยการแยกกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงออกจาก ประชาชนทั่วไป เพื่อให้ประชาชนรู้สึกมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ประชาชนก็พร้อมที่จะ มาอยู่ข้างรัฐ และให้ข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อรัฐมากขึ้นนำไปสู่การวางแผนการแก้ไขปัญหา สถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ตรงประเด็นมากขึ้น

3) บทบาทผู้ปกครอง

ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะบทบาทผู้ปกครอง พบว่า มีการเสนอแนะให้นำแนวคิดตามพระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ไปใช้ให้เกิดเป็นรูปธรรม มากขึ้น ประกอบกับทหารจะต้องวางตัวเป็นกลาง เพื่อให้ประชาชนรักและศรัทธาต่อหน่วยทหาร ส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่ให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาต่างๆในพื้นที่

2. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลของการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลสามารถนำมาอภิปรายผลบทบาทของทหารในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ของผู้ให้ข้อมูล ทั้ง 10 คน สามารถอภิปรายตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ ดังนี้

2.1 ผลการวิจัยสาเหตุปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตั้งแต่ปี 2547-2560

จากการศึกษาในครั้งนี้พบว่า สาเหตุปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งสามารถแบ่งสาเหตุสำคัญของปัญหาของผู้ให้ข้อมูลได้ 5 ประเด็น ดังนี้

1) **ด้านการเมือง** เกิดจากปัญหาทางการเมืองไทยที่ยังไม่มีเอกภาพมั่นคง เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองบ่อย กลุ่มแกนนำ และ องค์กรที่มีส่วนได้เสียกับการปกครองแบบเดิม กลุ่มบุคคลเหล่านี้จึงมีความคิดที่จะต้องต่อสู้เพื่อให้ได้กลับมาใช้อำนาจและได้รับผลประโยชน์อีกดังเดิม การต่อสู้มีความมุ่งหมายที่จะมีการแบ่งแยกดินแดน โดยการบิดเบือนคำสอนศาสนาอิสลามให้ประชาชนเข้าใจผิดและเข้าร่วมกระบวนการแบ่งแยกดินแดน (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2558, น. 4) เพื่อที่จะได้ปกครองตนเองโดยใช้การสู้รบแบบสงครามประชาชนเพื่อจะให้สังคมภายนอกประเทศยอมรับเห็นชอบในการต่อสู้และกำเนิดเป็นรัฐ โดยแกนนำได้ปลุกระดมเพื่อทวงคืนความเป็นรัฐปัตตานี

2) **ด้านการศึกษา** ทศนคติของชาวบ้านที่เป็นคนไทยมุสลิมเชื้อสายมลายูต่อการศึกษาศายสามัญของภาครัฐมีความเข้าใจว่าจะเป็นเครื่องมือในการกลืนวัฒนธรรมมลายู ทำให้ค่านิยมที่จะศึกษาตามปอเนาะหรือโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลามมีมากกว่า (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2558, น. 5) ขาดการพัฒนาด้านการศึกษาสายสามัญ จึงทำให้เกิดช่องว่างจนนำไปสู่การบิดเบือนคำสอนศาสนาแบบผิดๆ และถูกชักจูงหรือโน้มน้าวเข้าเป็นกลุ่มบุคคลหรือแนวร่วมได้ง่าย

3) *กลุ่มผู้มีอิทธิพลท้องถิ่นและธุรกิจผิดกฎหมาย* ปัญหาภัยแทรกจากกลุ่มผู้มีอิทธิพล กลุ่มธุรกิจผิดกฎหมาย กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียกับการปกครองที่มีอยู่เดิมได้ใช้ศักยภาพที่มีอยู่เข้าไปเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ธุรกิจผิดกฎหมายในพื้นที่หลากหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นยาเสพติด ผู้มีอิทธิพล น้ำมันเถื่อน ของผิดกฎหมายต่างๆ สอดคล้องกับแนวคิดของปราการ ชลยุทธ (2558) กล่าวว่า มีเครือข่ายเชื่อมโยงกับนักการเมือง และแกนนำกลุ่มขบวนการที่มีความคิดแบ่งแยกดินแดน กลุ่มธุรกิจนอกกฎหมาย อันได้แก่ เครือข่ายยาเสพติด ผู้ประกอบกิจการน้ำมันเถื่อนและสินค้าหลบเลี่ยงภาษี ส่วนหนึ่งจึงอาจแสวงหาผลประโยชน์ร่วมกัน เพื่อดำเนินกิจการและนำมาซึ่งเงินสนับสนุนให้กับกลุ่มขบวนการในการสร้างสถานการณ์ด้วยการก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่เพื่อลดความน่าเชื่อถือของอำนาจรัฐ

4) *ด้านสังคมและวัฒนธรรม* เกิดจากสังคมและวัฒนธรรมอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ถูกปิดทับด้วยนโยบายต่างๆ ของรัฐที่พยายามสร้างความเป็นไทยแก่สังคมจังหวัดชายแดนภาคใต้ แต่รัฐและสังคมไทยยังขาดความรู้ความเข้าใจในการยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2558, น. 4) ชาวมาลายูมุสลิมไม่ยอมรับการอยู่ร่วมกันอย่างสังคมพหุวัฒนธรรม มีการขับเคลื่อนการต่อสู้ด้วยการบิดเบือนทางหลักคำสอน จากผลการศึกษาของบุญเอื้อ บุญฤทธิ์ (2556) พบว่า การก่อความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ สาเหตุด้านอัตลักษณ์ของคนในพื้นที่ มีแรงจูงใจจากประวัติความเป็นมาซึ่งขาดการเหลียวแล และไม่ได้รับความยุติธรรมมานานนับศตวรรษ นอกจากนี้ยังมีความแตกต่างด้าน เชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม ภาษา และอัตลักษณ์ระหว่างรัฐสยามกับรัฐปัตตานี รวมถึงการดำเนินนโยบายบางอย่างของรัฐที่ขัดต่อวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ และสอดคล้องกับทวีป เนตรนิยม (2560) ที่กล่าวไว้ว่า การพัฒนาพื้นที่ทั้งในเรื่องของการพัฒนาเศรษฐกิจ คุณภาพชีวิต สังคมและการศึกษา ไม่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของพื้นที่ ส่งผลให้เกิดสถานการณ์ความรุนแรงและความไม่สงบดังกล่าว

5) *ด้านกระบวนการยุติธรรม* ซึ่งในอดีตที่ผ่านมามีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับระบบงานข้าราชการและเรื่องระบบเกี่ยวกับกฎหมายที่ไม่มีความเป็นธรรมต่อประชาชนในพื้นที่ ซึ่งเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐบางกลุ่มบางองค์กรและบางคน ที่ปฏิบัติต่อประชาชนอย่างไม่เป็นธรรม ก่อให้เกิดความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ตลอดจนสร้างความขังใจในหมู่ประชาชนโดยไม่มีการลงโทษแก่ผู้กระทำผิด (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2558, น. 5) และผลการศึกษาของบุญเอื้อ บุญฤทธิ์ (2556) พบว่า การก่อความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่รัฐ มีสาเหตุจากเจ้าหน้าที่รัฐบางคนใช้อำนาจไปในทางที่ผิด มีข่าวการซ้อม ทารุณกรรม หรือการบีบบังคับเอาข้อมูลจากผู้ต้องสงสัย ผู้ถูกจับ หรือผู้ต้องหาอยู่

บ่อยครั้ง มีกระบวนการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เข้มแข็งจริงจัง หรือกฎหมายปกครองที่ยังไม่เหมาะสมต่อพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

2.2 ผลการวิจัยบทบาทของทหารสังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัยในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

จากการศึกษาในครั้งนี้พบว่า บทบาทของทหารสังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัยในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ไว้ดังนี้

2.2.1 บทบาทผู้ใกล้ชิด

มีการปฏิบัติตามพระราชกำหนด ในการถอดถอนแกนนำของกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่ โดยดำเนินการตามโครงการพาคนกลับบ้าน ตามนโยบายกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภาค 4 ส่วนหน้า คือ การให้ผู้เห็นต่างออกมาแสดงตัว หน่วยจะอำนวยความสะดวกทุกรูปแบบ ซึ่งในปัจจุบัน โครงการดังกล่าว มีการตอบรับจากกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรง โดยมีการเชิญตัวแกนนำกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่เข้าร่วม โครงการพาคนกลับบ้าน เพื่อดำเนินการปรับเปลี่ยนความคิด และทัศนคติ หลังจากจบโครงการ มีการเฝ้าติดตามพฤติกรรมโดยกองอำนาจรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า แกนนำดังกล่าวจะไม่หวนกลับไปร่วมมือกับกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงอีก เมื่อจบกระบวนการยุติธรรมและตามโครงการดังกล่าวแล้ว กองอำนาจ การรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าจะดำเนินการถอดหมายตามพระราชกำหนดต่อไป สำหรับการดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และหมายคดีความมั่นคง ซึ่งเกี่ยวข้องกับการก่อเหตุความรุนแรงในพื้นที่ ให้ออกมารายงานตัวเพื่อต่อสู้คดี ปัจจุบันใช้หลักการพบปะและเจรจากับ ครอบครัว กลุ่มเครือญาติ โดยให้เครือญาติเป็นผู้ไปชี้แจงให้กลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรง ออกมามอบตัวและต่อสู้คดี ตามกระบวนการยุติธรรม ตลอดจนให้การช่วยเหลือญาติของกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรง ที่มีความเดือดร้อน ให้การส่งเสริมการประกอบอาชีพ และการใช้ชีวิต หลังจากปลดหมายพระราชกำหนดออก มีการยกตัวอย่าง การใช้ชีวิตของผู้ที่ยอมออกมารายงานตัว และต่อสู้คดี จนคดีถึงที่สุด ซึ่งกลุ่มบุคคลดังกล่าว สามารถกลับไปใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข เพื่อเป็นการโน้มน้าวให้กลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงออกมารายงานตัว สอดคล้องกับปรากฏการณ์ ชลยุทธ (2558) ที่กล่าวไว้ว่า เมื่อมีการดำเนินการช่วยเหลือตามขั้นตอนข้างต้นแล้ว กองอำนาจรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า จะรวบรวมสำเนาคำสั่งศาล เพื่อขอความอนุเคราะห์ไปยังสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการลบบประวัติอาชญากร เพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่นและความจริงใจในการทำงานของรัฐให้กับผู้ที่ได้ออกมารายงานตัวตาม โครงการพาคนกลับบ้าน

ดังนั้นบทบาทผู้ใกล้ชิดของทหารสังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย ในการเจรจาพูดคุยให้ความช่วยเหลือประชาชนและกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงที่มีหมาย

ต้องคดีให้สามารถกลับไปใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข สามารถลดการก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้

2.2.2 บทบาทผู้พิทักษ์

การพิทักษ์ ประชาชนและทรัพยากร เป็นการส่งเสริมและสนับสนุน แผนงานการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ ซึ่งจะต้องปฏิบัติควบคู่กับการปฏิบัติการ กิจการพลเรือน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ระดมทรัพยากรบุคคลและยุทธโศปกรณ์ในการสนับสนุนรัฐ เพื่อการค้นหาและทำลายองค์กร และกิจกรรมในการก่อความไม่สงบให้หมดประสิทธิภาพลง เพื่อ สร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ทั้งร่างกายและจิตใจให้แก่ประชาชน ตลอดจนการตัดการสนับสนุน และความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับกำลังฝ่ายก่อความไม่สงบ (สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง, 2540, น. 129) กองพันทหารราบที่ 15 มีการจัดสรรกำลังพลและมีมาตรการในการรักษาความปลอดภัย ซึ่งเป็นการเตรียมกำลังความพร้อมรบ การเคลื่อนย้ายกำลังฝึกโดยการจัดให้มีการฝึกตาม หน้าที่ การลาดตระเวน การดำเนินงานด้านกิจการพลเรือน เพื่อจำกัดเสรีในการปฏิบัติการของกลุ่ม ผู้ก่อเหตุรุนแรง มีการลาดตระเวนเส้นทางทั้งโดยรถยนต์ และการเดินเท้า ตามเส้นทางถนนสาย หลักและเส้นทางในภูมิประเทศ ทั้งในเวลากลางวันและกลางคืน รวมทั้งการตั้งด่านตรวจ ตั้งจุด ตรวจ แบบถาวร แบบชั่วคราวในพื้นที่ประจำและไม่ประจำ มีการจัดชุดรักษาความ ปลอดภัยสถานที่ราชการ การติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงเพื่อไม่ให้ เกิดช่องว่างที่ทำให้กลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่รับผิดชอบ สามารถเข้าดำเนินการตามแผนที่วางไว้ ได้ และ มีการจัดกำลังพลให้การสนับสนุนโครงการพระราชดำริ ตลอดจนการสนับสนุนโครงการ ต่างๆ ตามนโยบายของหน่วยเหนือและรัฐบาล เพื่อช่วยเหลือประชาชนในการดำรงชีวิตตาม ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีการดำเนินการจัดกำลังเข้าไปพบปะพัฒนาสัมพันธ์กับประชาชนใน พื้นที่รับผิดชอบ มีการประชุมร่วมกับส่วนราชการเพื่อกำหนดมาตรการ แนวทางร่วมกันในการ รักษาความปลอดภัยหรือดูแลความเป็นอยู่ของประชาชน จัดทำแผนเผชิญเหตุพร้อมกับซักซ้อมแผน เผชิญเหตุร่วมกับหน่วยงานราชการและประชาชนในพื้นที่ มีการปฏิบัติในลักษณะการสุ่มตรวจตาม เส้นทางในพื้นที่รับผิดชอบ ซึ่งมีการบูรณาการกำลัง 3 ฝ่ายในพื้นที่ โดยมีกำลังของเจ้าหน้าที่ฝ่าย ทหาร เจ้าหน้าที่ตำรวจ และกำลังภาคประชาชนในการกำหนดจุดหรือพื้นที่รับผิดชอบตามเส้นทาง รวมทั้งให้การสนับสนุนกำลังพลในการฝึก อบรม ให้กับกำลังประจำถิ่น กำลังภาคประชาชน เช่น กำลังอาสาสมัคร ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน อาสาสมัครรักษาป้องกันภัยหมู่บ้าน เพื่อให้กำลัง ดังกล่าวมีขีดความสามารถในการป้องกันตนเอง และเกิดความมั่นใจรู้สึกมีความปลอดภัยในพื้นที่ ของตน รวมทั้งการปรับปรุงสภาพแวดล้อมและการช่วยเหลือประชาชน หน่วยทหารที่มีบทบาทใน การช่วยเหลือประชาชนโดยทหาร ได้แก่ ทหารช่าง ทหารขนส่ง แพทย์ และหน่วยอื่นๆ ที่มีเครื่องมือ

เหมาะสมในการดำเนินการตามโครงการช่วยเหลือประชาชนโดยทหาร (สถาบันวิชาการทหารบก
 ชั้นสูง, 2540, น. 125) กองพลทหารราบที่ 15 มีการปฏิบัติงานด้านการแพทย์ร่วมกับศูนย์แพทย์ของ
 กองทัพบก ให้การดูแลรักษาโรคพื้นฐานทั่วไป พร้อมกับนำส่งผู้ป่วย เข้ารักษาฟื้นฟูบำบัด ณ
 สถานพยาบาลในพื้นที่ มีโครงการหมอเดินเท้า เข้าให้บริการทางการแพทย์แก่ประชาชนในพื้นที่
 อย่างสม่ำเสมอ และในกรณีเกิดภัยพิบัติ เช่น น้ำท่วมก็จะมีชุดแพทย์เข้าให้บริการทางการแพทย์
 พร้อมแจกจ่ายยา ตลอดจนให้คำแนะนำในการป้องกันโรคที่จะระบาดในช่วงต่างๆ และให้การ
 ช่วยเหลือในการบรรเทาสาธารณภัย โดยศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองพลทหารราบที่ 15 ในพื้นที่
 3 จังหวัดชายแดน ได้เข้าดำเนินการบรรเทาสาธารณภัยให้กับประชาชนในโอกาสแรก หากเกินขีด
 ความสามารถของหน่วย จะขอรับการสนับสนุนจากหน่วยข้างเคียงและหน่วยเหนือตามลำดับ จาก
 สถานการณ์การเกิดภัยตามธรรมชาติ เช่น การเกิดอุทกภัย ภัยแล้ง และอัคคีภัย ชุดเตรียมพร้อม
 บรรเทาสาธารณภัยประจำหน่วยของแต่ละพื้นที่ จะนำกำลังพลพร้อมด้วยยุทโธปกรณ์เข้าไปให้
 ความช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัย ร่วมกับหน่วยงานของรัฐ และเอกชน ชุดเตรียมพร้อม
 บรรเทา สาธารณภัยประจำหน่วยของแต่ละพื้นที่สามารถเข้าไปดำเนินการแก้ไขภัยพิบัติต่างๆ ที่
 เกิดขึ้นในพื้นที่ได้อย่างรวดเร็ว และยังสามารถด้านการรักษาความปลอดภัยให้กับตนเอง
 และหน่วยงานอื่นๆ ที่ร่วมให้การช่วยเหลือในพื้นที่การช่วยเหลือบรรเทาสาธารณภัย สำหรับการ
 จัดชุดเตรียมพร้อม บรรเทาสาธารณภัยประจำหน่วยของ กองพลทหารราบที่ 15 จะแบ่งออกเป็น 3
 ชั้น คือ 1) ชั้นก่อนเกิดสาธารณภัย มีการซักซ้อมแผนเผชิญเหตุร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประชุม
 วางแผนเตรียมการรับมือก่อนเกิดเหตุภัยพิบัติเนื่องจากสภาพพื้นที่และฤดูกาลที่ใกล้เคียงกัน การ
 แจ้งเตือน การรณรงค์ให้ประชาชนตื่นตัวในการระวังป้องกันตนเองจากสาธารณภัย 2) ระหว่าง
 การเกิดสาธารณภัย จะเข้าช่วยเหลือตั้งแต่ระยะเริ่มต้นด้วยการเคลื่อนย้ายสิ่งของ รวมถึงอพยพ
 ประชาชนผู้ที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ รวมทั้งการบริจาคสิ่งของ ให้ที่พัก ทำอาหารแจกจ่าย
 บริการทางการแพทย์ 3) ระยะฟื้นฟูในการช่วยเหลือโดยการจัดกำลังเข้าซ่อมแซมบ้านเรือนที่
 เสียหาย ซ่อมยานพาหนะและเครื่องใช้ไฟฟ้า ให้การช่วยเหลือประชาชนในการซ่อมแซมอาคาร
 บ้านพัก ที่อยู่อาศัยของผู้มีฐานะยากจน ตลอดจนดำเนินการซ่อมแซมอาคารสาธารณะประโยชน์ใน
 พื้นที่รับผิดชอบ สอดคล้องกับสถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง (2540) กล่าวไว้ว่า ทหารจะต้องเป็น
 หน่วยงานแรก ในการเข้าไปให้ความช่วยเหลือบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนให้กับประชาชนเมื่อ
 เกิดภัยพิบัติ โดยมีการจัดตั้งศูนย์ฝึกบรรเทาภัยพิบัติ รวมทั้งเตรียมความพร้อมและติดตาม
 สถานการณ์ เพื่อให้สามารถช่วยเหลือประชาชนได้ทันต่อเหตุการณ์ มีการปฏิบัติร่วมกับทุกภาค
 ส่วน ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน มุ่งเน้นการพัฒนาชุมชนและเศรษฐกิจในท้องถิ่น

ทูลกันดารควบคู่กับการจัดระบบป้องกันเพื่อจัดระเบียบพื้นที่ชายแดน โดยให้ประชาชนในพื้นที่ อยู่ดี กินดี บนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ดังนั้น บทบาทผู้พิทักษ์ของทหารสังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย ในการพิทักษ์ ประชาชนและทรัพยากร รวมทั้งมีการจัดสรรกำลังพลและมีมาตรการในการรักษาความปลอดภัย เป็นการส่งเสริมและสนับสนุนแผนงานการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ เพื่อ ระดมทรัพยากรบุคคลและยุทธโศปกรณ์ในการสนับสนุนรัฐในการค้นหาและทำลายองค์กร และกิจกรรมในการก่อความไม่สงบให้หมดประสิทธิภาพลง เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ทั้งร่างกายและจิตใจให้แก่ประชาชน ตลอดจนการตัดการสนับสนุนและความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับกำลังฝ่ายผู้ก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่งผลให้การก่อเหตุความรุนแรงใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ลดลง

2.2.3 บทบาทผู้ปกครอง

การปกครองตามนโยบายของรัฐบาล ตั้งแต่ 22 พฤษภาคม 2557 หลังจากเกิดรัฐประหาร โดยมี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งถือว่าเป็นการปกครองโดยรัฐบาลทหาร ในการนี้ กองพลทหารราบที่ 15 ได้ดำเนินการตามกรอบนโยบายของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ซึ่งรับนโยบายและสั่งการโดยตรงจากรัฐบาลทหารในการแก้ไขปัญหาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับทุกฝ่ายในสังคม กองพลทหารราบที่ 15 ได้จัด “โครงการจับน้ำชายามเช้า” โดยการเชิญส่วนราชการ นักธุรกิจ เอกชน นักการเมืองท้องถิ่น/ท้องที่ ผู้นำศาสนา ผู้นำตามธรรมชาติ มาร่วมกิจกรรมพูดคุยสนทนา เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างหน่วยงานราชการ เอกชน และประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งมีการเข้าไปชี้แจง พูดคุย และเชิญชวนประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ภายในหน่วย และจัดกิจกรรมร่วมกับหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชน เพื่อสร้างความสัมพันธ์และความเชื่อมั่นให้กับประชาชนในการดำรงชีวิตอยู่ในพื้นที่ได้อย่างปกติสุข โดยได้มีประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ ผ่านเครื่องมือสื่อสารที่มีอยู่ให้กับประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ภูมิรัตน์ ลือศิริ (2548) พบว่า การแก้ปัญหาจะต้องดำเนินการด้านการปฏิบัติการจิตวิทยา การประชาสัมพันธ์ และการเสริมสร้างอุดมการณ์ ควบคู่กันไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเข้าใจ และความเชื่อมั่นให้กับประชาชน และสอดคล้องกับมโนทัศน์ ดังตรงหฤทัย (2559) ที่กล่าวไว้ว่า การปฏิบัติการจิตวิทยาเป็นกระบวนการในการส่งผ่านข้อมูล สิ่งบอกเหตุ ที่ฝ่ายเราได้กำหนดหรือเลือกไว้ไปยังกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้เกิดอิทธิพลต่ออารมณ์ แรงจูงใจกระบวนการคิดตามเหตุผล ซึ่งเป็นการดำเนินการเพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติ อารมณ์ และความรู้สึกของกลุ่มเป้าหมาย สามารถนำไปใช้ได้ทั้งระดับยุทธศาสตร์ ยุทธการ และยุทธวิธี โดยการใช้เนื้อหาของปฏิบัติการจิตวิทยา

ที่เหมาะสมในจังหวะเวลาที่สมควร จะเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติและเพิ่มโอกาส ในความสำเร็จของภารกิจการปฏิบัติการจิตวิทยาที่มีประสิทธิภาพจะช่วยเสริมสร้างขวัญกำลังใจ และความสามัคคีของฝ่ายเรา และในขณะเดียวกันก็สามารถทำลายขวัญกำลังใจและความเป็น ปึกแผ่นของฝ่ายตรงข้าม

ดังนั้น บทบาทผู้ปกครองของทหารสังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัยได้ดำเนินการตามกรอบนโยบายของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ซึ่งรับนโยบายและสั่งการโดยตรงจากรัฐบาลทหารในการแก้ไขปัญหาสามจังหวัด ชายแดนภาคใต้ในการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับทุกฝ่ายในสังคมจะส่งผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่ที่มี เชื่อมมั่นในการทำงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐและให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อไป

2.3 ข้อเสนอแนะแนวทาง ในบทบาทของข้าราชการทหาร สังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย ในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

จากการศึกษาพบว่า ผู้ให้ข้อมูลได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทาง ใน บทบาทของข้าราชการทหาร สังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย ในการแก้ไขปัญหา สถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ สามารถแบ่งข้อเสนอแนะแนวทางได้เป็น ประเด็น ดังนี้

2.3.1 บทบาทผู้ใกล้ชิด

หน่วยงานทหารจะต้องเข้าไปปฏิบัติการจิตวิทยากับประชาชนในพื้นที่ให้ ใกล้ชิดและต่อเนื่อง ทุกหลังคาเรือนในหมู่บ้านจะต้องมีทหารเข้าไปพบปะพูดคุยเสมือนเพื่อนบ้าน เมื่อประชาชนมีความใกล้ชิดกับทหาร และรู้สึกมีความปลอดภัยแล้ว การให้ข้อมูลข่าวสารความ เคลื่อนไหวของกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงก็มีมากขึ้น นำไปสู่การปฏิบัติการกิจต่อเป้าหมายได้ชัดเจนขึ้น

การพูดคุยเจรจาเพื่อสันติสุขในการแก้ไขปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ ผ่านมาคณะผู้พูดคุยเจรจาได้ให้ความสำคัญกับตัวแทนของกลุ่มต่างๆ เช่น กลุ่ม BERSATU กลุ่ม พุโล กลุ่ม BIPP กลุ่ม BRN Congress และกลุ่มมุจาฮีดีนปัตตานี (GMP) ปรากฏว่า ผลการเจรจาไม่มีความคืบหน้า อาจเป็นเพราะมีข้อจำกัดบางประการที่ฝ่ายไทยไม่อาจยอมรับได้ ประกอบกับยังไม่ อาจพิสูจน์ได้ว่าตัวแทนกลุ่มผู้มีความคิดเห็นต่างจากรัฐ เป็นผู้ที่มีบทบาทอย่างแท้จริงในการควบคุม สั่งการกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เห็นควรเชิญ นักการเมืองระดับชาติ ระดับ ท้องถิ่น ผู้นำทางศาสนา ในการเข้าร่วมพูดคุยเจรจาเพื่อสันติสุข เนื่องจากกลุ่มบุคคลดังกล่าวอยู่ใน พื้นที่จริง ย่อมมีความรู้ความเข้าใจถึงประเด็นปัญหาที่แท้จริงในพื้นที่ การนี้เพื่อให้รัฐได้รับทราบ

ข้อมูลประเด็นปัญหาข้อเท็จจริง ในพื้นที่ที่ถูกต้อง เพื่อนำข้อมูลดังกล่าว ไปวิเคราะห์วางแผนในการแก้ไขปัญหานั้น 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้ตรงประเด็นต่อไป

2.3.2 บทบาทผู้พิทักษ์

หน่วยทหารในพื้นที่จะต้องมีมาตรการในการรักษาความปลอดภัยให้กับผู้ให้ข้อมูลข่าวสาร เช่น การให้ข้าราชการและประชาชนในพื้นที่เป็นแหล่งข่าวให้กับหน่วยทหาร ทหารจะต้องหลีกเลี่ยงการเข้าไปพบปะโดยตรงกับแหล่งข่าว โดยใช้หลักการ รายงานข่าวในทางลับ เพื่อสร้างความปลอดภัยกับผู้ให้ข้อมูลข่าวสาร

ทหารจะต้องสร้างความปลอดภัยให้กับประชาชน โดยการแยกกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงออกจากประชาชนทั่วไป เพื่อป้องกัน กลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงใช้ประชาชนผู้บริสุทธิ์เป็นเครื่องมือ และใช้พื้นที่ในการก่อเหตุ ตลอดจนการใช้ทรัพยากรต่างๆ ในพื้นที่ ที่เป็นปัจจัยสนับสนุนในการสร้างสถานการณ์ความรุนแรง โดยการเพิ่มมาตรการในการตั้งจุดตรวจ ด้านตรวจถาวรประจำพื้นที่ เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการจะต้องเข้าใจวัตถุประสงค์ของการตั้งด่านตรวจถาวรให้มากกว่านี้ เพราะการตั้งด่านตรวจถาวรในพื้นที่ไม่ได้มุ่งหวังเพื่อการปราบปราม แต่เป็นการจำกัดเสรี แยกกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงออกจากกลุ่มประชาชนทั่วไป เพื่อนำไปสู่การดำเนินการต่อกลุ่มบุคคลเป้าหมายได้สะดวกและตรงประเด็น เมื่อประชาชนรู้สึกมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ประชาชนก็พร้อมที่จะมาอยู่ข้างรัฐ และให้ข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อรัฐมากขึ้น

2.3.3 บทบาทผู้ปกครอง

การนำพระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ไปใช้ให้เกิดเป็นรูปธรรม ให้ข้าราชการทหาร นำพระราชดำรัสดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติ โดยศึกษาให้เข้าใจถึงจารีตประเพณี วัฒนธรรม ภาษา ศาสนา ประวัติศาสตร์ของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เข้าถึงประชาชนในเรื่องของปัญหา การเป็นอยู่ ความรู้สึก และเข้าไปพัฒนา ในด้านการศึกษา อาชีพ ศาสนา ให้เป็นที่ยอมรับของประชาชนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทหารเป็นผู้ให้คำแนะนำ เป็นพี่เลี้ยง คอยให้กำลังใจ ขับเคลื่อน นโยบาย ตลอดจนการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่พระองค์ได้ทรงดำรัสไว้ แนะนำให้ประชาชนในพื้นที่และหน่วยงานราชการได้เข้าใจ สอดคล้องกับสุเมธ ตันติเวชกุล (2555) กล่าวไว้ว่า “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” เป็นพระราชดำรัส ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (รัชกาลที่ 9) ได้พระราชทาน เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้กับหน่วยงานรัฐบาลและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายนำไปปฏิบัติ

ทหารต้องเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับประชาชนในพื้นที่ และจะต้องวางตัวเป็นกลางเพื่อให้ประชาชนรักและศรัทธาต่อตัวทหาร สอดคล้องกับผลการศึกษาของภักภณ สนิตสม

(2558) ซึ่งพบว่า ความเป็นอัตลักษณ์ของวัฒนธรรมทหารเป็นสิ่งที่ยึดถือปฏิบัติและเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวให้ทหารต้องดำรงความเป็นผู้นำให้สมเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นทหาร

ดังนั้น ทหารย่อมปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ โดยใช้ยุทธศาสตร์พระราชทานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (รัชกาลที่ 9) คือ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา เป็นแนวทางในการยึดถือปฏิบัติในการดำเนินการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ โดยคำนึงถึงความต้องการ วัฒนธรรม และอัตลักษณ์ของประชาชนในพื้นที่ ส่งเสริมการพูดคุยสันติสุขกับผู้มีความคิดต่างจากรัฐ ขจัดการฉวยโอกาสก่อความรุนแรงจากผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายบ้านเมืองที่ประพฤติมิชอบ

3. ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของทหารในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้” ในครั้งนี้ ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาวิจัยได้ให้ความสำคัญและให้ความร่วมมือกับการศึกษาวิจัยเป็นอย่างดีเพื่อที่จะเป็นข้อมูลในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้ยั่งยืนต่อไป ผู้ศึกษาจึงมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยในส่วนของสาเหตุปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้พบว่า มีสาเหตุมาจาก การเมือง การศึกษา กลุ่มอิทธิพลท้องถิ่นและธุรกิจผิดกฎหมาย สังคมและวัฒนธรรม กระบวนการยุติธรรม ควรนำข้อมูลไปวางแผนในการแก้ไขปัญหาในสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ต่อไป

2. ควรนำข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย ไปวางแผนและพัฒนาศักยภาพบทบาทของทหาร ในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้เกิดผลสัมฤทธิ์และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงความต้องการด้านขวัญและกำลังใจของทหารในการปฏิบัติราชการของทหารในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อเป็นการศึกษาถึงข้อเท็จจริงในการปฏิบัติราชการ

2. ควรศึกษาบทบาททหารในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในมุมมองของข้าราชการหน่วยงานอื่นและประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้ทราบผลสัมฤทธิ์ของปฏิบัติงานของทหารในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

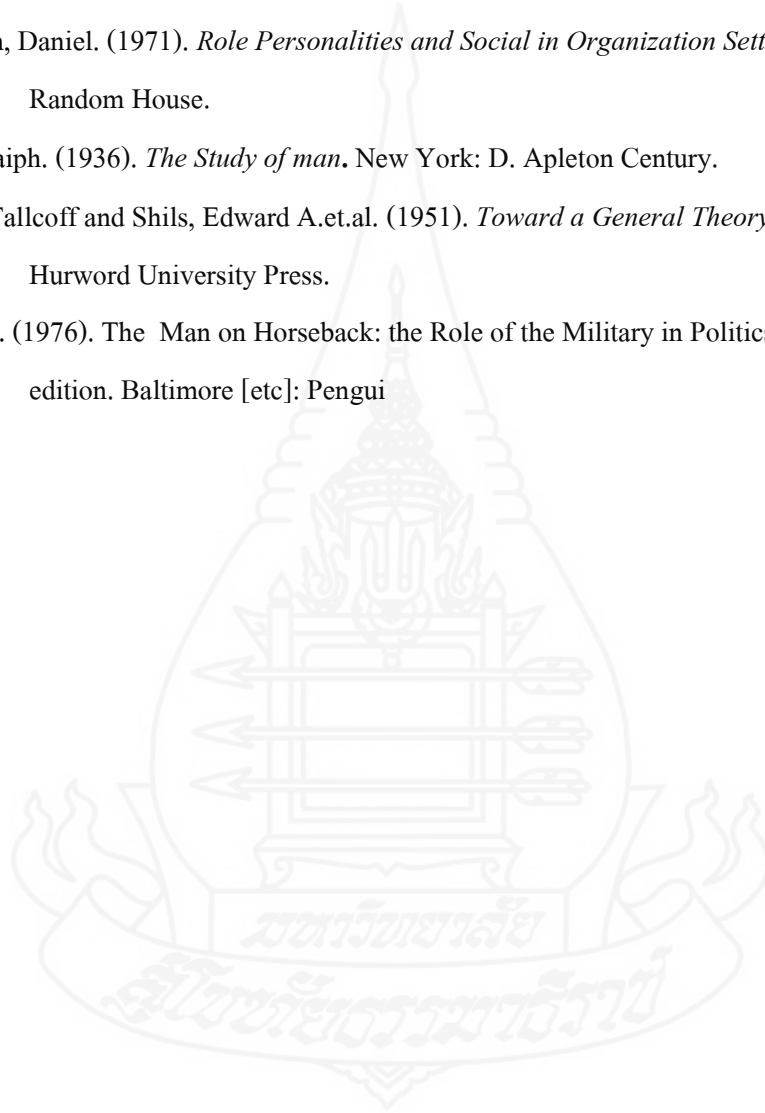
บรรณานุกรม

- นรินทร์ ลักษณา. (2556). “แนวความคิดในการพัฒนากองทัพบก.” *จุลสารยุทธศาสตร์ความมั่นคง ศูนย์พัฒนาหลักนิยมและยุทธศาสตร์ กรมยุทธศึกษาทหารบก*, 56(5) 2-38.
- นริศร เข้มขัน. (2549). *ความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่ต่อบทบาทของทหารในการแก้ปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีศึกษาเขตพื้นที่ อ.เมือง จ.ยะลา*. ภาคนิพนธ์เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, กรุงเทพฯ.
- บรรจง ฟารุ่งสาง. (2550). *การวิจัยนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2540-2550*. (รายงานผลการวิจัย). ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- บุญเอื้อ บุญฤทธิ์. (2556). “การก่อความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้กับอัตลักษณ์ของคนในพื้นที่และพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่รัฐ.” *วารสารเกษมบัณฑิต*, 14(2) 46-57.
- ประคอง เตกฉัตร. (2551). “ปัญหาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้กับกระบวนการยุติธรรม.” *วารสารวิชาการนิติศาสตร์*, 1(2), น. 31-46.
- ประสาธ เป็อรุณ. (2528). *ทัศนคติทางการเมืองของทหารต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย: ศึกษาเฉพาะกรณีนายทหารระดับพันเอกของกองทัพบกที่เข้ารับการศึกษาในวิทยาลัยกองทัพบก หลักสูตรชุดที่ 28 ปีการศึกษา 2526*. สารพนธ์คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ปราการ ชลยุทธ. (2558). *คู่มือการปฏิบัติการสร้างความเข้าใจกับประชาชน*. กรุงเทพฯ: กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า.
- พิชาย รัตนดิลก ณ ภูเก็ต. (2537). *พลวัตความขัดแย้งทางการเมืองไทย: ชุนนาง ทหาร นายทุน และประชาชน 3*. สืบค้นจาก www.manager.co.th/AstvWeekend/ViewNews.aspx?NewID=9570000063626.
- เพ็ญภัค จันโทริ. (2540). *การศึกษาโครงสร้างอำนาจหน้าที่และบทบาทของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.)*. กรุงเทพฯ: คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- แพร ศิริศักดิ์คำแกิง. (2552). *การจัดการความขัดแย้งในจังหวัดชายแดนภาคใต้บนพื้นฐานความรู้. ใน เอกสารประกอบการประชุมวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ แห่งชาติ ครั้งที่ 10* (พ.ศ. 2552) (น. 193-209). สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ภักถณ สนิตสม และณัฐพล จารัตน์. (2558). *คุณลักษณะผู้นำทางทหารที่พึงประสงค์ของกองทัพไทย*. *วารสารนักบริหาร*, 35(1) 76-86.

- ภูมिरัตน์ ลือศิริ. (2548). การศึกษานโยบายด้านกิจการพลเรือนในการแก้ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของกองทัพบก. ปรินญาธิรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- มนวดี ตั้งตรงเหตุทัย. (2559). เอกสารศึกษาเฉพาะกรณี “การสื่อสารทางยุทธศาสตร์และการปฏิบัติการข่าวสารของกองทัพไทย : แนวทางการดำเนินงานในอนาคต” กรุงเทพฯ: กองศึกษาวิจัยทางยุทธศาสตร์และความมั่นคง ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น.
- รุจ กสิวุฒิ. (2557). การพัฒนาบทบาทหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการพัฒนาชนบทตามแนวพระราชดำริ. วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 17(1): 165-183.
- ศศิวัฒน์ จันทวงศ์. (2559). ความไม่สงบจากสถานการณ์จังหวัดชายแดนใต้ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน, สืบค้นจาก <http://contentcenter.prd.go.th/contentviewfullpage.aspx?folder=925&subfolder=&contents=60959>
- ศรีสมภพ จิตร์ภิรมย์ศรี. (2560). ความขัดแย้งชายแดนใต้ในรอบ 13 ปี: ความซับซ้อนของสนามความรุนแรงและพลังของบทสนทนาสันติภาพปาตานี. ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้สถานวิจัยความขัดแย้งและความหลากหลายทางวัฒนธรรมภาคใต้ มอ.ปัตตานี, สืบค้นจาก <https://www.deepsouthwatch.org/node/11053>
- สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง. (2550). คู่มือราชการสนามว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ รส.100-20 . กรุงเทพฯ: กองทัพบก.
- สภาความมั่นคงแห่งชาติ. (2559). แผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้.
- สมหมาย เกาฤทธิ์. (2559). นโยบายของผู้บัญชาการทหารสูงสุด/ผู้บัญชาการศูนย์บัญชาการทหาร. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- สมเกียรติ ศรีประเสริฐ. (2545). บทบาทศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ในการแก้ปัญหาความมั่นคงจังหวัดชายแดนภาคใต้. วิทยานิพนธ์วิทยาลัยกองทัพบก สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง, กรุงเทพฯ.
- สุดารัตน์ จันทน์เสนาะ. (2559). โครงการประชารัฐร่วมใจสร้างอำเภอสันติสุข.บทความการสร้างสันติสุขชายแดนใต้. สืบค้นจาก http://region6.prd.go.th/ewt_news.php?nid=10133&filename=index.

- สุเมธ ตันติเวชกุล. (2555). *ประสบการณ์สนองพระราชดำริเรียนรู้หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หลักการทรงงาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา”*. สืบค้นจาก <http://www.sator4u.com/paper/2112>.
- _____. (2554). *การทรงงานพัฒนาประเทศ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว*. กรุงเทพฯ: ศูนย์การพิมพ์เพชรรุ่ง.
- สุรชาติ บำรุงสุข. (2553). *ปฏิบัติการข่าวสาร. จุลสารความมั่นคงศึกษา (ฉบับที่ 78)*. กรุงเทพฯ: สแควร์ ปริ้นซ์ 93.
- สุรินทร์ พิศสุวรรณ. (2543). *ผู้นำความขัดแย้งและความรุนแรง: สภาวะการณ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้. รุมีแล, 21(2): 37-46.*
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). *การทรงงานพัฒนาประเทศของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว*. กรุงเทพฯ: ศูนย์การพิมพ์เพชรรุ่ง.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2558). *กระบวนการเพื่อสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้: ศึกษาเปรียบเทียบ กรณีมินดาเนา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์*. เอกสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์, สืบค้นจาก <http://www.Parliamen.go.th/library>.
- สำนักประสานการปฏิบัติงานสนองพระราชดำริและกิจการพิเศษ. (2555). *หลักการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ คือ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา เป็นบันได 3 ขั้นสู่ความสำเร็จ*. สืบค้นจาก http://www.treconwebsite.com/royalprojects/index.php?option=com_content&view=article&id=102.
- สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ. (2548). *นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๔*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษาสี่แยกช่างสี.
- อภินันท์ ลีชาชัย และณัฏฐ์ กุณิศร. (2556). “ปัจจัยและผลกระทบของสถานการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีผลรุนแรงต่อธุรกิจโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอเมืองจังหวัดยะลา.” *วารสารบริหารธุรกิจศรีนครินทร์วิโรฒ. 4(2): 18-40.*
- อังสนา เจ๊ะโห๊ะ. (2555). *บทบาทสำนักพัฒนาบุคลากรในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้*. รายงานการวิจัยนี้รายวิชาสหกิจศึกษาทางรัฐศาสตร์ สาขาการปกครองท้องถิ่นจังหวัดชายแดนภาคใต้ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- อัทธ์ พิศาลวานิช. (2548). *การประมาณการผลกระทบต่อเศรษฐกิจ กรณีสถานการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้*. จัดงานสัมมนาทางวิชาการประจำปี 2547, คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- Berkowitz, L. (1972). *Social Psychology*. Illinois: Scott Foresma,.

- Berlo, David K. (1966). *The Process of Communication*. New York: Holt Rinehart and Winston.
- Broom, L. and Selznick. (1973). *P. Sociology*. (5th ed). New York: Harper and Row.
- Cohen, B. (1979). *Introduction of Sociology*. New York: McGraw-Hill.
- Krech, David.; Crutchfield, Rehad S.; and Pallachey, Egerton L. (1962). *Individual in Society*.
New York: McGraw-Hill.
- Levingson, Daniel. (1971). *Role Personalities and Social in Organization Setting*. New York:
Random House.
- Linton, Raiph. (1936). *The Study of man*. New York: D. Apleton Century.
- Parsons, Tallcoff and Shils, Edward A.et.al. (1951). *Toward a General Theory of Action*.
Hurword University Press.
- S.E. Finer. (1976). *The Man on Horseback: the Role of the Military in Politics*. 2nd Enlarged
edition. Baltimore [etc]: Pengui

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง บทบาทของทหารสังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย ในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์ที่จะรวบรวมข้อมูล ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา สถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ บทบาทของทหารสังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัยในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อประโยชน์ในการวิจัย ซึ่งข้อมูลของท่านจะมีประโยชน์ในทางวิชาการ โปรดตอบคำถามตามความเป็นจริงหรือตามความคิดเห็นของท่าน โดยคำตอบและข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จะถือเป็นความลับที่สุด ผู้ศึกษาจะนำคำตอบหรือความคิดเห็นของท่านไปประมวลและวิเคราะห์เพื่อการศึกษาวิจัยในภาพรวมเท่านั้น

2. การวิจัยครั้งนี้เป็นไปเพื่อการศึกษาตามหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขารัฐศาสตร์ แขนงวิชาการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ซึ่งจะสำเร็จด้วยดีหากได้รับความร่วมมืออย่างดีในการให้ข้อมูลจากท่าน ขอขอบคุณท่านมา ณ โอกาสนี้

3. แบบสัมภาษณ์การวิจัยฉบับนี้มีทั้งหมด 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของทหารสังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัยในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะแนวทาง เกี่ยวกับบทบาทของทหาร สังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัยในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

แบบสัมภาษณ์การวิจัย

เรื่อง การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง บทบาทของทหารในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

สัมภาษณ์วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
 สถานที่สัมภาษณ์.....เวลา.....น.
 ผู้สัมภาษณ์.....
 ผู้ถูกสัมภาษณ์.....

ประเด็นในการสัมภาษณ์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

- 1.1 ยศ ชื่อ- สกุล
- 1.2 อายุ.....ปี
- 1.3 ศาสนา.....
- 1.4 ระดับการศึกษา
- 1.5 ตำแหน่ง.....
- 1.6 ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง.....ปี
- 1.7 ภูมิลำเนา.....

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

2.1 ท่านคิดว่าปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีสาเหตุมาจากอะไร
 เป็นสำคัญ

.....

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของทหารสังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย ในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในบทบาท ดังต่อไปนี้

3.1 บทบาทผู้ไกล่เกลี่ย

.....
.....
.....

3.2 บทบาทผู้พิทักษ์

.....
.....
.....

3.3 บทบาทผู้ปกครอง

.....
.....
.....

ตอนที่ 4 ท่านมีข้อเสนอแนะแนวทาง เกี่ยวกับบทบาทของทหารสังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่าย สมเด็จพระสุริโยทัยในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ใน บทบาทดังต่อไปนี้

4.1 บทบาทผู้ไกล่เกลี่ย

.....
.....
.....

4.2 บทบาทผู้พิทักษ์

.....
.....
.....

4.3 บทบาทผู้ปกครอง

.....
.....
.....

ภาคผนวก ข
ผลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง

มหาวิทยาลัย

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏ

ผลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากรตัวอย่างที่ทำการเก็บข้อมูลโดยทำการสัมภาษณ์ เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้บังคับการกรมทหารราบที่ 153 กองพลทหารราบที่ 15 รองเสนาธิการ กองพลทหารราบที่ 15 ผู้บังคับกองพันทหารช่างที่ 15 กองพลทหารราบที่ 15 หัวหน้าฝ่ายยุทธการ กองพลทหารราบที่ 15 ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายกิจการพลเรือน กองพลทหารราบที่ 15 ผู้บังคับกองร้อย กองบังคับการ กองพลทหารราบที่ 15 ผู้บังคับกองร้อย ลาดตระเวนระยะไกล กองพลทหารราบที่ 15 นายทหาร บำรุงความรู้ กองพลทหารราบที่ 15 นายทหารส่งกำลังบำรุงฝ่ายพลาธิการ กองพลทหารราบที่ 15 และจ่ากองร้อย กองร้อยทหารสารวัตรที่ 2 กองพันทหารสารวัตรที่ 41 รวมจำนวนทั้งหมด 10 คน ในการนำเสนอข้อมูลผู้ศึกษาวิจัยได้แยกประเด็นหลักๆที่ได้จากการสัมภาษณ์ออกเป็น 4 ตอน เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สาเหตุของปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จาก

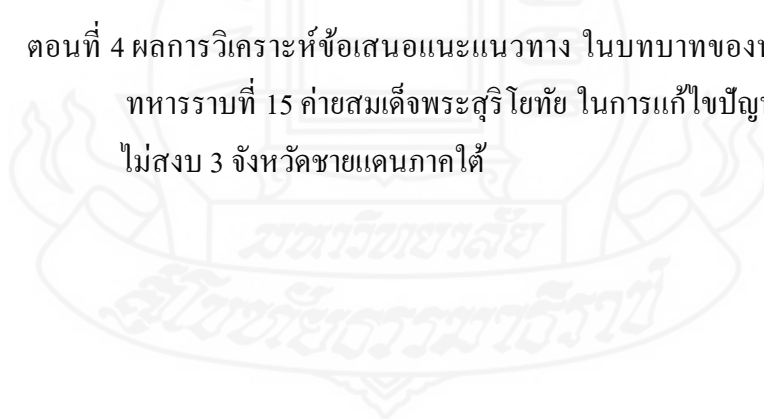
ความคิดเห็นของข้าราชการทหารสังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย ตั้งแต่ปี 2547-2560

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของทหารสังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่าย

สมเด็จพระสุริโยทัยในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทาง ในบทบาทของทหาร สังกัดกองพล

ทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย ในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ตอนที่ 2 สาเหตุของปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จากความคิดเห็น
ของข้าราชการทหารสังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย
ตั้งแต่ปี 2547-2560

ตารางที่ 1 ผลการสัมภาษณ์สาเหตุของปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
จากความคิดเห็นของทหารสังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย

ประเด็นสัมภาษณ์	ข้อมูลสัมภาษณ์
<p>1.สาเหตุของปัญหา สถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้</p>	<p>“กระบวนการขับเคลื่อนการแสวงหา ผลิตและพัฒนา ศักยภาพเครื่องมือทั้งที่เป็นบุคคล และวัตถุให้มีพลังอำนาจที่มี ศักย์เพียงพอที่จะควบคุมสภาพการบริหารราชการแผ่นดินของ รัฐบาลทั้งภาวะปกติ และไม่ปกติให้ขับเคลื่อนไปในทิศทางที่ กลุ่มผู้นำที่สูญเสีย และกระหายอำนาจต้องการเพื่อให้สามารถ ครอบงำความได้เปรียบในมิติทางการเมือง และการทหาร ทั้ง สถานการณ์เผชิญหน้าปัจจุบัน และการขับเคลื่อนงานที่เป็น ยุทธศาสตร์ในอนาคต โดยอาศัยเรื่อง เชื้อชาติ ศาสนา มาตุภูมิ เป็นปัจจัยกระตุ้นและผลิตซ้ำความรู้สึกเชิงบาดแผลตอกย้ำอยู่ ตลอดเวลา” (พันเอกทะเบียน เมืองพระฝาง, สัมภาษณ์ พฤษภาคม 2560)</p> <p>“ปัญหาการศึกษาและการว่างงาน ส่วนปัญหาอื่นๆ เป็น ปัญหารองลงมา ได้แก่ ยาเสพติด การเมือง ผลประโยชน์” (พันเอกพรชัย นิมทศนศิริ, สัมภาษณ์ พฤษภาคม 2560)</p> <p>“ในความคิดของผม ปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เกิดจากหลายสาเหตุ ซึ่งเป็นการดูแลไม่ทั่วถึงของระบบการ บริหารรัฐบาลประกอบด้วย การให้ความรู้ในด้านระบบ การศึกษาที่ล้ำสมัยในอดีตไม่สร้างความเป็นมาตรฐานของระบบ การศึกษา ทำให้เกิดการปล่อยปะละเลย ทำให้โรงเรียนสอน ศาสนาเติบโตเป็นอย่างมาก สร้างการบ่มเพาะในทางที่ผิดและ ระบบปัญหาภัยแทรกซ้อน ที่มีมากในพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นยาเสพติด ผู้มีอิทธิพล น้ำมันเถื่อน ของผิดกฎหมายอื่นๆ” (พันโทวิสุทธิ นวลละออง, สัมภาษณ์ พฤษภาคม 2560)</p>

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ประเด็นสัมภาษณ์	ข้อมูลสัมภาษณ์
	<p>“เกิดจากมีกลุ่มบุคคลนำข้อมูลประวัติศาสตร์ในอดีตที่ผ่านมาทำการปลุกกระดม บิดเบือน เพื่อให้เกิดความแตกแยกของคนในสังคมพื้นที่ภาคใต้และในอดีตที่ผ่านมาเกี่ยวกับระบบงานข้าราชการและเรื่องระบบเกี่ยวกับกฎหมายที่ไม่เป็นธรรมต่อประชาชนในพื้นที่รวมถึง เรื่องระบบการศึกษาของประชาชนที่คงเน้นในเรื่องการศึกษาทางหลักศาสนาเป็นหลัก ซึ่งทำให้ถูกชักจูงหรือโน้มน้าวเข้าเป็นกลุ่มบุคคลหรือแนวร่วมได้” (พันโท ภาณุภูมิ จันทรักษ์, สัมภาษณ์ พฤษภาคม 2560)</p> <p>“เกิดจากการเสียผลประโยชน์ อำนาจของกลุ่มบุคคลของการเมืองการปกครองของกลุ่มบุคคลจากการเปลี่ยนแปลงการเมืองการปกครองกลุ่มบุคคลเหล่านี้จึงมีความคิดที่จะต้องต่อสู้เพื่อให้ได้กลับมาอำนาจและได้รับผลประโยชน์อีกดั้งเดิม การต่อสู้ได้มีวิวัฒนาการ โดยตลอดจนถึงปัจจุบันมุ่งหมายที่จะมีการแบ่งแยกดินแดน เพื่อที่จะได้ปกครองตนเองโดยใช้การสู้รบแบบสงครามประชาชนเพื่อจะให้สังคมภายนอกประเทศยอมรับเห็นชอบในการต่อสู้และกำเนิดเป็นรัฐ โดยสร้างอัตลักษณ์ของคนในพื้นที่ มาลายูมุสลิม ไม่ยอมรับการอยู่ร่วมกันอย่างสังคมพหุวัฒนธรรม ขับเคลื่อนการต่อสู้ด้วยการบิดเบือนทางหลักคำสอนศาสนา และประวัติศาสตร์เชิงบาดแผล (ขอให้เกิดความเจ็บแค้นจริง เป็นข้อเท็จจริงหรือไม่ ไม่สำคัญ) และความไม่รู้เท่าทันของข้าราชการทุกภาคส่วนจึงทำให้คงสถานการณ์ได้ถึงปัจจุบัน” (พันตรีภทรธร ภคะเลิศพงศา, สัมภาษณ์ มิถุนายน 2560)</p> <p>“เกิดจากความขัดแย้งทางความคิดหรือความเห็นต่างเนื่องจากกลุ่มผู้ไม่หวังดี พยายามปลุกกระดมบิดเบือน โดยใช้ศาสนา เชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ เป็นเครื่องมือในการสร้างความแตกแยก รวมทั้งการแพร่มลทิน ใส่ร้ายป้ายสีเจ้าหน้าที่รัฐ และนโยบายแห่งรัฐและเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐบางกลุ่มบาง</p>

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ประเด็นสัมภาษณ์	ข้อมูลสัมภาษณ์
	<p>องค์กรและบางคน ที่ไม่เป็นธรรมในการปกครองพี่น้องประชาชนหรือปฏิบัติต่อประชาชนอย่างไม่เป็นธรรมรวมไปถึงเกิดจากกระบวนการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เข้มแข็งจริงจัง หรือกฎหมายปกครองที่ยังไม่เหมาะสมต่อพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้” (ร้อยเอกโยธี ยังกำ, สัมภาษณ์ มิถุนายน 2560)</p> <p>“สาเหตุของปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ นั้น มีสาเหตุจากหลายประการ และมีความเป็นมาเป็นไปอย่างยาวนาน ซึ่งสาเหตุมาจาก การถูกกดขี่จาก จนท.รัฐในสมัยนั้น ที่ปฏิบัติต่อประชาชนมุสลิมอย่างไม่เท่าเทียม รวมถึงการบีบบังคับต่างๆ จากภาครัฐเองที่กำหนดให้ประชาชนที่นับถือศาสนาอิสลามปฏิบัติตนในทางที่ขัดต่อหลักศาสนา อาทิ เช่น การห้ามใส่โสร่ง ให้ใส่กางเกงขายาว เป็นต้น ทำให้เกิดกระแสของความไม่พอใจของประชาชนที่นับถือศาสนาอิสลามมากยิ่งขึ้น จนกลายเป็นการก่อความไม่สงบในที่สุด รวมถึงการได้ต้นแบบมาจากการปฏิบัติในประเทศจีน และเวียดนาม ทำให้การก่อความไม่สงบมีการจัดทำที่มีการบังคับบัญชาที่ชัดเจน เข้มแข็ง และครอบงำประกอบสามารถทำการรบกับฝ่ายรัฐได้อย่างยืดเยื้อยาวนาน” (ร้อยเอกสุกฤษฎ์ กาญจนคลอด, สัมภาษณ์ มิถุนายน 2560)</p> <p>“ความเข้าใจของประชาชนในพื้นที่ ที่ได้รับการปลุกฝังมานานว่า ในพื้นที่นี้เดิมเป็นรัฐปัตตานี แล้วสยามเข้ามารุกรานและยึดครอง โดยแกนนำได้ปลุกกระดมเพื่อทวงคืนความเป็นรัฐปัตตานี โดยการบิดเบือนคำสอนศาสนาอิสลามให้ประชาชนเข้าใจผิดและเข้าร่วมกระบวนการแบ่งแยกดินแดน และปัญหาหาเสพติดและของผิดกฎหมายต่างๆ” (ร้อยโทบรรจง ชุ่นกลาง, สัมภาษณ์ มิถุนายน 2560)</p>

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ประเด็นสัมภาษณ์	ข้อมูลสัมภาษณ์
	<p>“เนื่องจากประชากรไทยที่นับถือศาสนาอิสลามในพื้นที่ 3 จชต. มีประวัติศาสตร์เป็นรัฐอิสระที่ปกครองตนเองมาก่อน, มีภาษา, ศาสนา, ประเพณี, วัฒนธรรม ซึ่งไม่ใช่คนกลุ่มใหญ่ของประเทศไทย และความไม่เหมือนดังกล่าวทำให้ประชาชนไทยมุสลิมใน 3 จชต. คิดว่า ชนชาติมาเลเซียที่อยู่ประเทศใกล้เคียงคือกลุ่มชนที่มีความเหมือนในวิถีชีวิตของชาวไทยอิสลามใน 3 จชต. มากกว่าประชากรส่วนใหญ่ของประเทศไทยในปัจจุบัน และเนื่องจาก กลุ่ม / แก่นนำ / องค์กรที่มีส่วนได้เสียกับการปกครองแบบเดิมโดยตรง ยังคงมีความเคลื่อนไหวพยายามและแสวงหาหนทางเพื่อต่อยอดให้ประชากรไทยมุสลิมใน 3 จชต. ยังคงมีความรู้สึกนึกคิดว่าตนเองไม่ใช่ประชากรของประเทศไทย โดยสอดแทรกความคิดเห็นดังกล่าวแฝงผ่านกระบวนการศึกษาทางศาสนา ในระดับต่างๆ ซึ่งเอื้อให้ดำเนินการได้และตรวจสอบได้ยาก จึงทำให้มีเยาวชนบางคนเกิดความคล้อยตามและยอมเข้าร่วมขบวนการโดยความเต็มใจ จนสามารถคัดเลือกกลุ่มเยาวชนที่มีความสามารถได้ แล้วจึงดำเนินการนำเข้าสู่กระบวนการจัดเกล้า, ปรับทัศนคติ, ฝึกสอน จนสามารถก่อเหตุหรือสร้างสถานการณ์ต่างๆ ในพื้นที่ได้ เพื่อผลทางการเมืองและยุทธศาสตร์ระยะของแต่ละกลุ่ม/ องค์กรของตนต่อไป รวมถึงปัญหาของรัฐบาลในอดีต ที่ขาดวิสัยทัศน์หรือมุมมองที่ชัดเจนต่อการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประชากรไทยมุสลิมใน 3 จชต. ในระยะยาวอย่างมีระบบ ทำให้การแก้ปัญหาหรือพัฒนาในอดีตเป็นเพียงโครงการระยะสั้นๆ ขาดความเข้าถึง เข้าใจ พัฒนาอย่างลึกซึ้ง ซึ่งส่วนหนึ่งปฏิเสธไม่ได้ว่าปัญหาทางการเมืองไทยที่ยังไม่มีเอกภาพและมั่นคง เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองบ่อย จนทำให้ประชากรไทยมุสลิมใน จชต. ซึ่งอยู่ห่างไกลขาดการเหลียวแลและพัฒนา โดยเฉพาะด้านการศึกษา</p>

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ประเด็นสัมภาษณ์	ข้อมูลสัมภาษณ์
	<p>แบบสามัญ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการนำกลุ่มประชากรต่างศาสนาในพื้นที่มาดำรงชีวิต, สร้างความสัมพันธ์/สนิทสนม และเกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมภายในชุมชนที่อยู่ร่วมกัน จากการขาดการพัฒนาด้านการศึกษาแบบสามัญนั้น จึงทำให้เกิดช่องว่างจนนำไปสู่การบิดเบือน/ สอดแทรกคำสอนศาสนาแบบผิดๆ ตามมา ทำให้ জনท. ของรัฐสามารถเข้าถึงประชาชนไทยมุสลิมส่วนใหญ่ได้เพียงการดำเนินกรรมวิธีต่อหลักฐานของทางราชการที่จำเป็นตามระบบ ตลอดจนปัจจุบัน ได้มีปัญหาก็แทรกซ้อนเพิ่มเติมจากกลุ่มผู้มีอิทธิพล กลุ่มธุรกิจผิดกฎหมาย กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียกับการปกครองดั้งเดิมได้ใช้ศักยภาพที่มีอยู่เข้าไปเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ธุรกิจผิดกฎหมายในพื้นที่หลากหลายรูปแบบ ซึ่งเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจในพื้นที่โดยตรง ตลอดจนความแตกแยกทางความคิดทางการเมืองไทยที่ไม่มีเสถียรภาพในห้วงที่ผ่านมาล้วนเป็นปัจจัยเสริมเพิ่มเติมรากเหง้าของปัญหาให้กับพื้นที่ จชต. ต่อไป” (ร้อยโทพิรพัฒน์ วงศ์อิน, สัมภาษณ์ มิถุนายน 2560)</p> <p>“เนื่องจากความรู้สึกของราษฎรในพื้นที่ 3 จชต. มีประวัติศาสตร์การปกครองการปกครองตนเองประกอบกับมีประเพณี วัฒนธรรม ภาษา ศาสนา ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะพื้นที่ และเนื่องจากกลุ่มแกนนำผู้มีอิทธิพลทางธรรมชาติ ผู้นำศาสนา นักธุรกิจผิดกฎหมาย ยังคงมีความเคลื่อนไหว แสวงผลหาประโยชน์ จากประชาชนในพื้นที่ 3 จชต. ซึ่งส่วนใหญ่ยังไม่มีการศึกษา หรือการศึกษาต่ำ รวมทั้งปัญหาก็แทรกซ้อนจากกลุ่มผู้มีอิทธิพล นักธุรกิจ ข้าราชการ นักการเมือง เข้าไปเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ธุรกิจผิดกฎหมายในหลายรูปแบบ” (จำตีบเอกทงศักดิ์ โสภา, สัมภาษณ์ มิถุนายน 2560)</p>

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของทหารสังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระ
พระสุริโยทัยในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ตารางที่ 2 ผลการสัมภาษณ์บทบาทของทหารสังกัดกองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย
ในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ประเด็นสัมภาษณ์	ข้อมูลสัมภาษณ์
1.บทบาททหารในการเป็น ผู้ไกล่เกลี่ย	<p>“กองพลทหารราบที่ 15 มีแนวทางในการปฏิบัติการทางยุทธวิธีเพื่อยับยั้งการก่อเหตุร้ายวัน โดยใช้กำลังเข้าปฏิบัติการทางยุทธวิธีเพื่อทำลายฐานที่มั่น แหล่งสะสมเสบียง ตลอดจนกำลังกองโจรให้หมดสิ้นไป” (พันเอกทะเบียณ เมืองพระฝาง, สัมภาษณ์ พฤษภาคม 2560)</p> <p>“เชิญตัวแทนนำผู้ก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่เข้าร่วมโครงการพาคนกลับบ้านเพื่อดำเนินการปรับเปลี่ยนความคิด เปลี่ยนทัศนคติหลังจากจบโครงการก็มีการเฝ้าติดตามพฤติกรรม เพื่อความมั่นใจว่าแกนนำดังกล่าวจะไม่หวนกลับไปร่วมมือกับขบวนการอีก หลังจากนั้นจึงดำเนินการถอดถอนหมายพระราชกำหนด และเกิดเหตุการณ์ หรือมีการเชิญตัว ในหลายๆครั้ง ผู้บังคับบัญชาของหน่วยจะเข้าไปพบปะเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจต่อผู้ที่ได้รับผลกระทบทุกครั้ง พร้อมทั้งให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ได้รับผลกระทบตามความเหมาะสม” (พันเอกพรชัย นิมทัศนศิริ, สัมภาษณ์ พฤษภาคม 2560)</p> <p>“กองพลทหารราบที่ 15 ดำเนินการตามโครงการพาคนกลับบ้าน ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า คือ การให้ผู้เห็นต่างออกมาแสดงตัว เพื่อต่อสู้ทางด้านคดี โดยหน่วยจะอำนวยความสะดวกทุกรูปแบบ ซึ่งในปัจจุบันโครงการดังกล่าว ได้รับการตอบรับจากผู้เห็นต่างเป็นอย่างดี” (พันโทวิสุทธิ นวลละออง, สัมภาษณ์ พฤษภาคม 2560)</p>

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ประเด็นสัมภาษณ์	ข้อมูลสัมภาษณ์
	<p>“ปกติทุกอำเภอจะมีการประชุมประจำเดือนซึ่งในส่วนของเจ้าหน้าที่ทหารก็จะอาศัยเวที นี้ในการชี้แจงข้อมูล หรือปัญหาต่างๆ ที่เกิดในพื้นที่ให้กับผู้นำชุมชนได้รับทราบตลอดจนมีการประชุมภายในหมู่บ้านหรือชุมชนทางเจ้าหน้าที่ทหารก็จะเข้าร่วมประชุมและชี้แจงแนวปัญหาหรือข้อข้องใจต่างๆ ให้ประชาชนได้รับทราบ” (พันโทภาคภูมิ จันทร์ภักย์, สัมภาษณ์ พฤษภาคม 2560)</p> <p>“เป็นที่ทราบกันว่าเหตุการณ์ความรุนแรงในพื้นที่เกิดจากความหลงผิดของกลุ่มบุคคล จึงตกเป็นเครื่องมือกลุ่มผู้แสวงอำนาจทางการเมือง และผลประโยชน์จนทำให้เกิดผลเสียต่อประชาชนในพื้นที่ ต้องกลายเป็นผู้มีหมายพระราชกำหนดติดตัวหน่วยได้ช่วยเหลือ โดยมีโครงการเปิดโอกาสให้ผู้มีหมายเข้ารายงานตัว และเข้ารับการอบรมสร้างความเข้าใจ วิถีชีวิตอิสลาม และหลักศาสนาที่ถูกต้อง ผ่านโครงการประชาชนทำความดีเพื่อแผ่นดิน เมื่อจบกระบวนการหน่วยจะช่วยอำนวยความสะดวกตามหมายพระราชกำหนดและมีการจัดชุดปฏิบัติการกิจการพลเรือน คอยสร้างความเข้าใจทุกๆ เรื่อง ช่วยเหลือแก่ประชาชนในพื้นที่ ซึ่งชุดปฏิบัติการกิจการพลเรือน จะคอยรับข่าวสารทั้งทางจากชาวบ้านและหน่วยงานราชการ” (พันตรีภทรธร ภะคะเลิศพงศา, สัมภาษณ์ มิถุนายน 2560)</p> <p>“กองพลทหารราบที่ 15 ดำเนินการตามแนวทางของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในและ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าในการนำบุคคลที่มีคดีความมั่นคง ออกมารายงานตัว ต่อผู้คดี โดยรับรองความปลอดภัย และรับรองว่าจะได้รับความเป็นธรรมในการต่อสู้คดี” (ร้อยโทบรรจง ชุ่นกลาง, สัมภาษณ์ มิถุนายน 2560)</p>

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ประเด็นสัมภาษณ์	ข้อมูลสัมภาษณ์
	<p>“กองพลทหารราบที่ 15 จะดำเนินการชี้แจงประเด็นต่างๆ ของทางราชการ ให้กับประชาชนในพื้นที่ที่ทราบโดยทันที ด้วยเครื่องมือสื่อสารที่มีอยู่ และ “การประชาสัมพันธ์ผ่านเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านกิจการพลเรือนในพื้นที่ซึ่งอยู่ใกล้ชิดกับประชาชนโดยตรง” (ร้อยโทพีรพัฒน์ วงศ์อิน, สัมภาษณ์ มิถุนายน 2560)</p>
<p>2. บทบาททหารในการเป็น ผู้พิทักษ์</p>	<p>“การพิทักษ์ ประชาชนและทรัพยากร มีการจัดสรรกำลังพล ในการรักษาความปลอดภัยมีกำลังพลที่อยู่ในส่วนที่ปฏิบัติงานใน ที่ตั้งปกติ จะดำเนินกิจกรรมทางทหารตามนโยบายของ กองทัพบก และรัฐบาล โดยการเคลื่อนย้ายกำลังออกทำการฝึก ออกลาดตระเวน ดำเนินงานด้านกิจการพลเรือน ในพื้นที่ รับผิดชอบ เพื่อจำกัดเสรีในการปฏิบัติการของกลุ่มผู้ก่อเหตุ รุนแรง และสร้างความมั่นใจให้กับประชาชนในพื้นที่อย่างเป็น ประจำ” (พันเอกทะเลเบียน เมืองพระฝาง, สัมภาษณ์ พฤษภาคม 2560)</p> <p>“มีมาตรการในการรักษาความปลอดภัย เข้าไปดูในพื้นที่ โดยจัดกำลังเป็นหน่วยเฉพาะกิจ ประจำพื้นที่ ควบคุมพื้นที่ ป้องกันเหตุร้ายรายวัน ยุติการก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่ให้ได้” (พันเอกพรชัย นิ่มทัศนศิริ, สัมภาษณ์ พฤษภาคม 2560)</p> <p>“ตั้งด่านตรวจถาวรและตั้งด่านตรวจไม่ถาวรรวมทั้ง มีการใช้ กำลังพล ลาดตระเวนในการเดินเท้า ซึ่งจะทำให้การควบคุมพื้นที่ ดีขึ้น สร้างความมั่นใจให้กับประชาชนมากขึ้น” (พันโทวิสุทธิ์ นवलละออง, สัมภาษณ์ พฤษภาคม 2560)</p> <p>“ใช้การปฏิบัติในลักษณะการลงสู่หมู่บ้านตรวจตามเส้นทางใน พื้นที่รับผิดชอบ งดการใช้ยานพาหนะในการเข้าพื้นที่ ใช้การเดิน เท้าเข้าพื้นที่เพื่อเป็นการลงตามเส้นทาง ใช้การบูรณาการกำลัง ภาคนประชาชนในการกำหนดจุด พื้นที่รับผิดชอบตามเส้นทาง” (พันโทภาคภูมิ จันทร์รักษ์, สัมภาษณ์ พฤษภาคม 2560)</p>

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ประเด็นสัมภาษณ์	ข้อมูลสัมภาษณ์
	<p>“ให้การสนับสนุนกำลังพลในการฝึก อบรม ให้กับกำลังประจำถิ่น ประชาชน เช่น กำลังอาสาสมัครรักษาดินแดน ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน อาสาสมัครรักษาป้องกันภัยหมู่บ้าน เพื่อให้กำลังดังกล่าว มีขีดความสามารถป้องกันตนเองระดับหนึ่ง และเกิดความมั่นใจในความปลอดภัยในพื้นที่ของตน” (พันตรีภทรธร ภคะเลิศพงศา, สัมภาษณ์ มิถุนายน 2560)</p> <p>“ได้จัดกำลังพลสนับสนุน กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าในการปฏิบัติตามยุทธวิธีในการลาดตระเวนเส้นทางโดยการจัดชุดสายตรวจยานยนต์หุ้มเกราะ ทั้งในเวลากลางวัน และกลางคืน จัดชุดปฏิบัติการเดินเท้า ทั้งเส้นทางในเมือง และนอกเมือง เส้นทางการใช้ของคณะข้าราชการในพื้นที่ ตลอดจนการตั้งจุดตรวจ จุดสกัด แบบไม่ถาวร การลาดตระเวนเส้นทางแบบจรยุทธ์ ค่าไหนดอนนั้น” (ร้อยเอกโยธิ ยิ่งคำ, สัมภาษณ์ มิถุนายน 2560)</p> <p>“มีการจัดเตรียมสนามด้านการข่าว ในพื้นที่รับผิดชอบอย่างครอบคลุม เพื่อหาแนวทางปฏิบัติของผู้ก่อเหตุรุนแรงที่ใกล้เคียง และมีความเป็นไปได้มากที่สุด ทำให้ฝ่ายเราสามารถกำหนดภูมิประเทศสำคัญ และภูมิประเทศสำคัญยิ่ง ที่อยู่บริเวณเส้นทางในพื้นที่รับผิดชอบ ในการเป็นฝ่ายยึดคอบควบคุมภูมิประเทศสำคัญนั้นๆ เพื่อจำกัดเสรีของฝ่ายตรงข้ามได้ มีการจัดกำลังปฏิบัติเชิงรุกในการเข้าปฏิบัติทั้งทางยุทธวิธี และกิจการพลเรือนในพื้นที่หมู่บ้าน จัดตั้งที่เป็นตำบลต้นทาง หรือที่รวมพลขึ้นต้นของ ผู้ก่อเหตุรุนแรง ทำให้ ผู้ก่อเหตุรุนแรง ไม่สามารถใช้พื้นที่หมู่บ้านในการเตรียมการเข้ากระทำต่อฝ่ายเราได้” (ร้อยเอกสุกฤษฎ์ กาญจนคลอด, สัมภาษณ์ มิถุนายน 2560)</p> <p>“ให้กำลังพลออกลาดตระเวน ในพื้นที่รับผิดชอบ ตลอดห้วงเวลา ทั้งการลาดตระเวนเส้นทางและการลาดตระเวนตามหมู่บ้าน และพื้นที่จุดเสี่ยงต่างๆ เพื่อให้ประชาชนเกิดความมั่นใจในการ</p>

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ประเด็นสัมภาษณ์	ข้อมูลสัมภาษณ์
	<p>ใช้เส้นทางต่างๆ” (ร้อยโทบรรจง ชุ่มกลาง, สัมภาษณ์ มิถุนายน 2560)</p> <p>“ให้กำลังพลปฏิบัติหน้าที่คุ้มครองรักษาความปลอดภัยในการลาดตระเวนเส้นทางทั้งโดยรถยนต์และการเดินเท้า ตามเส้นทางถนนสายหลักและเส้นทางในภูมิภาค ทั้งในเวลากลางวันและกลางคืน รวมทั้งการตั้งด่านตรวจ ตั้งจุดตรวจ แบบถาวร – แบบชั่วคราว ในพื้นที่ประจำและไม่ประจำ ซึ่งสร้างความมั่นใจให้กับประชาชนได้ ” (ร้อยโทพิรพัฒน์ วงศ์อิน, สัมภาษณ์ มิถุนายน 2560)</p>
3. บทบาททหารในการเป็นผู้อุปการ	<p>“ตั้งแต่ 22 พฤษภาคม 2557 หลังจากเกิดรัฐประหาร โดยมีพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งถือว่าเป็นการปกครองโดยรัฐบาลทหาร ในการนี้ กองพลทหารราบที่ 15 ได้ดำเนินการตามกรอบนโยบายของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ซึ่งรับนโยบายและสั่งการโดยตรงจากรัฐบาลทหารในการแก้ไขปัญหาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ อยู่แล้ว” (พันเอกทะเบียณ เมืองพระฝาง, สัมภาษณ์ พฤษภาคม 2560)</p> <p>“โครงการจับน้ำชายามเช้า โดยการเชิญส่วนราชการ นักธุรกิจเอกชน นักการเมืองท้องถิ่น/ท้องที่ ผู้นำศาสนา ผู้นำตามธรรมชาติ มาร่วมกิจกรรมเพื่อ สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างหน่วยงานราชการ เอกชน ตลอดจนประชาชนในพื้นที่” (พันโทวิสุทธิ นวลละออง, สัมภาษณ์ พฤษภาคม 2560)</p> <p>“ทุกหน่วยมีความพยายามที่จะดึงประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น การจัดกีฬามวลชนสัมพันธ์ในหน่วยทหาร เพื่อหวังผลทางด้านจิตวิทยามวลชน” (ร้อยเอกโยธี ยิ่งคำ, สัมภาษณ์ มิถุนายน 2560)</p> <p>“มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ กับหน่วยทหารในพื้นที่ เช่น เมื่อถึงวาระครบรอบวัน</p>

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ประเด็นสัมภาษณ์	ข้อมูลสัมภาษณ์
	สถาปนาหน่วยต่างๆ หรือการแข่งขันกีฬาที่มีประชาชนเป็นส่วนร่วม หรือการเข้าช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ด้านต่างๆ ในพื้นที่รับผิดชอบ หน่วยก็จะมีการเชิญประชาชนในพื้นที่เข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่องทำความเข้าใจกับประชาชนอย่างต่อเนื่อง ในการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ รวมทั้งการแสดงประโยชน์จากเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั้งดีและไม่ดี ในการชิงความริเริ่ม เข้าทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ให้ได้ก่อน ผู้ก่อการร้าย” (ร้อยเอกสุกฤษฎ์ กาญจนะถาวร, สัมภาษณ์ มิถุนายน 2560)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทาง ในบทบาทของทหาร สังกัดกองพลทหารราบที่ 15
ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย ในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดน
ภาคใต้

ตารางที่ 3 ผลการสัมภาษณ์ข้อเสนอแนะแนวทาง ในบทบาทของทหาร สังกัดกองพลทหารราบที่
15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย ในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัด
ชายแดนภาคใต้

ประเด็นสัมภาษณ์	ข้อมูลสัมภาษณ์
ข้อเสนอแนะแนวทาง ใน บทบาทของทหาร	<p>“พระราชดำรัส “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา “ถือว่าสำคัญ และจับต้องได้ นำไปใช้ในการแก้ไขปัญหา 3 จังหวัดชายใต้ได้ตรงจุดเหมาะสมกับสถานการณ์ของพื้นที่ แต่ในปัจจุบัน เจ้าหน้าที่ระดับผู้ปฏิบัติ (นายทหารชั้นประทวน) ยังขาดองค์ความรู้ ความเข้าใจที่ชัดเจนดังกล่าว” (พันเอกทะเลเบียน เมืองพระฝาง, สัมภาษณ์ พฤษภาคม 2560)</p> <p>“น้อมนำพระราชดำรัสเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา นำไปใช้ให้เกิดเป็นรูปธรรม พร้อมทั้งนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่พระองค์ได้ทรงดำรัสไว้ แนะนำให้ประชาชนในพื้นที่ได้เข้าใจ และที่สำคัญหน่วยงานราชการ จะต้องไม่ไปสร้างเงื่อนไขให้กับประชาชนใน</p>

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ประเด็นสัมภาษณ์	ข้อมูลสัมภาษณ์
	<p>พื้นที่ เนื่องจากปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นสงครามประชาชน” (พันเอกพรชัย นิ่มทัศนศิริ, สัมภาษณ์ พฤษภาคม 2560)</p> <p>“บทบาทของทหารในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จะต้องวางตัวเป็นกลาง ยึดถือนโยบายของผู้บังคับบัญชาอย่างเคร่งครัด ที่สำคัญจะต้องไม่สร้างเงื่อนไขความขัดแย้งใดๆ เพิ่มขึ้นมาอีก” (พันโทวิสุทธิ์ นवलละออง, สัมภาษณ์ พฤษภาคม 2560)</p> <p>“บทบาทของทหารต้องเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับประชาชนในพื้นที่ทุกเรื่อง เพื่อให้ประชาชนรักและศรัทธาต่อตัวทหาร” (พันโทภาคภูมิ จันทร์กษย์, สัมภาษณ์ พฤษภาคม 2560)</p> <p>“การบรรจุกำลังพลของกองพลทหารราบที่ 15 จะต้องพิจารณากำลังพลที่มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่ภาคใต้เป็นหลัก ให้เป็นกำลังพลประจำถิ่น เพื่อตัดปัญหาเรื่องการปรับย้าย หรือหมุนเวียนกำลังพลออกจากพื้นที่บ่อยครั้งซึ่งทำให้การปฏิบัติการกิจในพื้นที่ไม่ต่อเนื่อง” (พันตรีภทรธร ภคะเลิศพงศา, สัมภาษณ์ มิถุนายน 2560)</p> <p>“หน่วยงานทหารจะต้องเข้าไปปฏิบัติการจิตวิทยากับประชาชนในพื้นที่ให้ใกล้ชิดและต่อเนื่อง ทุกหลังคาเรือนในหมู่บ้านจะต้องมีทหารเข้าไปพบปะพูดคุยเสมือนเพื่อนบ้าน เมื่อประชาชนมีความใกล้ชิดกับทหาร และมีความปลอดภัยแล้ว การได้ข่าวสารความเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงก็มีมากขึ้นนำไปสู่การปฏิบัติการกิจต่อเป้าหมายได้ชัดเจน” (ร้อยเอกโยธิ ยังคำ, สัมภาษณ์ มิถุนายน 2560)</p> <p>“ทหารจะต้องสร้างความปลอดภัยให้กับประชาชน โดยการแยกกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงออกจากประชาชนทั่วไป ไม่ให้กลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงใช้ประชาชนผู้บริสุทธิ์เป็นเครื่องมือ ไม่ให้ใช้พื้นที่ในการก่อเหตุ ไม่ให้ใช้ทรัพยากรต่างๆ ในพื้นที่ เพื่อความสะดวกในการก่อเหตุ โดยการเพิ่มมาตรการในการตั้งจุดตรวจ ค้านตรวจถาวรประจำพื้นที่ เพื่อเป็นการจำกัดเสรี แยกกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรง</p>

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ประเด็นสัมภาษณ์	ข้อมูลสัมภาษณ์
	<p>ออกจากกลุ่มประชาชนทั่วไป เพื่อนำไปสู่การดำเนินการต่อกลุ่มบุคคลเป้าหมายได้สะดวกและตรงประเด็น” (ร้อยโทบรรจง ชุ่มกลาง, สัมภาษณ์ มิถุนายน 2560)</p> <p>“กำลังพลของกองพลทหารราบที่ 15 ที่มาปฏิบัติงานในพื้นที่ในห้วงที่ผ่านมาเป็นกำลังพลที่รับสมัครมาจากหลายหน่วยในหลายพื้นที่ และกำลังพลดังกล่าวส่วนใหญ่ได้ปรับย้ายออกนอกพื้นที่และลาออกจากราชการแล้ว ในปัจจุบันจึงมีกำลังพลที่กองพลทหารราบที่ 15 เปิดรับมาใหม่จำนวนมากซึ่งยังขาดประสบการณ์ จึงสมควรนำกำลังพลส่วนนี้เข้ารับการฝึกศึกษาอบรม หลักสูตรทางทหาร แนะนำความรู้ในการปฏิบัติงานในพื้นที่โดยต่อเนื่อง” (ร้อยโทพีรพัฒน์ วงศ์อิน, สัมภาษณ์ มิถุนายน 2560)</p> <p>“นำพระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา นำไปใช้ให้เกิดเป็นรูปธรรม โดยให้ ข้าราชการ นำพระราชบัญญัติ ดังกล่าว ไปสู่การปฏิบัติ โดยให้เข้าใจถึงจารีตประเพณี วัฒนธรรม ภาษา ศาสนา ประวัติศาสตร์ ของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยการเข้าถึงประชาชน ในเรื่องของปัญหาการเป็นอยู่ ความรู้สึก และการเข้าไปพัฒนา ในด้านการศึกษา อาชีพ ศาสนา ให้เป็นที่ยอมรับของประชาชนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้”) (จำสืบเอกทงนงศักดิ์ โสกา, สัมภาษณ์ มิถุนายน 2560)</p>

ตารางภาพที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ทำการเก็บข้อมูล

คนที่ 1 พันเอกทะเบียน เมืองพระฝาง
ตำแหน่ง ผู้บังคับการกรม ทหารราบที่
153 สัมภาษณ์ วันที่ 23, 25, 26
พฤษภาคม 2560

คนที่ 2 พันเอกพรชัย นิมิต์สนธิ์
ตำแหน่ง รองเสนาธิการ
กองพลทหารราบที่ 15
สัมภาษณ์ วันที่ 25, 27 พฤษภาคม
2560

คนที่ 3 พันโทวิสุทธิ์ นวลละออง
ตำแหน่ง ผู้บังคับกองพันทหารช่าง ที่
15
สัมภาษณ์ วันที่ 27, 29 พฤษภาคม
2560

ตารางภาพที่ 1 (ต่อ)

คนที่ 4 พันโทภาณุภูมิ จันทรักษ์
ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายยุทธการ
กองพลทหารราบที่ 15
สัมภาษณ์วันที่ 27, 30 พฤษภาคม
2560
และวันที่ 1 มิถุนายน 2560

คนที่ 5 พันตรีภทรธร ภะเลศพงศา
ตำแหน่ง ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายกิจการพล
เรือน
กองพลทหารราบที่ 15
สัมภาษณ์วันที่ 2, 5 มิถุนายน 2560

คนที่ 6 ร้อยเอกโยธิ ยังกำ
ตำแหน่ง ผู้บังคับกองร้อยกองบังคับ
การ
กองพลทหารราบที่ 15
สัมภาษณ์วันที่ 3 มิถุนายน 2560

ตารางภาพที่ 1 (ต่อ)

คนที่ 7 ร้อยเอกสุกฤษฎ์ กาญจนคลอด
ตำแหน่ง ผู้บังคับกองร้อย ลาดตระเวน
ระยะไกล กองพลทหารราบที่ 15
สัมภาษณ์วันที่ 7 มิถุนายน 2560

คนที่ 8 ร้อยโทบรรจง ชุ่มกลาง
ตำแหน่ง นายทหารบำรุงความรู้
กองพลทหารราบที่ 15
สัมภาษณ์วันที่ 9 , 10 มิถุนายน 2560

คนที่ 9 ร้อยโทพีรพัฒน์ วงศ์อิน
ตำแหน่ง นายทหารส่งกำลังบำรุงฝ่าย
พลาธิการกองพลทหารราบที่ 15
สัมภาษณ์วันที่ 9 , 10 มิถุนายน 2560

ตารางภาพที่ 1 (ต่อ)

คนที่ 10 จำสืบเอกทงนงศักดิ์ โสภ
ตำแหน่ง จำกองร้อย กองร้อยทหาร
สารวัตรที่ 2 กองพันทหารสารวัตรที่ 41
สัมภาษณ์วันที่ 15 มิถุนายน 2560

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	ร้อยเอกปิยะเชษฐ หนูนั่ง
วัน เดือน ปีเกิด	16 เมษายน 2518
สถานที่เกิด	อำเภอท่าแพ จังหวัดสตูล
ประวัติการศึกษา	รัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา
สถานที่ทำงาน	กองพลทหารราบที่ 15 ค่ายสมเด็จพระสุริโยทัย อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี
ตำแหน่ง	รองผู้บังคับกองร้อยทหารสารวัตรสนามที่ 2 กองพันทหารสารวัตร 41

